Woord vooraf

Begin 2002 was ik in het streekarchief Eindhoven op zoek naar wat gegevens voor het maken van een videodocumentaire. Bij toeval kwam ik correspondentie tegen van een joodse man met de gemeente Eindhoven over het opnemen in zijn gezin van een van zijn neefjes, die in de oorlog zijn ouders verloren had. Het neefje was ondergebracht bij een niet-joods gezin dat hem niet wilde afstaan.
Toen ik dat las realiseerde ik mij opeens dat ik eigenlijk niets wist van de jodenvervolging in Eindhoven. Ik had wel eens gehoord van het Philips Kommando in kamp Vught, maar als het over de tweede wereldoorlog in Eindhoven ging waren het vooral de bombardementen, de situatie bij Philips en de bevrijding waar aandacht aan werd besteed.
Na wat rondvragen bleek er nog nooit een studie over de joodse gemeenschap in Eindhoven in de periode 1940-1945 gepubliceerd te zijn. Ik besloot zelf een archiefstudie uit te voeren.

Startpunt was het samenstellen uit diverse bronnen van een overzicht van alle joden die in de periode 1940-1945 in Eindhoven gewoond hadden. Dit overzicht is aangevuld met gegevens van in concentratiekampen omgekomen Eindhovense joden en joden die de oorlog hadden overleefd en zich na de oorlog hadden aangemeld. De in het tekstgedeelte genoemde statistische cijfers zijn op dit overzicht gebaseerd. Verder is vooral gebruik gemaakt van het archief van de gemeentesecretarie van Eindhoven. Er is in verhouding veel correspondentie bewaard gebleven over de maatregelen tegen de joden in deze periode. Uit een beperkt aantal gesprekken met ondergedoken gezeten joden en diverse andere bronnen is de overige informatie over de Eindhovense joden in deze periode verzameld.
Ik houd me aanbevolen voor correcties en aanvullingen.

September 2003

Nadat op 4 mei 2010 het project Struikelstenen Eindhoven werd opgestart, ontstond weer belangstelling voor dit boekje. Daarom is het opnieuw uitgegeven.
Met struikelstenen herdenken we de joodse slachtoffers van de tweede wereldoorlog door deze te plaatsen voor de woningen waar ze bij het begin van de oorlog woonden.
Indien u hierover meer informatie wenst, kunt u mij een e-mail sturen.

November 2010

Phocas Kroon
Tel 040-2410083
E-mail: ph.kroon@12move.nl

Inhoud

1. Ontstaan van de joodse gemeenschap in Eindhoven 3

2. De joodse gemeenschap in Eindhoven in de periode 1933-1945
- Omvang 4
- Beroepen van de joodse inwoners van Eindhoven 6
- Het Dommelhuis 6

3. De Eindhovense autoriteiten en de lokale pers
- Het Eindhovense stadsbestuur 8
- De Eindhovense politie 8
- De lokale pers 9

4. Aanmeldingsplicht van personen van joodsche bloede
- Algemeen 11
- De zaak van Abbe 13

5. Sluiting van winkels en inbeslagname van joodse eigendommen
- Sluiting van winkels en handelshuizen 15
- Inbeslagname van joodse eigendommen 16
- Verkoop van woningen en winkelpanden door Niederländische Grundstückverwaltung 19
- Overige in beslag genomen panden 20

6. Overige maatregelen tegen joden
- Inleveren radiotoestellen 21
- Inleveren rijwielen 21
- Voor joden verboden 22
- Vergunning voor verhuizen 24
- Ambtelijke correspondentie over kosten weggevoerde joden 25

7. Sobu en Philips Kommando in kamp Vught 28

8. In concentratiekampen omgekomen Eindhovense joden
- Aantal slachtoffers 30
- De familie Hornemann 31
- De familie Coster 33
- Overige omgekomen gezinnen 33
- Joodse patiënten van het Rijks Krankzinnigengesticht 34
- Opmaken overlijdensaktes tot ver in de jaren 50 35

9. Eindhovense joden die de oorlog hebben overleefd.
- Algemeen 39
- Familie de Wit 39
- Familie Benninga 40
- Familie van Tijn 42
- Moeder en zoon Loewenstein 43
- Familie Grünfeld 43

10. Na de bevrijding

Centraal registratiebureau voor Joden	45
De joodse kinderen	45
Eindhovense joodse weeskinderen onder de 18 jaar	46
Eindhoven tussenstation voor teruggekeerde joden	46
Le-ezrath ha-am (Het volk ter hulpe)	47
Eindhovens Dagblad na de oorlog	48
Sociale zorg	50
Hilda Verwey-Jonker	50
Opsporen bezittingen	51

Bijlage A Overzicht van de joden woonachtig in Eindhoven in 1940-1945

Bijlage B Omgekomen joden, in Eindhoven geboren, maar daar in 1940-1945 niet woonachtig

Bijlage C Bronnenoverzicht

1. Ontstaan van de joodse gemeenschap in Eindhoven

In de achttiende eeuw vestigden zich joden, wanneer het maar enigszins mogelijk was, langs de handelswegen of in belangrijke marktplaatsen.
Eindhoven was zo'n plaats gelegen aan de straatweg 's-Hertogenbosch – Hasselt – Luik, met een wekelijkse markt en een aantal jaarmarkten. Maar het was joden tot 1800 niet toegestaan zich in Eindhoven te vestigen. Zij mochten alleen overdag in Eindhoven aanwezig zijn, maar daar niet overnachten.
Dit was gebaseerd op de stadsverordening uit 1731, gericht tegen vreemdelingen maar die vooral tegen joden werd toegepast. Daarom zochten zij noodgedwongen een woonplaats in de dorpen rond Eindhoven (Woensel, Strijp, Gestel, Stratum, Tongelre en ook Helmond)
Vanaf 1800 begon zich in Eindhoven een kleine joodse gemeenschap te vormen. Leven en wonen tussen een overweldigende katholieke meerderheid was niet altijd zonder problemen.
Met het verstrijken van de jaren werd de joodse gemeenschap getolereerd en meer en meer geaccepteerd. Door succesvol ondernemerschap en de ontwikkeling van de industrie, groeide deze gemeenschap in de tweede helft van de negentiende eeuw uit tot een bloeiende en welvarende joodse gemeenschap. Tot in de twintigste eeuw bleef de joodse gemeente van Eindhoven een kleine vesting van joodse kennis en traditie.
Ze hebben een niet onbelangrijke rol gespeeld bij de ontwikkeling van de stad. Omstreeks 1930 was Eindhoven de grootste joodse gemeenschap in de provincie Noord-Brabant.

De rond 1800 in Eindhoven wonende joden kwamen vooral uit de streek tussen Keulen en Krefeld en uit de omgeving van Bad Kreuznach in de Pfalts.
In 1808 woonden er 100 joden in Eindhoven en 22 in de omliggende plaatsen.
Rond 1900 woonden er 320 joden in Eindhoven en ongeveer 60 in de omliggende plaatsen.

De synagoge in de Kerkstraat, ingewijd in aug 1866. Evenals de Catharinakerk aan de overzijde van de Kerkstraat ontworpen door bouwmeester P.J.H. Cuypers.

Bij het Duitse bombardement van 19-9-1944 werd de synagoge zwaar beschadigd. De synagoge diensten werden tijdelijk gehouden in gebouw Rehoboth.
Door invoering van gasloze uren werden de diensten in januari 1947 verplaatst naar het huis van de voorzitter van de gemeente, de heer J.J. Hartogs.

In maart 1946 begonnen de herstelwerkzaamheden van de oude synagoge waarna deze op
22-5-1947 weer in gebruik genomen werd.

Jammer genoeg moest de synagoge wijken voor de verbreding van de Kerkstraat. Eind 1953 werd hierover overeenstemming met de gemeente Eindhoven bereikt. In februari 1959 werd de synagoge gesloopt.

Inmiddels was op 17-11-1958 de synagoge in de Hendrik Casimirstraat in gebruik genomen.

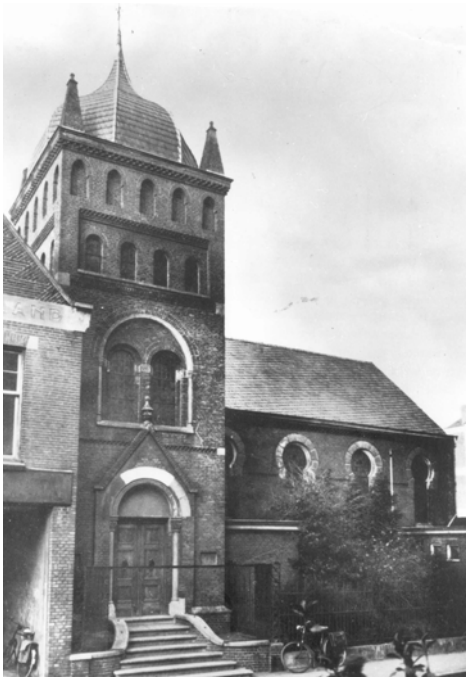

2. De joodse gemeenschap in Eindhoven in de periode 1933-1945

Omvang

Sinds het begin van het nazi regime (1933) begonnen steeds meer joden Duitsland en de bezette gebieden te verlaten.
Bovendien moesten in de zomer van 1940 de mensen met een vreemde nationaliteit de kustgebieden van Nederland verlaten. Van beide groepen vestigde zich een deel in Eindhoven.

Op verzoek van de Duitse autoriteiten werden de gemeenten verplicht lijsten van de in de gemeente woonachtige joden op te stellen. Al op 20-8-1940 is een eerste lijst gemaakt. Op 8-5-1941 stuurde de gemeente een bijgewerkte lijst aan het Devisenschutzkommando in Nijmegen.

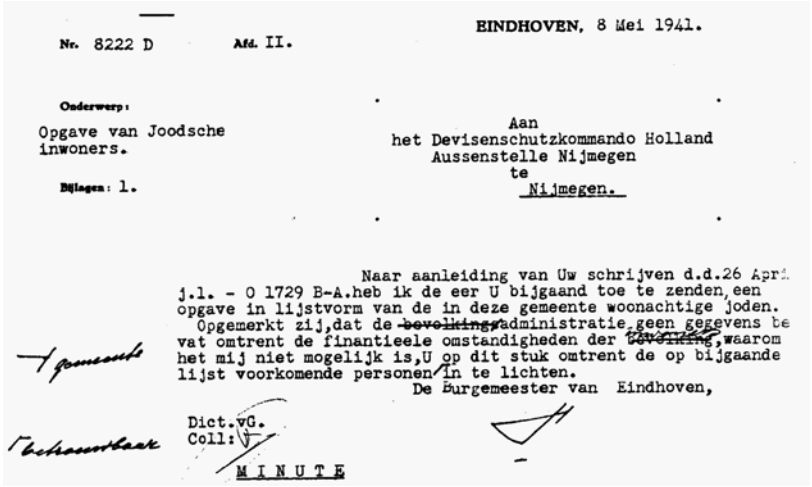

EINDHOVEN, 8 Mei 1941.

Nr. 8222 D Afd. II.

Onderwerp:
Opgave van Joodsche inwoners.

Bijlagen: 1.

Aan
het Devisenschutzkommando Holland
Aussenstelle Nijmegen
te
Nijmegen.

Naar aanleiding van Uw schrijven d.d.26 April j.l. - O 1729 B-A.heb ik de eer U bijgaand toe te zenden, een opgave in lijstvorm van de in deze gemeente woonachtige joden.
Opgemerkt zij,dat de ~~bevolkings~~administratie geen gegevens bevat omtrent de finantieele omstandigheden der ~~bevolking~~, waarom het mij niet mogelijk is,U op dit stuk omtrent de op bijgaande lijst voorkomende personen in te lichten.

De Burgemeester van Eindhoven,

Dict.vG.
Coll:
MINUTE

de Vries	Abraham	4	Oct.1925	Rotterdam	bakker	Ned.	van Meursstr 8	Rotterdam
de Vries	Cato	11	Aug.1875	Zevenbergen	zonder	Ned.	Nassaustr 11	Breda
de Vries	Charles	25	Nov.1927	Zwolle	zonder	Ned.	W.de Zwijgerstr 30	Zwolle
de Vries	David	18	Juni1886	Amsterdam	sigarenmaker	Ned.	Margrietstr 44	Arnhem
de Vries	Elisabeth	28	Sep.1899	Haarlem	zonder	Ned.	Muschenbroekstr 39	Groningen
de Vries	Isidor	20	Sep.1876	Zevenbergen	koopman	Ned.	W.de Zwijgerstr 30	Zwolle
de Vries	Israël	28	Jan.1899	Winschoten	reiziger	Ned.	W.de Zwijgerstr 79	Utrecht
de Vries	Jozef	17	Aug.1927	Amsterdam	zonder	Ned.	id.	Utrecht
de Vries	Martin Marcus	8	Mrt.1874	Zevenbergen	zonder	Ned.	Nassaustr 11	Zevenbergen
de Vries	Max	24	Jul.1929	Groningen	zonder	Ned.	W.de Zwijgerstr 79	Utrecht
de Vries	Nathan	3	Juni1897	Amsterdam	handelsreiziger	Ned.	van Meursstr 8	Rotterdam
de Vries	Rosa	15	Nov.1933	Eindhoven	zonder	Ned.	W.de Zwijgerstr 79	Buitenland
Wallach	Aline	11	Sep.1888	Brussel	zonder	Duitsche	Vondellaan 23	's Gravenhage
Warman	Florence	3	Aug.1907	Londen	zonder	Ned.	Stroobloemstr 31	
Wasserman	Mirjam	13	Jun.1928	Amsterdam	zonder	onbekend	Fellenoord 40	Amsterdam
Wasserman	Salomon Tobias	3	Nov.1922	Amsterdam	teekenaar	onbekend	Fellenoord 40	Amsterdam
Wasserman	Schmul Groinem	22	Nov.1896	Kamianietz	winkelier	onbekend	id.	id.
Weglein	Walter	7	Mrt.1926	Ulm	zonder	Duitsche	Bilderdijklaan 7	Ulm(Dl)
Wegloop	Hyman	16	Mei 1917	Amsterdam	koopman	Ned.	Kruisstr 10c	Amsterdam
Wegloop	Jacob	26	Jul.1926	Eindhoven	zomder	Ned.	id.	
Wegloop	Maurits	25	Dec.1927	Eindhoven	zonder	Ned.	id.	
Weinberg	Ida	21	Mei 1886	Uedem(Dl)	zonder	Duitsche	Jan Luykenstr 32	Dusseldorf
Weis	Klara	20	Dec.1890	Landstuhl(Dl)	zonder	Vreemd	Maria Stuartstr 6	Roermond
Weissbrod	Esther	15	Mrt.1890	Stassow(Pol)	zonder	zonder	Boschdijk 3	Chemnitz(Dl)
Weiseman	Maria	31	Oct.1906	Kiew(R)	zonder	zonder	St Odulphusstr 6	Parijs
Weisz	Elemer	27	Dec.1905	Takson(Hong)	technicus	Slowaaksche	Wattstr 39	Praag
Weisz	Katharina	24	Apr.1913	Budapest	zonder	Hongaarsche	St Martinusstr 31	Budapest
Wertheim	Emilie Emma	2	Aug.1909	Strüp	kantoorbediende	Ned.	Prins Hendrikstr 29	
Wertheim	Henriette	27	Jul.1888	Eindhoven	zonder	Ned.	Julianastr 13	
Wertheim	Herman	17	Feb.1912	Strüp	makelaar in tab.	Ned.	Prins Hendrikstr 29	
Wertheim	Jaap	1	Aug.1939	Geldrop	zonder	Ned.	id.	Geldrop
Wertheim	Meijer	5	Oct.1891	Eindhoven	koopman	Ned.	Kleine Berg 46	
Wertheim	Sara	13	Nov.1894	Eindhoven	zonder	Ned.	Nachtegaallaan 18	
Wertheim	Sofie	27	Dec.1902	Eindhoven	zonder	Ned.	Boerhaavelaan 28	
Weijl	Margarete	17	Dec.1879	Elberfeld	zonder	Duitsche	Burghstr 7	Oegstgeest
Wiener	Blanca	25	Nov.1920	Eindhoven	coupeuse	onbekend	Willemstr 65	
Wiener	Edmond	28	Oct.1919	Gestel	zonder	onbekend	id.	
Wiener	Theodor	6	Dec.1918	Gestel	kleermaker	onbekend	id.	
Wilzig	Marya	19	Jun.1900	Keulen	zonder	Poolsche	Mauritsstr 42	Laren
Winkel	Anna	23	Sep.1913	's Gravenhage	zonder	Ned.	Edelweisstr 145	's Gravenhage
Winter	Mirjan Sara	17	Aug.1922	Dusseldorf	dienstbode	Duitsche	W.de Zwijgerstr 67	Amsterdam
Winter	Ruth Sara	21	Oct.1922	Kregeld	zonder	Duitsche	id.	Venlo
Winter	Karl Israël	6	Jul.1893	Kempen	koopman	Duitsche	id.	Venlo

Omdat in deze lijst de nationaliteit vermeld moest worden en bovendien ook bij personen, die zich recent in de gemeente gevestigd hadden, vanuit welke gemeente ze gekomen waren, is na te gaan hoeveel buitenlandse joden zich recent in Eindhoven gevestigd hadden tot begin 1941:

Uit Duitsland: 57 personen
Uit andere landen: 27 personen
Uit Nederland
Totaal 84 personen

De immigratie van Duitsers was door de Nederlandse regering Colijn sterk aan banden gelegd.
Er heerste, vanwege de economische crisis, toen een “vol is vol” mentaliteit, gevoed door angst voor een te grote concurrentie op de arbeidsmarkt. Maar na de Kristallnacht werd onder druk van de publieke opinie besloten “echte” vluchtelingen weer ruimer toe te laten. Hierbij ging het om mensen die niet de dreiging maar de daadwerkelijke terreur ontvluchtten.
De joodse gemeente in Eindhoven trok aanzienlijke bedragen uit voor steun aan deze vluchtelingen. Zowel door het joodse als het niet-joodse vluchtelingencomité werd onderdak gezocht en gevonden voor zowel religieuze als niet-religieuze joodse vluchtelingen.

Het totaal aantal joden, dat in de periode 1940-1945 in Eindhoven heeft gewoond:

Uitgeweken vóór 20-8-1940	13	
Aantal op 20-8-1940		561
Vertrokken na 20-8-1940		-57
Bijgekomen in periode 20-8-1940 en 31-12-1941		
Geboorte	9	
Vestiging bij familie in Eindhoven	34	
Buitenlanders zonder familie in Eindhoven	58	
Nederlanders zonder familie in Eindhoven	33	
	134	
Aantal op 31-12-1941		638
Bijgekomen na 31-12-1941		
Geboorte	12	
Vestiging bij familie in Eindhoven	63	
Inschrijving patiënten Rijks Krankzinnigengest.	22	
In verband met Sobu en/of Philips Kommando	22	
Buitenlanders zonder familie in Eindhoven	18	
Nederlanders zonder familie in Eindhoven	91	
	228	
		866
Uitgeweken vóór 20-8-1940		13
Vertrokken na 20-8-1940		57
Totaal aantal voljoden woonachtig in Eindhoven 1940-1945		936

Aantal geregistreerde halfjoden eind 1941	123
Aantal geregistreerde kwartjoden eind 1941	61

Beroepen van de joodse inwoners van Eindhoven

De joden waren eeuwenlang uitgesloten geweest van landbezit en lidmaatschap van gilden. Daarom waren ze wel gedwongen zelf iets in de handel op te zetten of een vrij beroep uit te oefenen.
Daarom waren de joden in de omgeving van Eindhoven, net als in de meeste plattelandssteden, slagers, veehandelaars en venters.
Door de snelle ontwikkeling van de plaatselijke industrie rond de overgang naar de negentiende eeuw, ontstond een belangrijke verandering in de beroepsverdeling. De joden speelden namelijk een belangrijke rol bij de industrialisering. De joodse gemeenschap in Eindhoven groeide daardoor, terwijl die in andere plattelandsgemeenten afnam.
Zo zorgde de vestiging van de stoffenfabriek van de joodse fabrikant Josef Elias rond 1870 voor een nieuw tijdperk in de textielindustrie. In deze fabriek werd op ruime schaal stoomaandrijving toegepast. Andere bekende ondernemingen van joodse eigenaren waren de weverij van De Heer, de knopen en baleinenfabriek van de gebroeders Wertheim, de exportslachterijen van Wijnbergen en Levano en de leer- en haarfabriek van H. Hartog. Ook door de sigarenindustrie en Philips vestigden zich veel joden uit het hele land zich in Eindhoven.

In de lijst van 1941 werden ook de beroepen van de joodse inwoners opgenomen:

Directeuren van bedrijven	6
Handelaren	94
Winkeliers	27
Wetenschappers, ingenieurs en technici	33
Procuratiehouders, accountants en adm. medewerkers	42
Overige beroepen (boekbinder, drukker, fotograaf, kleermaker, musicus, onderwijzer, schoenmaker, zadelmaker, sigarenmaker, dienstbode etc.)	43

Het Dommelhuis

Toen na de Kristallnacht het toelaten van Duitse vluchtelingen in Nederland werd versoepeld gold dit in eerste instantie met name grote groepen kinderen. Zij waren geen concurrent op de arbeidsmarkt. Plaatselijke comités, met coördinatie vanuit Amsterdam, verzorgden het onderbrengen van de kinderen in opvanghuizen met de bedoeling een groot deel te laten emigreren naar bijvoorbeeld de Verenigde Staten en Palestina. Hierin slaagde men zo goed dat begin 1940 het aantal centra kon worden teruggebracht.
In sommige gevallen stuurden de buitenlandse ouders de kinderen vooruit, voegden zich in Nederland bij de kinderen en reisden daarna gezamenlijk verder. Maar er waren ook kinderen waarvan de ouders achterbleven en hoopten dat, wat er ook met henzelf zou gebeuren, de kinderen veilig waren.

In Eindhoven had Philips het in de jaren twintig, voor huisvesting van ongehuwde medewerkers, gebouwde Dommelhuis aan de Jonckbloetlaan, ter beschikking gesteld aan het inderhaast opgerichte vluchtelingen comité. Op 4-1-1939 kwam de eerste groep van 115 jeugdige Duits-joodse vluchtelingen in Eindhoven aan.

Het was de bedoeling om de meeste van de kinderen in deze centra tijdelijk op te vangen om ze te laten emigreren naar Palestina, Engeland en de Verenigde Staten. Het Dommelhuis was een van de centra die begin 1940 gesloten werd. De daar nog verblijvende kinderen werden overgebracht naar andere huizen, vooral naar de Wieringermeer en het Burgerweeshuis in Amsterdam.

In totaal hebben er tot de sluiting in februari 1940 200 vluchtelingen in het Dommelhuis gewoond. Hiervan is de helft naar een ander land vertrokken. Van de overige 100 hebben er ongeveer 40 de oorlog overleefd door onder te duiken, door als “onmisbaar” aangemerkt te worden in kamp Westerbork of die, vanwege hun jeugdige leeftijd, de ontberingen als gevangene of werkkracht hadden doorstaan.

3. De Eindhovense autoriteiten en de lokale pers

Het Eindhovense stadsbestuur

Bij de annexatie in 1920 van de dorpen Woensel, Strijp, Gestel, Stratum en Tongelre werd A. Verdijk, kabinetschef van de commissaris van de koningin in Noord-Brabant, benoemd tot burgemeester van het nieuwe Eindhoven. Toen 20 jaar later de Duitsers Nederland binnen vielen was hij nog steeds in deze functie werkzaam.
In het boek “B & W rond de tweede wereldoorlog in Groot-Eindhoven” van Frans Dekkers beschrijft de zoon van burgemeester Verdijk de houding van zijn vader ten opzichte van de bezetter als volgt:
“Hij baseerde zijn optreden formeel op de erkende basis van het oorlogsrecht. Zolang alles zich binnen de vastgelegde rechtsvormen voltrok, werkte mijn vader mee. Maar als de bezetter buiten haar bevoegdheden trad en mensenrechten ging aantasten, dan was er een heel resoluut en duidelijk neen”.
Anderen vonden Verdijk overdreven bang voor de Duitsers. Hij was er als de dood voor dat de bevolking de bezetter zou prikkelen of provoceren en hij er door in moeilijkheden zou komen.

Ook de gemeentelijke ambtenaren hielden zich gedeisd. Men had snel in de gaten dat bij verzet en sabotage je je leven en dat van je gezin op het spel zette. Bovendien ging men er vanuit dat iedere ambtenaar die zou verdwijnen door een NSB-ambtenaar zou worden opgevolgd.
Op beperkte schaal werd wel eens iets gedaan voor mensen die in gevaar waren. Maar van groot en georganiseerd verzet was geen sprake.

Op 15 oktober 1941 werd burgemeester Verdijk in Den Haag, waar hij een vergadering bijwoonde, gearresteerd. Hij werd beschuldigd van het afgeven van valse bewijzen van goed gedrag en tegenwerking bij het plaatsen van borden “Voor joden verboden”. Hij werd in de Deutsche Polizeigefängenis (Het Oranje-Hotel) opgesloten. Verdijk kon de beschuldigingen weerleggen (sabotage was niet vast te stellen) en kon na 28 dagen de gevangenis verlaten. De Beauftragte van de Rijkscommissaris, de commissaris van Noord-Brabant en de secretaris-generaal van Binnenlandse zaken deden daarna pogingen om Verdijk te bewegen zelf ontslag te nemen, maar hij weigerde dit. Op 28 februari 1942 ontving de burgemeester zijn ontslagbrief en werd de weg vrijgemaakt voor NSB Burgemeester Pulles.
Pulles was veearts en onderdirecteur van het gemeentelijk slachthuis. Omdat ambtenaren tot mei 1940 geen lid van de NSB mochten zijn, was hij in 1933 In het geheim lid geworden en in de zomer van 1940 plaatselijk NSB-kringleider.

Pulles ontbond direct het zittende B & W college en verving alle wethouders door NSBers.

De Eindhovense politie

Bij de inval van de Duitsers schoot de leiding van het politiekorps duidelijk tekort. Bestaande richtlijnen hoe het politiepersoneel zich dienden te gedragen in geval van een vijandelijke bezetting waren niet aan de corpsleden bekend gemaakt. Daardoor moest het personeel voor zichzelf zijn doen en laten beoordelen.
Commissaris Brinkman had een duidelijke pro Duitse houding en deed niets aan de mishandelingen door NSB en WA leden van “Oranjeklanten” en burgers die duidelijk anti Duits waren.

In januari 1941 werd Willem Dijs de opvolger van Brinkman. Hij was chef van de Philips politie, grenscommissaris en officier van de Eindhovense Burgerwacht.
Medio 1943 werd het Nederlandse politieapparaat naar Duits model omgevormd. Dijs weigerde lid van de NSB of Germaanse SS te worden en werd ontslagen.

Al die tijd werd grote druk op het politie personeel uitgeoefend zodat het steeds moeilijker werd om opdrachten te saboteren. Wie onderdook of opdrachten weigerde uit te voeren werd gearresteerd en naar een concentratiekamp gestuurd. Om te voorkomen dat goedwillende agenten bij razzia's mensen konden waarschuwen of anderszins konden helpen, werden met arrestatieploegen steeds NSB-agenten meegestuurd.

Door een voltreffer tijdens een van de bombardementen is het politiearchief uit de oorlogsperiode verloren geraakt. Daardoor is het niet mogelijk om gedetailleerd de rol die de politie gespeeld heeft bij de jodenvervolging te onderzoeken.

De lokale pers

Bij de inval van de Duitsers waren er in Eindhoven twee lokale dagbladen: de Eindhovensche en Meierijsche Courant en het Eindhovensch Dagblad.
De Eindhovensche en Meierijsche Courant, met Janus Vervoort als hoofdredacteur, was een streng rooms katholieke krant en bleef in de beginperiode van de bezetting redelijk neutraal.
Toen op 2-12-1940 Huub Vervoort zijn vader als hoofdredacteur opvolgde, werd de krant langzamerhand een van de meest fascistische dagbladen van Nederland. Op 3-11-1941 veranderde de naam in Dagblad van het Zuiden. Volgzaam werd de door de Duitsers verstrekte informatie gepubliceerd. Opmerkelijk was wel dat de krant het fascisme steunde, maar niet het antisemitisme.
A.G.M. van den Gruijthuizen schrijft hierover in zijn studie over deze krant in oorlogstijd "De gore Moloch" dat de commentatoren het antisemitisme zorgvuldig uit de weg gingen. Het onderwerp lag te gevoelig bij het publiek en men waagde het niet de al zo schaarse populariteit helemaal te verspelen. Bovendien had Eindhoven altijd een kleine en onopvallende joodse gemeenschap gehad, zodat het onderwerp waarschijnlijk toch niet aansprak.
Cas van Houtert, oud-hoofdreacteur van het Eindhovens Dagblad en schrijver van de geschiedenis van het Eindhovens Dagblad, gaat er vanuit dat ook de invloed van vader Vervoort een rol heeft gespeeld. Hij was tegen het antisemitisme omdat voor God alle mensen gelijk zijn.

Tweemaal publiceerde de krant iets over de joden. De eerste keer was het een waarschuwing aan de bevolking voor vriendschappelijke omgang met joden, omdat de Duitsers dit als provocatie zouden kunnen opvatten. Het bontst maakte het Johannes Creyghton die in een boekbespreking over de Judenfrage schreef: "Er zijn enkele typische verschijnselen, waardoor het vraagstuk ineens acuut is geworden. Hiertoe behoort op de eerste plaats de bewustwording in het Rijk, dat het jodendom tot de universeele vijanden behoort. Dit niet alleen om de gedragingen uit het kamp van de jooden, maar ook om aprioristische redenen, n.l. die van ras en bloed. Deze laatste ontdekking is nieuw in den vorm waarin zij in Duitschland naar voren kwam, men zag dat een aanval daaruit ontstaat, in overeenstemming was met de stemmingen in het volk en dat een aanval voortspruitend uit een levensbeschouwing van bodem en bloed, totaal en radicaal zou zijn."
In zijn studie zegt van den Gruijtuijzen hierover: "Dit is onmiskenbaar de prietpraat van een meeloper. Waarschijnlijk begreep de 'kamergeleerde' zelf nauwelijks wat hij opschreef."

Het beeld dat bestaat over het Eindhovens Dagblad in oorlogstijd is positief. De krant moest in opdracht van de Duitsers met ingang van 1-11-1942 de uitgave staken. En hoofdredacteur Zoetmulder had enige tijd in gijzeling gezeten in St. Michielsgestel. Na de oorlog verscheen het blad geruime tijd met het onderschrift "Wij bleven trouw" onder de naam op de voorpagina.
Bij nadere beschouwing is hierop wel het een en ander af te dingen. Hoofdredacteur Adriaan Zoetmulder speelt hierbij de hoofdrol. Van hem is bekend dat hij al in 1920 pro Mussolini was.

Op 16-12-1933 schreef Zoetmulder onder de kop "Nieuwe Richtlijnen" zijn visie op de opkomst van het fascisme. Hij had het over het afsterven van het oude liberalisme, het falen van het socialisme en het

ineenstorten van het marxisme in Oostenrijk en Duitsland. Vervolgens constateerde hij dat het fascisme de geesten merkwaardig bereid vindt. Er is wel tegenstand maar niet de onverzoenlijke vijanden die de maatschappij tot het uiterste er tegen te verdedigen, zoals dat bij vroegere geestelijke omwentelingen het geval was. De meeste oppositie vindt haar oorsprong in misverstand en onklaarheid van inzicht in het wezen van het fascisme. Zoetmulder was van mening dat onderdrukking van de vrije mening, verafgoding van de staat, antisemitisme en antiklerikalisme niet het wezen van het fascisme vormen maar waarschijnlijk als groeistuipen beschouwd moeten worden. Hij besloot dat alleen de ernstige wil om te komen tot een vernieuwing van de maatschappij ons de weg zal doen vinden. Als het fascisme ons daarbij kan helpen, is er geen enkele reden kopschuw te worden voor een naam, die voor ons land stellig een andere betekenis zal hebben dan over onze grenzen.

Op 29-11-1940 besteedde Zoetmulder in zijn rubriek “Gedachten van den dag” aandacht aan het jodenvraagstuk. Hij constateerde dat in Nederland een ongunstige verschuiving in de houding van de Nederlanders t.o.v. de joden was ontstaan. Hij weet dat geheel aan het gedrag van de uit Duitsland naar Nederland gevluchte joden. Volgens hem gedroegen deze zich niet in overeenstemming met de ondervonden gastvrijheid. Hun Nederlandse rasgenoten hadden de eeuwen door weten te voorkomen dat zelfs in geringe mate aanleiding kon worden voor een antisemitische geest. Volgens hem hadden de vreemdelingen dit in enkele maanden voor elkaar gekregen. Ook constateerde Zoetmulder dat toen ons land bezet werd niemand meer de illusie koesterde dat het jodenvraagstuk niet te enige tijd zou worden aangesneden op een manier die niet de onze zou zijn. Maar we zouden ons daarbij, onder de gegeven omstandigheden, hebben neer te leggen. Dit punt in de ontwikkeling is thans bereikt. De joden zijn of worden uit de openbare dienst ontslagen, een consequentie van de opvatting van de bezetter dat het jodendom de vijand is van het Duitse rijk.
Hij besluit met te stellen dat wat men in de toekomst met de joden wil doen door de Nederlandse overheid beslist zal worden omdat de Duitsers zich niet zullen mengen in de interne Nederlandse aangelegenheden. Ook door het feit dat de ontslagen joden recht op een uitkering hielden kwam Zoetmulder tot de conclusie dat de bezettende overheid in deze delicate kwestie zoveel mogelijk rekening heeft willen houden met de gevoelens van ons volk.

Op 10-5-1941 herdacht Zoetmulder dat Nederland een jaar bezet was. Hij schreef dat men op twee manieren naar de bezetting kon kijken. Nederland, dat zich aan de spits van de beschaafde naties had weten te plaatsen, was meegesleept in het oorlogsgeweld, in de worsteling om de hegemonie van de grootmachten van Europa.
Maar men kon de ochtend van de tiende mei 1940 ook als de dageraad van een nieuw Nederland zien. Zoetmulder noemde in dit verband onder andere: plicht voor recht, het volksbelang tot criterium verheffen, de arbeid ten troon verheffen, kapitalisme afzweren, levensruimte schenken aan wie de ruimte behoeven, lotsverbondenheid van de rasverwante volken en voor de komende eeuwen onaantastbaar vestigen van het germanendom. Hij besloot met “In deze dagen zullen wij in stille rouw onze gesneuvelden herdenken, doch deze rouw kan gelukkig getemperd zijn door de troostende gedachte, dat zij hun leven gegeven hebben voor de herwekking van den waren Nederlandsche geest.”

4. Aanmeldingsplicht van personen van joodschen bloede

Algemeen

Op 16 Jan 1941 stuurde de rijksinspectie van de bevolkingsregisters aan de burgemeesters een vooraankondiging van de aanmeldingsverordening. Hierin werd gemeld dat de uitvoeringsvoorschriften in voorbereiding waren en dat in afwachting hiervan voorshands nog geen maatregelen getroffen moesten worden.

Eind januari 1941 werd de bekendmaking gepubliceerd over de aanmeldingsplicht voor iedereen die geheel of gedeeltelijk van joodsche bloede was. Men moest zich bij het gemeentehuis vóór 23-2-1941 aanmelden door invullen van het aanmeldingsformulier. Op het niet aanmelden stond een gevangenisstraf van 5 jaar en de mogelijkheid van verbeurdverklaring van het vermogen.

Op 7 febr. 1941 vroeg de gemeente Eindhoven 600 blanco bewijzen van aanmelding aan.
Een dag later werd een advertentie in de plaatselijke bladen geplaatst.
Hierin stond dat de formulieren ingeleverd moesten worden 11 t/m 14 febr. voor personen waarvan de geslachtsnaam begon met letter A t/m K en 17 t/m 20 febr. de overige personen.

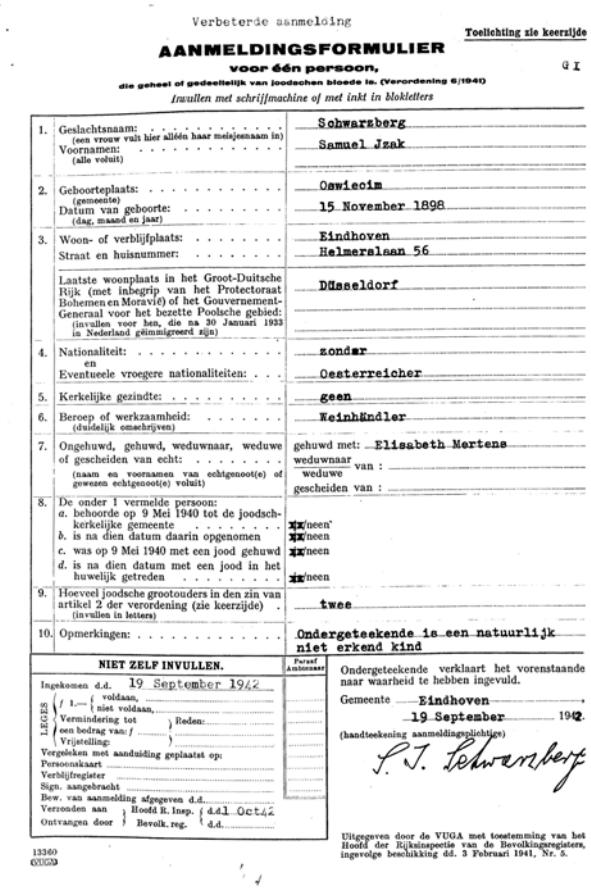

Verbeterde aanmelding

AANMELDINGSFORMULIER
voor één persoon,
die geheel of gedeeltelijk van joodschen bloede is. (Verordening 6/1941)

Toelichting zie keerzijde

G I

Invullen met schrijfmachine of met inkt in blokletters

1.	Geslachtsnaam: (een vrouw vult hier alléén haar meisjesnaam in)	Schwarzberg
	Voornamen: (alle voluit)	Samuel Jzak
2.	Geboorteplaats: (gemeente)	Oswiecim
	Datum van geboorte: (dag, maand en jaar)	15 November 1898
3.	Woon- of verblijfplaats:	Eindhoven
	Straat en huisnummer:	Helmeralaan 56
	Laatste woonplaats in het Groot-Duitsche Rijk (met inbegrip van het Protectoraat Bohemen en Moravië) of het Gouvernement-Generaal voor het bezette Poolsche gebied: (invullen voor hen, die na 30 Januari 1933 in Nederland gëimmigreerd zijn)	Düsseldorf
4.	Nationaliteit: en Eventueele vroegere nationaliteiten:	zonder Oesterreicher
5.	Kerkelijke gezindte:	geen
6.	Beroep of werkzaamheid: (duidelijk omschrijven)	Weinhändler
7.	Ongehuwd, gehuwd, weduwnaar, weduwe of gescheiden van echt: (naam en voornamen van echtgenoot(e) of gewezen echtgenoot(e) voluit)	gehuwd met: Elisabeth Mertens weduwnaar / weduwe van : gescheiden van :
8.	De onder 1 vermelde persoon: *a.* behoorde op 9 Mei 1940 tot de joodsch-kerkelijke gemeente *b.* is na dien datum daarin opgenomen *c.* was op 9 Mei 1940 met een jood gehuwd *d.* is na dien datum met een jood in het huwelijk getreden	xx/neen xx/neen xx/neen xx/neen
9.	Hoeveel joodsche grootouders in den zin van artikel 2 der verordening (zie keerzijde) (invullen in letters)	twee
10.	Opmerkingen:	Ondergeteekende is een natuurlijk niet erkend kind

NIET ZELF INVULLEN.

Paraaf Ambtenaar

Ingekomen d.d. 19 September 1942

LEGES: 1.— voldaan, niet voldaan; Vermindering tot een bedrag van: / Vrijstelling: Reden:

Vergeleken met aanduiding geplaatst op:
Persoonskaart
Verblijfregister
Sign. aangebracht
Bew. van aanmelding afgegeven d.d.
Verzonden aan Hoofd R. Insp. d.d. 1 Oct 42
Ontvangen door Bevolk. reg. d.d.

Ondergeteekende verklaart het vorenstaande naar waarheid te hebben ingevuld.

Gemeente Eindhoven
19 September 1942.

(handteekening aanmeldingsplichtige)

S. J. Schwarzberg

13360 VUGA

Uitgegeven door de VUGA met toestemming van het Hoofd der Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters, ingevolge beschikking dd. 3 Februari 1941, Nr. 5.

BEWIJS VAN AANMELDING

als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Verordening No. 6/1941 van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, betreffende den aanmeldingsplicht van personen van geheel of gedeeltelijk joodschen bloede.

*

De ondergeteekende, ambtenaar voor de aanmelding, verklaart dat de aan keerzijde aangeduide persoon, opgenomen in het Bevolkingsregister dezer gemeente, heeft voldaan aan de verplichting tot aanmelding volgens de bovengenoemde Verordening.

Afgegeven op 19 September 1942
in Gemeente Eindhoven.
De Burgemeester,

Naam: a. Schwarzberg
Voorn.: b. Samuel Jzak
Geboren: op 15 November 1898
gem. Oswiecim
land Oostenrijk
Laatste woonplaats in het Groot-Duitsche Rijk of in het Gouvernement-Generaal van het bezette Poolsche gebied: Düsseldorf
Nation.: zonder
Vroegere nation.: Oesterreicher
Kerkelijke gezindte: geen
Beroep of werkzaamheid: Weinhändler
Gehuwd met: Elisabet Mertens
Gesch. Overl. op
Joodsche grootouders in den zin v. art. 2 der Verordening: twee

Per aanmelding dient HFL 1,- leges betaald te worden. De gemeente hield hiervoor een apart legesregister bij.

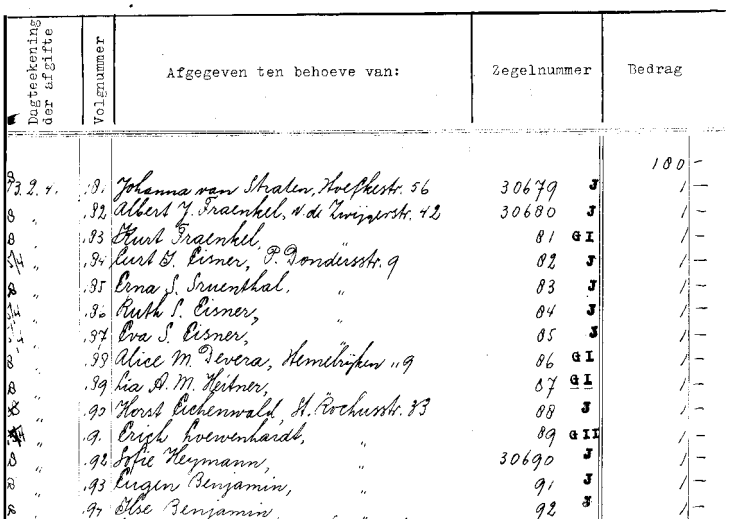

Dagtekening der afgifte	Volgnummer	Afgegeven ten behoeve van:	Zegelnummer	Bedrag
				1 80 –
13.2.41	81	Johanna van Straten, Roelofsstr. 56	30679 J	1 –
8 "	82	Albert J. Fraenkel, v/d Leijstr. 42	30680 J	1 –
8 "	83	Henk Fraenkel, "	81 G I	1 –
8 "	84	Kurt S. Eisner, P. Pondersstr. 9	82 J	1 –
8 "	85	Erna J. Sruenthal, "	83 J	1 –
8 "	86	Ruth S. Eisner, "	84 J	1 –
8 "	87	Eva S. Eisner, "	85 J	1 –
8 "	88	Alice M. Devera, Hemelrijken 9	86 G I	1 –
8 "	89	Lia A. M. Heitner, "	87 G I	1 –
8 "	90	Horst Eichenwald, K. Rochusstr. 73	88 J	1 –
8 "	91	Erich Lowenhardt, "	89 G II	1 –
8 "	92	Sofie Heymann, "	30690 J	1 –
8 "	93	Eugen Benjamin, "	91 J	1 –
8 "	94	Else Benjamin, "	92 J	1 –

Een gedeelte uit de legesregistratie van de aanmeldingen. Bovenstaande joden zijn op 13-2-1941 geregistreerd. In de kolom “Zegelnummer” werd naast het zegelnummer een stempel gezet voor de code J, GI of GII. In de kolom “Bedrag” werden de ontvangen legesgelden geregistreerd.

De aanmeldingsplicht was van toepassing op degenen die geheel of gedeeltelijk joods waren.
Hiervoor werd een code gebruikt die op de persoonskaarten stond en ook op het aanmeldingsformulier vermeld moest worden:

Code	Betekenis
J	vier joodse grootouders (voljood)
GI	twee joodse grootouders (halfjood)
GII	één joodse grootouder (kwartjood)

Vrijwel direct werd de gemeente door ca 58 personen benaderd met verzoeken om vrijstelling van aanmeldingsplicht of om een GI of GII status te verkrijgen.
Per verzoek bestond de correspondentie uit:

- Verzoekschrift van de betreffende persoon of gezinsleden
- Brief van de gemeente aan Binnenlandse Zaken in Den Haag met verzoekschrift en “Staat van inlichtingen” waarbij de stamboom ingevuld diende te worden bij voorkeur tot en met de overgrootouders vaders- en moederszijde.
- Na eerste bestudering van de stukken door Justitie, het verzoek van Binnenlandse Zaken aan de gemeente een verklaring in te dienen
- Antwoord van de gemeente met schriftelijke verklaring van de verzoeker en meestal ook een verklaring van de plaatselijke joodse gemeente of verzoeker wel of niet lid was van de joodse gemeente.
- Definitieve beslissing van Binnenlandse Zaken in overleg met Justitie

Dikwijls werden formulieren niet juist ingevuld, niet de juiste bijlagen meegestuurd etc. wat per geval nog extra correspondentie veroorzaakte.

Op 28 maart 1941 stuurde de gemeente Eindhoven de eerste 683 ingevulde aanmeldingsformulieren naar de rijksinspectie van de bevolkingsregisters in Den Haag.

In augustus 1941 ontvingen alle gemeenten van de Rijksinspectie een rondschrijven waarin geklaagd werd dat in veel gevallen de aanmeldingsformulieren bij de gemeenten vastgehouden werden totdat een definitieve beslissing was genomen over de J, GI of GII codering. De inspectie schreef: ”Het alhier ontbreken dezer aanmeldingsformulieren heeft, naast administratieve bezwaren, tot gevolg, dat mij een juist overzicht van het getal aanmeldingsplichtigen, ontbreekt.” Men verzocht de gemeenten ten spoedigste de achterstallige formulieren in te sturen. Voor nog niet definitieve formulieren diende met potlood de opmerking “Is in onderzoek” en ook met potlood op basis van de gegevens van dat moment de code “J”, “GI” of “GII” in te vullen.

De zaak van Abbe

Ook de drie zonen van sigarenfabrikant Henri van Abbe, wonende in Eindhoven, Waalre en Zandvoort, namen het initiatief om vrijstelling van de meldingsplicht te krijgen. De grootvader van hen (Jacob van Abbe geboren op 13-4-1856 in Amsterdam) was weliswaar joods maar hun vader Henri van Abbe (overleden op 18-11-1940) was al elf jaar toen hun grootvader trouwde met hun niet joodse grootmoeder. Zoals gebruikelijk had Jacob van Abbe bij het huwelijk Henri als zoon erkend maar was niet de natuurlijke vader.

Op 21 februari 1941 stuurde advocaat Mr. O.E. Bauer uit Amsterdam een in het Duits gestelde aangetekende brief aan de Rijkscommissaris van het bezette Nederlandse gebied en aan de Commissaris Generaal van Justitie.
Hij gebruikte de volgende argumenten om vrijstelling te verkrijgen van de meldingsplicht:

- In Nederland is het gebruikelijk dat kinderen die een vrouw al heeft vóór haar huwelijk, door de man worden erkend ook als de man niet de werkelijke vader is.
- De erkenning vond plaats 11 jaar na de geboorte.
- De grootmoeder van de vrouw was eigenaar van een café, zodat buitenechtelijk verkeer van de vrouw is aan te nemen.
- De erkende kinderen hebben Arische namen.
- De gebroeders van Abbe hebben een Arisch voorkomen

Waarschijnlijk om een goede beurt te maken, sloot de advocaat zijn brief af met “Heil Hitler”.

Pas op 24 sept 1941 stuurde Den Haag de benodigde nog in te vullen papieren voor de vrijstelling aan de gemeente Eindhoven.
In het begeleidend schrijven stond onder andere: “Ik zal het op prijs stellen op de verklaringen een korte aantekening te ontvangen of, naar den persoonlijke indruk van den betrokken ambtenaar, verdenking van joodsche afkomst aanwezig is, dan wel dat de verklaringen van de heeren van Abbe hem in volle omvang geloofwaardig schijnen.”

De papieren hadden betrekking op Henri Jacob (woonplaats Zandvoort) en Jan Francis van Abbe (woonplaats Waalre)

Op 26 sept 1941 schreef de burgemeester van Eindhoven aan de Secretaris-Generaal van Binnenlandse Zaken in Den Haag dat beide heren niet in Eindhoven woonden en de gemeente Eindhoven een en ander niet kon afhandelen.
In dezelfde brief werd gemeld dat door een fout de naam van Albertus Joseph Adolf van Abbe (wel woonachtig in Eindhoven) niet was opgenomen in het door de raadsman ingediende verzoek om vrijstelling van de aanmeldingsplicht van 21 februari 1941.

Pas op 26 maart 1942 verzocht Den Haag om nadere gegevens van A.J.A. van Abbe in Eindhoven.
De gemeente zond deze gegevens op 1-5-1942.

Op 29 september 1942 ondertekende A.J.A. van Abbe de verklaring “dat hem geen omstandigheden bekend zijn dat één of meer zijner grootouders als naar ras voljoodsch is (zijn) te beschouwen. Bepaaldelijk is hem niet bekend dat één van zijner voorouders heeft behoord tot de joodsche geloofsgemeenschap.”
Deze verklaring werd dezelfde dag nog naar Den Haag gestuurd. Omdat de uitvoering van de aanmelding inmiddels was overgegaan van Binnenlandse Zaken naar de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters werd voor alle zekerheid een kopie van alle al bestaande correspondentie meegestuurd.

Op 19 oktober 1942 meldde de Rijksinspectie dat de zaak betreffende de familie van Abbe nog in onderzoek was.

In een brief van 21 oktober 1942 drong de burgemeester aan op een spoedbehandeling, omdat de zaak al vanaf september 1941 liep.

Maar er kwam geen voortgang in de zaak. Op 20 februari 1943 verzocht de burgemeester om een onderhoud in Den Haag. Er werd een afspraak gemaakt op 11 maart 1943.
Tijdens dit gesprek zal zijn gebleken dat de papieren niet compleet waren want op 20 maart 1943 verzocht de burgemeester aan de advocaten Mr. A.P. en Mr. O.E. Bauer hem in 3-voud het medio 1941 ingediende verzoek om vrijstelling toe te zenden . “Bedoelde aanvrage is bij de betrokken instantie in het ongereede geraakt. Ten overvloede moge ik er op wijzen dat in de oorspronkelijke aanvrage de naam van A.J.A. van Abbe uit deze gemeente abusievelijk was uitgevallen. De naam dient echter eveneens in de aanvrage vermeld te zijn.”

Ook op 20 maart 1943 stuurde de burgemeester een brief aan de politie president van Amsterdam. Hij vroeg daarin inlichtingen omtrent de moraliteit, inzonderheid vóór haar huwelijk, van Jenneken Renssen, de grootmoeder van de gebroeders van Abbe.
Op 8 april 1943 antwoordde de politie dat in de administratie niets voorkwam over Jenneken Renssen.

Pas op 30 juli 1943 stuurde de rijksinspectie aan de burgemeester een brief dat A.J.A. van Abbe niet aanmeldingsplichtig was.

Kennelijk heeft de procedure uiteindelijk gewerkt, want Den Haag deed zeer moeilijk in deze gevallen.
Al in maart 1941 stuurde Binnenlandse Zaken een circulaire naar de gemeenten over erkenning van kinderen verwekt buiten het huwelijk.
In principe gold dat de wettelijke vader als de werkelijke vader werd beschouwd.
Dit gold tot bewezen werd, of ten volle aannemelijk werd gemaakt, dat een andere man de werkelijke verwekker was.

5. Sluiting van winkels en inbeslagname van joodse eigendommen

Sluiting van winkels en handelshuizen

Alle joodse winkels en handelshuizen werden gesloten.
Uit een lijst die de gemeente moest opstellen in februari 1943, op verzoek van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het in Eindhoven ging om 41 winkels en handelshuizen.
Op deze lijst stonden ook de 7 joodse winkels op de Demer waarvan de panden bij het bombardement van 6-12-1942 volledig verwoest werden.

Naam handelaar		**Aktiviteit**	**Adres van de zaak**
Andriesse	Henri	Slagerij	Hoogstraat 47a
Benninga	Jakob	Galanterieën	Stratumseind 56
Bezemer	Barend	Handel in manufacturen	Demer 21
Blomhoff	Bernard	Slagerij	Vrijstraat 23
Boele, van	Kinderen	Slagerij	Boschdijk 35
Braaf	Jacob	Manufacturen	Kruisstraat 62
Culp	Wolf	Matrassenfabriek	Oranjestraat 16a
Ekstein	Lazarus	Handelaar in bloemen	Tongelreschestraat 118
Elias	Joseph	Stoomlinnenfabriek	Strijpschestraat 1
Frank, van	Abraham	Manufacturen	Markt 33
Fränkel	Albert	Meubelwinkel	Groote Berg 95
Gottschalk	Julius	Modezaak	Rechtestraat 17
Grünfeld	Jolan	Kleedingmagazijn	Willemstraat 65
Gurfein	Markus	Handel in manufacturen	Boschdijk 3
Hartog	Meijer	Lompen enmetalen	Broekscheweg 138
Heijdt	Max	Handel in broeken	Demer 16
Heijmann	Max	Manufacturen	Rechtestraat 63
Herzberger	Jacob	Slagerij	Tongelreschestraat 212
Hess	Otto	Rijwielaanhangwagens	Lijsterlaan 20
Italie	Karel	Manufacturen	Stratumseind 14
Jong	Fa B.	IJzerhandel	Kleine Berg 61a
Klein	Ignaz	Masseur en sportart	Binnenwiertzstraat 25
Klerk	Mozes	Kruidenier	Kleine Berg 19
Leider	Mozes	Handel in werkmanskleding	Fellenoord 1
Levy	Moritz	Snelstrijkinrichting	Tongelreschestraat 4
Loeuwenstein	Max I.	Schoenhandel	Demer 39
Loeuwenstein	Gebr	Manufacturen	Stratumseind 33
Marcus	Heinrich	Hoedenzaak	Demer 48
Mogendorff	Julius	Parfumerieart	Jan Luikenstraat 32
Offenbach	Israël	Winkel electrische art	Rechtestraat 33a

Oppenheim	Moses	Fabr chemische produkten	Willemstraat 97
Rosenberg	Alfred	Handel in schoenen	Fellenoord 7
Rubens	Salomon	Muziekhandel	Dommelstraat 30
Sassen	Amalia	2e hands meubelen	Kruisstraat 10c
Thalmann	Julius	2e hands meubelen	Kleine Berg 35
Tijn, van	Jacob	IJzerhandel	Groote Berg 29
Wassermann	Schmul	Handel in electrische art	Fellenoord 40
Winter, de	Hermanus	Fotograaf	Demer 65
Wit, de	M. & Co	Galanterieën en huish art	Demer 60
		Kledingmag Volksbelang	Demer 7

Inbeslagname van joodse eigendommen

In een brief van 7 sept 1942 bevestigde de burgemeester dat met de afdeling Hausraterfassung in Amsterdam was afgesproken dat de inventaris van de geëvacueerde joden door personeel van de gemeente, onder toezicht van een Hausraterfassungs ambtenaar, op een of twee locaties werd verzameld. Deze opslag was onder verantwoordelijkheid van de gemeente totdat het door de Hausraterfassung “abtransportiert” werd. Zodra de huizen leeg waren kwamen de huizen ter beschikking van de burgemeester.

Op 22 okt 1942 vroeg de provincie opheldering over berichten dat de gemeente huizen van joden zou vorderen. Op 28 okt 1942 antwoordde burgemeester Pulles: “dat door mij of namens mij geen enkel door joden bewoond huis is gevorderd. Wel heb ik o.m. door mijn wethouders Hermens en de Bont joden doen verzoeken in het belang der volkshuisvesting- een algemeen belang- bij elkaar te gaan inwonen, opdat woningruimte zou vrijkomen. Aan deze verzoeken is steeds vrijwillig voldaan.”

DER REICHSKOMMISSAR
für die besetzten niederländischen Gebiete
DER BEAUFTRAGTE
für die Provinz Nord-Brabant

s-Hertogenbosch-Vught, den 28.11.1942
Vught, Haus Roucouleur
Tel.: 5044
A.Z.: All./He. R. I.

An die Herren Bürgermeister der Provinz Nord-Brabant.

Um eine Übersicht zu gewinnen, wieviele Wohnungen von evakuierten Juden zu anderen Zwecken zur Verfügung stehen, ist mir sofort folgende Meldung zu machen:

1. Name und Vorname des Juden, der die Wohnung bisher bewohnte,
2. Grösse der Wohnung nach der Zimmerzahl,
3. Wem gehört das Haus ? Name und Anschrift,
4. Ist der Inhaber Jude oder Arier ?
5. Befinden sich die Möbel noch in der Wohnung oder wo sind sie untergestellt ?
6. Wo sind die Wohnungsschlüssel ?
7. Sind bereits Wohnungen von evakuierten Juden neu bezogen worden ?
8. Genaue Anschrift der neuen Wohnungsinhaber.

Die Angaben müssen bis spätestens 5.12. in meinem Besitz sein.

Im Auftrage:
gez.Allmann.

Op 28 nov 1942 vroeg de Beauftragte für die Provinz Nord-Brabant aan de burgemeesters in Brabant om een lijst van door de evacuatie van de joden vrijgekomen woningen.

Eindhoven stuurde deze lijst op 3-12-1942 met de opmerking: “Wie sich aus beigehender Liste zeigt, sind diese Wohnungen allen schon zur Verfügung arischen Personen gestellt worden.”

Op 16-12-1942 antwoordde de provincie:” de Beauftragte heeft het uitsluitende beschikkingsrecht verkregen over alle in dit gewest onbewoonde aan joden toebehoorende woningen. De huissleutels van deze woningen zullen mitsdien slechts aan hem of aan een door hem aan te wijzen persoon ter hand moeten worden gesteld."
Op dezelfde dag werd door de Provincie nog een gedrukte circulaire met dezelfde inhoud verspreid.

In maart 1943 had de kringleider van de NSDAP in Eindhoven, Herr Zimmermann, de Beauftragte van Noord-Brabant gevraagd de woning Gaailaan 5 voor hem ter beschikking te stellen. Hier woonden op dat

moment nog de joden Zeelander en van Vlijmen. De Beauftragte gaf op 2 maart 1942 de gemeente Eindhoven schriftelijk opdracht: “Sie werden daher gebeten den Räumungsbefehl durch Ihren Polizeikommissar ausfertigen zu lassen und die jüdischen Bewohner bei einer anderen jüdischen Familie unterzubringen.”
Al op 12 maart liet de gemeente weten dat de woning aan Herr Zimmerman ter beschikking was gesteld.

Van de volgende, voorheen door joden bewoonde, woningen is bekend welke bestemming de Duitse autoriteiten er aan gaven:

Fam E. Elias	’40 uitgeweken	Aalsterweg 299	aug ’40 Reichs Luftfahrt Ministerium (RLM)
Fam J. Elias	’40 uitgeweken	Parklaan 54	sept ’40 Gestapo, RLM, staf Oberkommando Wehrmacht
Fam M. Elias	’40 uitgeweken	Pluvierlaan 5	aug ’40 Ortskommandant
Fam A. Elias	’41 verhuisd (Willemstraat 31)	Leenderweg 361	maart ’41 Geschäftszimmer (Kommandant ingekwartierde troepen)
Fam A. Elias	’42 verhuisd	Willemstraat 31	sept ’42 Kringleiding NSDAP Noord Brabant
Fam N. Hertzberger en fam J. Krant	’42 verhuisd ’42 gedeporteerd	Kruisstraat 64	aug ‘42 opslag joodse meubels mei ‘44 politiepost
Fam de Groot	’40 uitgeweken	Elzentlaan 42	juli ’40 in beslag genomen jan’41 Legercommandant en administrateur
G. van Dam	verhuisd	Raiffeisenstraat 9	BBA garage, juni ’40 garage van Duitse legervoertuigen
Gezusters Koppens	’42 verhuisd	Helmerslaan 9	juni ’42 in beslag genomen juni ’44 Kantoor legervoertuigen
Fam D. Slager	’42 verhuisd	Wal 31	mei ’43 Legertandarts
Fam de Jongh	gedeporteerd	Kleine Berg 63	dec ’42 Wijkverpleging
W. Abraham En W. Berger (Dommelhuis)	gedeporteerd gedeporteerd	Jonckbloetlaan 13	okt ’40 Diverse stafafdelingen en telefooncentrale
Fam Wiener	verhuisd	Willemstraat 65	dec ’41 in beslag feb ’42 NSDAP kantoor
Fam M. Hartog	ondergedoken	Rodenbachlaan 24	sept ’42 Kantoor spoorwegbewaking
Fam M. Cohen	ondergedoken	Staringstraat 3	juni ’44 Kantoor legervoertuigen
W. Joschkowitz	’42 gedeporteerd	Tongelresestraat 152	School, juni ’42 Luchtafweer kommando
Fam M. Cohn	’42 gedeporteerd	Willemstraat 97	Garage Luchtafweer
Fam J. van Vlijmen	gedeporteerd	Gaailaan 5	maart ’42 woning Kringleider NSDAP

Verkoop van woningen en winkelpanden door Niederländische Grundstückverwalter

Op basis van verordening no. 154 van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlansche Gebied van 11-8-1941 werd het beheer van joods onroerend goed ondergebracht bij Stichting Niederländische Grundstückverwaltung in Den Haag. Nadat deze stichting de overname van het beheer bij plaatselijke hypotheekkantoren had laten registreren had zij de mogelijkheid om het onroerend goed aan particulieren te verkopen. Via deze weg kwam het geld in handen van de bezetter.

Zo werd op 1-2-1943 in een notariële akte, opgesteld door notaris Hoffmann, vastgelegd dat een huis met bijgebouwen, erf en tuin, gelegen in Eindhoven aan de Vrijstraat nummer 23 groot drie aren achttien centiaren in opdracht van de Stichting Niederländische Grundstuckverwaltung werd verkocht aan Josephus Jacobus Ridder, slager te Eindhoven. In de akte werd vermeld dat de stichting het beheer van het pand op 2-10-1942 had overgenomen van Maurits Blomhoff Catharinastraat 60 en dat deze het pand had verkregen op 12-11-1917.
Met hulp van het kadaster in Eindhoven is de akte gevonden waarbij het pand Vrijstraat 23 op 9-1-1951 weer overgedragen werd aan de familie Blomhoff. Op basis van artikel 20 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer E.100 waren de oorspronkelijke eigenaren van door de Duitse bezetter in beslag genomen onroerend goed weer als eigenaar aangewezen. In de akte van 9-1-1951 waren vier partijen genoemd. De erven van Maurits Blomhoff, die op 5-8-1945 was overleden, de heer J.J. de Ridder die het pand in de oorlog had gekocht, de bank die aan heer de Ridder de hypotheek had verstrekt en het Nederlands Beheersinstituut in Den Haag. Dit instituut beheerde na de oorlog, in opdracht van de Staat de Nederlanden, het vermogen van de Niederländische Grundstückverwaltung. In de akte werd vastgelegd dat, om een procedure te voorkomen, het eigendomsrecht in der minne werd hersteld. Hierbij werd het eigendomsrecht “om niet” overgedragen van heer de Ridder aan de erven Maurits Blomhoff. Ook werd vastgelegd dat de vordering van de hypotheekbank op heer de Ridder ten laste kwam van de Niederländische Grundstückverwaltung.

Overige in opdracht van de Commissaris Generaal van Financiën en Economische Zaken geveilde of door de Niederländische Grundstückverwalter verkochte Eindhovense panden:

08-08-1942	Joseph Elias (in 1940 uitgeweken)	Winkelpand Willemstraat 41 en huis Lakerstraat 40 (veiling van vijandelijk vermogen aan onroerend goed)
05-02-1943	Salomon Wolf	5 woningen Kersenstraat 8 t/m 16
05-02-1943	Louis de Groot (in 1940 uitgeweken)	2 woningen Koekoeklaan 13 en 15
05-02-1943	Sophia de Vries-Bosman	Woning Tuinstraat 4
22-03-1943	Salomon de Vries	3 woningen Eeneindseweg 71, 72 en 73 te Nuenen
14-07-1943	Sara Kool-Koppens	Boven- en benedenwoning Nicolaas Beetsstraat 29-31
18-08-1943	Esther Caneel-Jesaijes	Woning Geraniumstraat 3
14-10-1943	Martijn de Vries	Woning Willem de Zwijgerstraat 28
14-10-1943	Isidor de Vries	Woning Willem de Zwijgerstraat 30
14-10-1943	Cato Wertheim-de Vries	Woning Willem de Zwijgerstraat 32
05-11-1943	Joseh Elias	Werkplaats en tuin Vestdijk 7
25-02-1943	Emanuel de Groot	Woning Merellaan 9

Overige in beslag genomen panden

Een aantal in beslag genomen joodse panden zijn niet verkocht of zijn niet ter beschikking van Duitse autoriteiten gesteld. Een aantal panden waren joods eigendom en werden door hen verhuurd aan particulieren. Indien de eigenaar zelf in het pand woonde moest hij verhuizen.
Niet van alle panden hebben we het huisnummer kunnen achterhalen.

Eigenaar	Adres	
Joseph Andriesse	Staringstraat 9	verhuisd naar Hoogstraat 47a
Bernard Blomhoff	Zeelsterstraat	
Eva Polanus-van Boele	Stratumsedijk 59	verhuisd naar Stratumseind 14
Emanuel de Groot (Bloemendaal)	Villapark	
Louis de Groot	Leeuweriklaan	
Louis de Groot	Roostenlaan	
Jacob Herzberger	Tongelresestraat 212	
Martinus Hijmans (Laren)	Stratumsedijk (2 panden)	
Henri de Jongh	Prins Hendrikstraat 57	verhuisd naar Boerhaavelaan 28
Samuel de Jongh	Wilhelminaplein 1	
Oskar Kallai (Beek)	Madeliefstraat	
Jacob Kleerekoper	Wilhelminaplein 29a	
Alexander Klein	Prins Hendrikstraat 32	verhuisd naar Floralaan 132
Sara Kool-Koppens	Rodenbachlaan	
Jacob Koppens (St. Oedenrode)	Willem de Zwijgerstraat	
Mozes Leider	Mauritsstraat 36	
Henriëtte Mann-Fles	Pasteurlaan	
Isidore Mendels	Rechtestraat	
NV Spruijt van Rietschoten	Rechtestraat	
Louis Stokvis (Den Haag)	Sophia van Wurtemberglaan	
Kaatje Vles (Vlissingen)	Rochusstraat 38	bewoner Aron Schwarzkächel verhuisd naar Margrietstraat 58
Cato Wertheim-de Vries	Nassaustraat 11	verhuisd naar W. de Zwijgerstr 44
Bendik Wijnbergen	Volderstraat	
Isidor de Wit	Prins Hendrikstraat 37	
Isidor en Louis de Wit	Volderstraat	
Mozes Witmond	Pasteurlaan 41	verhuisd naar Potgieterstraat 34
Salomon Wolf	Waalstraat	
Salomon Wolf	Zeelsterstraat 245, 247, 249, 253, 265	

6. Overige maatregelen tegen de joden

Inleveren radiotoestellen

Op 15 april 1941 verordonneerde de commissaris generaal SS Brigadeführer Rauter dat de radio-ontvangst toestellen, in het bezit van joden in Nederland, met onmiddellijke ingang golden als door de politie in beslag genomen. De toestellen moesten binnen 14 dagen na publikatie bij de gemeente zijn ingeleverd.

Op 9 okt 1941 verzocht het departement van binnenlandse zaken aan de gemeenten om een opgave te doen het aantal ingeleverde toestellen, waar deze toestellen heen zijn gegaan en of er zich nog toestellen bij de gemeente bevinden.
Op 14 okt 1941 rapporteerde de gemeente Eindhoven dat er 137 toestellen waren ingeleverd.
23 hiervan waren ter beschikking gesteld van de Sicherheitspolizei en Ortskommandatur.
De overige toestellen waren op 21 aug 1941 gegaan naar Inspektor Lehmann van de Wehrmachtsbezirkverwaltung.

Inleveren rijwielen

Op 22 juni 1942 stuurde de gevolmachtigde voor de reorganisatie van de Nederlandse politie, de heer Broersen, naar alle burgemeesters een brief over inlevering van aan joden toebehorende rijwielen. Uiterlijk 24 juni 13.00 uur dienden de rijwielen ingeleverd te zijn, dus krap 2 dagen na publikatie !

Op 3 juli ontving de gemeente Eindhoven van de gevolmachtigde een aanmaning over een hem toe te sturen lijst van ingenomen rijwielen. Dezelfde dag nog werd de lijst verzonden. Hieruit bleek dat er in totaal 199 fietsen waren ingeleverd.

Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen werd aan joden een rijwielvergunning verstrekt. Een typerend voorbeeld van ambtelijke correspondentie voor een rijwielvergunning voor de schroothandelaren Samuel en Henri de Jongh en Meijer en Johan Hartog is bewaard gebleven.
Op 20-8-1942 stuurde de burgemeester een brief aan het Rijksbureau voor ijzer en staal, waarin hij meedeelde dat de ondervakgroep Groothandel in Schroot hem had verzocht aan bovengenoemden een rijwielvergunning te verstrekken. De burgemeester verwees naar de beschikking van 20-6-1942 over inlevering van rijwielen door de joden waarin geen uitzonderingen of ontheffingsmogelijkheid was opgenomen. Daarom vroeg hij het Rijksbureau waar hem de bevoegdheid toegekend was om de gewenst geachte rijwielvergunningen te verstrekken.
Op 27-8-1942 schreef het Rijksbureau aan de burgemeester dat door de dringende behoefte aan schrot voor de Nederlandse gieterij- en staalindustrie de inzameling van schrot zo effectief mogelijk diende plaats te vinden. “Aangezien de schrothandel voornamelijk door Joodsche firma’s wordt gedreven en het voor het afsluiten van koopcontracten enz. noodig is de aanbieders van partijen schrot te bezoeken, achten wij daartoe bezit van een rijwielvergunning, zooals die, voor zoover ons bekend, in meerdere gemeenten wordt afgegeven, ook voor deze schroothandelaren zeer gewenscht, aangezien hiermede een groot algemeen belang wordt gediend.”
Op 9-9-1942 antwoordde de burgemeester dat in de brief van 27-8-1942 uitvoerig de wenselijkheid en noodzakelijkheid van de rijwielvergunning werd beschreven, maar dat hij geen antwoord had gekregen op de vraag waar hij de bevoegdheid om deze te verstrekken moest krijgen.
Kennelijk verwachtte hij van het Rijksbureau geen uitsluitsel meer, want hij vroeg op 17-9-1942 inlichtingen over de bevoegdheid bij de Secretaris Generaal van Binnenlandse Zaken.

Deze antwoordde op 25-9-1942 dat door de belanghebbenden een verzoek kon worden ingediend bij de commissaris-generaal voor de Openbare Veiligheid.
Ook op 25-9-1942 schreef de firma Benj. De Jongh aan de gemeente: “Wij verzoeken U nogmaals dringend met het verleenen van deze vergunning zoo veel mogelijk spoed te willen maken, aangezien wij van het Rijksijzer opdracht hebben gekregen diverse partijen schrot hier in den omtrek te koopen en het bezoeken van deze adressen per trein absoluut onmogelijk is. Willen wij aan onze verplichtingen ten opzichte van het Rijksbureau voor IJzer en Staal en de Rüstungsinspektion voldoen, dan is het dringend noodzakelijk dat wij voor Heer S. de Jongh een rijwielvergunning van U ontvangen.
De heer S. de Jongh is behalve onzen beheerder de eenigste die op dit gebied voldoende vakkennis bezit.”

Voor joden verboden

Bron: RHC-Eindhoven

Op 31-5-1941 werd een ambtelijke bekendmaking van de hogere SS- en politieleiding rondgezonden over beperkingen van bewegingsvrijheid van joden in het openbaar. Het openbaar baden, betreden van publieke plantsoenen en lokalen, huren van kamers in hotels en pensions en bezoeken aan paardenrennen werd verboden. Het ging met name om gemeenten met strandbaden en Kurorten.
Op 21-6-1941 stuurde de burgemeester van Eindhoven hierover een brief aan zwembad de IJzeren man en het Sportfondsenbad. Op 2-8-1941 stuurde het parket van de procureur-generaal van het gerechtshof van ’s-Hertogenbosch aan de politie Eindhoven een brief waarin hij meedeelde dat door hem was bepaald dat Eindhoven aangemerkt diende te worden als gemeente waarop de bekendmaking van 31-5-1941 van toepassing was. “Ik verzoek U, er zorg voor te dragen, dat aan de voornaamste toegangswegen tot Uwe gemeente duidelijk zichtbaar borden worden geplaatst volgens onderstaand model:

Gemeente Eindhoven
Beperkte bewegingsvrijheid voor Joden
Verordening no. 138/1941

Voorst gelieve U er op toe te zien, dat de daartoe aangewezen plaatsen als publieke bad- en zweminrichtingen, parken, plantsoenen, lokaliteiten (met inbegrip van bioscopen, schouwburgen, hotels en cafés) enz. waar Joden geen toegang hebben, worden aangeduid met het opschrift “Voor Joden

verboden". Op 5-8-1941 gaf de burgemeester deze informatie door aan Gemeentewerken, vergunningshouders van de drankwet, Rembrandtheater, Cinema Parisiën, City Theater-Boschdijk, Philips Schouwburg, Chicago theater en gebouw Voorwaarts-Stratumsedijk. Bovendien werd een advertentie geplaatst in de lokale pers.

Op 8-8-1941 stuurde Binnenlandse Zaken een aanvullende mededeling aan de gemeenten. Er bleek onduidelijkheid te bestaan over welke gemeenten wel of niet onder de bekendmaking van 31-5-1941 vielen. Daarom werd als bijlage een lijst verstrekt met badplaatsen en gemeenten met een Kurort. Op deze lijst kwam Eindhoven niet voor. De gemeenten kregen een week de tijd een verzoek in te dienen om alsnog op de lijst geplaatst te worden. Deden ze dit niet, of werd het verzoek afgewezen, dan dienden alle maatregelen onmiddellijk te worden opgeheven.

Op 18-8-1941 schreef burgemeester Verdijk aan de Commissaris van de Provincie Noord-Brabant dat de bepalingen in Eindhoven al waren toegepast op grond van de opdracht van de procureur-generaal. Verder stelde hij dat Eindhoven niet voorkwam op de lijst. "In verband hiermee deel ik U H.E.G. mede, dat indien mij daartoe vooraf de gelegenheid ware geboden, ik een zoodanig advies niet zou hebben uitgebracht. Immers vooreerst is de aard dezer gemeente niet zoodanig, dat zij zou kunnen worden aangemerkt als een zee- of strandbadplaats of een vreemdelingen-verkeersplaats, die voornamelijk om gezondheidsredenen pleegt te worden bezocht. Voorts maakt het joodsch element in deze gemeente slechts een gering percentage der bevolking uit en hebben ook overigens de gedragingen dezer categorie ingezetenen nooit aanleiding gegeven tot het bevorderen van eenige beperking hunner bewegings-vrijheid". De laatste zin in de conceptbrief was doorgehaald. Kennelijk vond de burgemeester dit te gevoelig om in de definitieve brief op te nemen. Wel verzocht hij de beschikking van de procureur-generaal in te trekken zodat de getroffen maatregelen konden worden opgeheven.

Op 20-8-1941 stuurde Binnenlandse Zaken een aanvulling op de lijst, waarop opnieuw Eindhoven niet voorkwam. Daarop gaf de burgemeester op 22-8-1941 opdracht aan de politie, gemeentewerken, horecabedrijven, bioscopen en schouwburg om de getroffen maatregelen ongedaan te maken.

Omdat er opnieuw misverstanden waren ontstaan schreef Binnenlandse Zaken op 27-8-1941 aan de gemeenten, dat borden en plakkaten, die vóór 31-5-1941 waren aangebracht of op grond van andere voorschriften, zoals toegang tot schouwburgen, bioscopen en badgelegenheden, niet verwijderd mochten worden. De burgemeester kon opnieuw beginnen en informeerde de betrokkenen opnieuw op 30-8-1941.

Op verzoek van de Commissaris van Noord-Brabant informeerde de burgemeester hem op 6-9-1941 over de situatie bij de bioscopen. Hij deelde mee dat de bioscoopexpoitanten reeds ver vóór 31-5-1941, op basis van een besluit van hun organisatie, toegang tot de bioscopen voor joden als niet gewenst hadden aangeduid. Daarom had hij de exploitanten uitdrukkelijk meegedeeld dat zij de aangebrachte aanduidingen niet mochten verwijderen. Tot slot bevestigde hij dat het bordje "Voor Joden verboden" bij alle bioscopen aanwezig was.

Nadat de politie een lijst had gemaakt van ontbrekende borden, vroeg de burgemeester op 19-2-1942 aan Gemeente werken om opheldering. Op 5-3-1942 antwoordde de directeur van Gemeentewerken dat de stationswachtkamer niet voorkwam op de plaatsingslijst omdat de procureur-generaal hierover nog geen beslissing had genomen. "In de bioscopen in de Vrijstraat zijn door mijn dienst de kaarten boven de loketten aangebracht zóó, dat ieder welke deze inrichting zou betreden, bedoelde kaart moet zien". Over een aantal verdwenen kaarten schreef hij dat deze indertijd wel waren opgehangen maar dat de bewoners deze hadden verhangen. "Met den Commandat der Ordepolitie is dan ook d.d. 28 Februari jl. e.e.a. mondeling besproken en heeft medegedeeld, dat de dienst van Gemeentewerken van deze zaak is ontslagen, daar hij de controle door Politiepersoneel zal doen verrichten.

Vergunning voor verhuizen

Een groepje joden (met de vanaf april 1942 verplichte jodenster op de kleding) in de Julianastraat. Bron: RHC-Eindhoven

Voor het blijvend of tijdelijk veranderen van verblijfplaats van de joodse inwoners was een vergunning nodig. Door deze laatste maatregel ontstond weer een aanzienlijke stroom correspondentie.
Op 8-11-1941 stuurde de gemeente Eindhoven een uitgebreide brief aan de hoofdcommissaris van politie. Hierin werd de vraag gesteld of een vergunning ook nodig is bij verhuizing binnen de gemeente omdat dit niet duidelijk bleek uit de bekendmaking. De gemeente maakte uit een circulaire van het Hoofd der Inspectie van de Bevolkingsregisters op dat de Duitse autoriteiten ook in die gevallen wilden dat er een vergunning verstrekt werd. Verder gaf de gemeente een overzicht van de joden die recent verhuisd waren en van joden die aangegeven hadden binnenkort te willen verhuizen.
Daarna volgden in de periode tot en met 18-9-1942 37 brieven van de gemeente aan de politie met verhuisinformatie.
Per brief werden gemiddeld 4 verhuizingen gemeld.
Waarschijnlijk waren de meeste verhuizingen ontstaan onder dwang van hogerhand (vordering van woning door de Duitse Weermacht, gemeente ‘stimuleerde’ het samenwonen van joden i.v.m. de woningnood etc.).
Daarom stuurde de burgemeester van Eindhoven op 26-9-1942 een brief aan de Inspectie van de Bevolkingsregisters in Den Haag: “Aangezien voor wat betreft deze verhuizingen geen sprake kan zijn van enig strafbaar feit door betrokkenen, ten aanzien van de verordening van 15-9-1941, verzoek ik U mij te willen meedelen, of kennisgeven aan de politie alhier van soortgelijke verhuizingen door Joden, door mij in den vervolge kunnen worden achterwege gelaten, zoodat ook in dit geval door de gemeentepolitie het uit deze kennisgeving voortvloeiende onnoodige verhoor van betrokkenen en het van deze verhooren opmaken van processen-verbaal niet behoeft plaats te hebben”.

Het antwoord op deze brief bevindt zich niet in het archief (zal misschien inderdaad aan de politie gestuurd zijn) maar de correspondentie over verhuizingen van joden tussen gemeente en politie kwam wel tot stilstand.

Enkele voorbeelden van gezinnen die samen in één woning gingen wonen:

De echtparen Meijer Blomhoff /Eva de Jongh en Maurits Blomhoff/Carolina van der Helm woonden al samen op Catharinastraat 60 en verhuisden naar Akkerstraat 17. Op dat adres kwam ook het echtpaar Bernard van Tijn/Sara Danneboom wonen vanaf Grote Berg 29.

Het gezin Abraham Bobbe/Marianne Lootsteen en hun 2 kinderen woonden op Fred. Van Pruisenweg 3 en kregen inwoning van weduwe Gretha Elias-Prins en haar 2 kinderen van Willemstraat 31 via Leenderweg 361 en Floralaan 132.

Heel druk werd het op Gestelsestraat 58. Hier woonde het echtpaar Salomon Andriesse met 2 kinderen, het echtpaar Abraham Polak met 2 kinderen. Vanuit Nassaustraat 21 kwamen daar weduwe Rezia Cohen-Israëls en haar kind nog bij.

Op Guido Gezellelaan 39 woonde het gezin Salomon Wijnbergen met 4 kinderen. Hier trokken het echtpaar Gabriël van Gelderen vanuit Fuutlaan 39 en Salomon Meiboom vanuit S. van Wurtemberglaan 5 bij in.

Ambtelijke correspondentie over kosten weggevoerde joden

In het archief bevindt zich ook nog een uitvoerige correspondentie over de door verhuisbedrijven als van Daal en Dijkstra gemaakte kosten voor het vervoer van joodse inboedels.

Zo stuurde de firma van Daal aan Gemeentewerken Eindhoven op 27-7-1943 een rekening van f. 170,95 voor vervoer van meubelen naar de opslagplaats in de Kruisstraat vanuit de Parallelweg, Rechtestraat en Jan van Lieshoutstraat, uitgevoerd in april 1943.
Op 12-8-43 antwoordde de gemeente aan van Daal: ”Uw aan Gemeentewerken gerichte rekening d.d. 27-7-1943, ten bedrage van f. 170,95, wegens vervoer van meubels uit door joden bewoonde woningen naar de opslagplaats aan de Kruisstraat, doe ik U hierbij weder toekomen, daar de Gemeente niet gehouden is deze te betalen. Het lijkt mij het beste dat U deze rekening ter hand stelt aan dhr. Mosterd der Staatspolitie, alhier, die volgens Uw telefonische mededeeling van hedenmiddag, opdracht heeft gegeven tot dit vervoer. Deze staatsambtenaar heeft waarschijnlijk gehandeld in opdracht van de Sicherheitspolizei, alhier."
Hierna informeerde dhr. Mostert op 8-9-1943 de gemeente dat het pand Parallelweg in opdracht van de Sicherheitspolizei was ontruimd i.v.m. een bombardement en het pand Jan van Lieshoutstraat was ontruimd in opdracht van de commandant van de Luchtbescherming. Na correspondentie met de Luchtbescherming en een ambtelijke adviesnota van 23-9-1943 werd aan van Daal bericht dat de kosten van vervoer van de Parallelweg (f. 68,75) door de Gemeente werd vergoed. Omdat bij de opslag in de Jan van Lieshoutstraat sprake was van in opdracht en op kosten van joden opgeslagen meubilair, werden deze kosten niet vergoed.

Verhuisbedrijf Dijkstra stuurde op 19 juli 1943 een rekening van f. 1008,- aan Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg in Amsterdam i.v.m. opslagkosten van de inboedel van:

Hr. Kleijn	Prins Hendrikstraat	periode 01-05-1942 – 01-08-1943
Hr. Kleerkooper	Willemsplein	periode 25-06-1942 – 01-08-1943
Hr. Wolf	Akkerstraat 15	periode 18-08-1942 – 01-08-1943
Hr. de Heer	Petrus Dondersstaat 53	periode 07-08-1942 – 01-08-1943

Mej. Cohen: Verhuiskosten van Nassaustraat 21 naar Helmerslaan 3

Op 24-8-1943 antwoordde de Einsatzstab aan Dijkstra dat transport en opslagkosten voor rekening waren van de betreffende Gemeente en verzocht hij contact met de burgemeester op te nemen, die op zijn beurt in twijfelgevallen informatie kon krijgen van de Beauftragte van de provincie Noord-Brabant.
Kennelijk had Hr. Dijkstra hierover een gesprek met burgemeester Pulles gehad want Pulles schrijft op 2-9-1943 aan Dijkstra: “Naar aanleiding van Uw bezoek heb ik over deze aangelegenheid inlichtingen ingewonnen en is mij hieruit het volgende gebleken. De bij U aanwezige jodenmeubelen werden door U vrijwillig op verzoek der joden opgeslagen en U bewees daarmee dus diensten aan die joden. Deze immers hebben gedacht daardoor de gelegenheid te hebben de meubelen buiten bereik te brengen van de betreffende instanties, die de jodenmeubelen zouden moeten verzamelen, nadat de joden weggevoerd waren. Nu de joden inmiddels op een of andere manier verdwenen zijn, zult U van hen Uw bedongen loon voor de hun bewezen diensten niet ontvangen.
Er is voor mij echter geen enkel motief aanwezig om U in deze schadeloos te stellen of vergoeding te geven. Dit ware wel het geval indien U in opdracht van de bevoegde autoriteiten gehandeld had. Het voorliggende geval is een zuiver particuliere kwestie tusschen U en de joden. De door U overlegde rekening en uw schrijven van 24-8-1943 gaan hierbij terug.”

Op 22-10-1943 verscheen een circulaire van het departement van Binnenlandse Zaken over onkosten van gemeenten terzake van het op transport stellen van joden. Hierin werd aan de gemeenten gevraagd om vóór 8-11-1943 een opgave te verstrekken van de door de gemeente gemaakte kosten voor:

- De zuivere transportkosten van afgevoerde joden
- De kosten van bewaring, opslag en bewaking van door joden achtergelaten inventarissen
- De kosten van ontruiming van door joden bij hun afvoering achtergelaten woningen.

Verder werd meegedeeld dat: “de N.V. Lippmann, Rosenthal en Co te Amsterdam in beginsel de vorderingen die openbare nutsbedrijven nog hebben uitstaan bij op transport gestelde Joden zullen betalen, mits de desbetreffende Joodsche schuldenaren bij genoemde N.V. vermogen hebben afgedragen. Ten aanzien van nog openstaande gemeentelijke belastingvorderingen op afgevoerde Joden zal t.z.t. door den Commissaris-Generaal voor Financiën en Economische Zaken een beslissing worden genomen.”

Om tot een opgave van deze kosten te komen stuurt Gemeentewerken aan de burgemeester een zeer gedetailleerde kosten opgave:

Plaatsen van borden “Voor joden verboden”	f. 407,49
Verhuizen joodse inboedels:	
Sept 42: Kruisstraat 3, St. Rochusstraat, Edelweissstraat, J. Luikenstraat, Tongelresestraat 4, 2e Bottelroosstraat, Stratumsedijk 59 Edelweisstraat 145, Bottelroosstraat 12, Demer, Rechtestraat, Vondellaan, Fuutlaan, W. de Zwijgerstraat, Kl Berg J. Luikenstraat, Markt, Helmerslaan	f. 500,-
Okt 42: Markt 33, J. Luikenstraat 32, Floralaan 178, Binnenzwiertzstraat 25 Kleine Berg 63, Kruisstraat 10c	f. 436,-
Totale kosten	f.1.666,94

In de opgave van de gemeente aan Binnenlandse Zaken van 16-11-1943, verlaagde men deze kosten naar f. 956,44. Verder werden nog voor transportkosten van afgevoerde joden f. 15,05 en voor bewaring, opslag en bewaking van joodse eigendommen f. 130,90 aan kosten opgevoerd.

7. Sobu en Philips Kommando in kamp Vught

De Sobu werkplaats (bron: Philips Company Archives)

Toen eind 1941 bleek dat het bestaan van de joden in Nederland en dus ook in Eindhoven steeds onveiliger werd, richtte Philips de Sobu-groep op. (Speciaal ontwikkelingsbureau). Hier kregen joden, die bij Philips in vaste dienst waren, speciale werkzaamheden zoals het maken van radiobuizen voor seintoestellen voor Duitse onderzeeboten. Op deze manier probeerde het bedrijf haar joodse medewerkers te beschermen tegen transport naar het oosten. Tot 18-5-1942 was de leiding in handen van Abraham Goudeket, hoofd van de Accountants Afdeling en tevens voorzitter van de Joodse Raad van Eindhoven, en Max Leeuwin.
Zij moesten later de leiding overdragen aan een niet-jood de commercieel medewerker H. Maarschalk, die zijn uiterste best deed om het personeel tegen de bezetter te beschermen. Naast een montagewerkplaats voor meetinstrumenten was er een chemisch- en een elektrisch laboratorium.
In de Philips vestiging Hilversum was ook een kleine joodse afdeling (20 medewerkers) opgericht, die in mei 1942 werd overgeplaatst naar de Sobu in Eindhoven.
In totaal werkten er ongeveer 80 medewerkers, waarvan er 43 in Eindhoven woonden.
Er werd gewerkt aan plannen om deze groep medewerkers via Spanje naar Zuid-Amerika te laten uitwijken. Uiteindelijk werd dit plan niet uitgevoerd. Ook kon niet voorkomen worden dat de Sobu afdeling op 18-8-1943 moest sluiten en dat de medewerkers en hun eventuele gezinsleden gedwongen werden naar kamp Vught te gaan.

In kamp Vught werkten ruim 3.000 mannen en vrouwen (waaronder 200 joden) bij het zogenaamde Philips Kommando dat vanaf februari 1943 was opgestart. 89 in Eindhoven woonachtige joden (waaronder 17 kinderen) bevonden zich in kamp Vught omdat de vader, en meestal ook de moeder, bij het Philips Kommando werkte.
Hier werden o.a. knijpkatten, radiobuizen en scheerapparaten geproduceerd. Niet technisch geschoolde gevangenen verzorgden er correspondentie, calculaties en tekenwerk. Werken voor Philips betekende ook beter en extra eten. Als aanvulling op het magere kampvoedsel werd dagelijks vanuit Eindhoven de zgn. “Philiprak” (stamppot in melkbussen) aangevoerd. De opdrachten kwamen uit Berlijn. Philips had hierbij bedongen dat het Philips Kommando onder toezicht zou komen staan van eigen Philips

medewerkers die vrije toegang tot het kamp zouden krijgen. Ook het verstrekken van extra voedsel was een voorwaarde.

Men heeft geruime tijd kunnen voorkomen dat de joodse medewerkers van het Philips Kommando werden gedeporteerd naar Oost Europa. Op 20-3-1944 werden 317 mannen en jongens overgebracht naar Westerbork. Toch kreeg men het voor elkaar om 89 van hen (waaronder 33 Eindhovense joden) op 28-3-1944 terug te laten keren naar Vught. Maar ruim twee maanden later (4 maanden voor de bevrijding van zuid Nederland) werden op 3-6-1944 alle medewerkers van het Philips Kommando alsnog naar Auschwitz gedeporteerd. Van de 116 gedeporteerden hebben 61 de internering in Polen overleefd. Van de 90 Eindhovense joden hebben 51 het overleefd.

Het echtpaar Sophie en Joop Citroen publiceerde in 1988 het boek “Duet pathétique” over hun belevenissen in de oorlogsperiode. Joop Citroen werkte in mei 1940 bij Philips in Hilversum.
In mei 1942 werden de joodse medewerkers in Hilversum verplicht om naar Eindhoven te verhuizen om daar bij de Sobu-afdeling te gaan werken.
Ook Joop Citroen hoorde daar van de plannen om de joodse Philips medewerkers te emigreren naar Zuid Amerika. Toen de emigratieplannen naar Zuid Amerika medio 1943 definitief mislukten besloten de Sobu medewerkers onder te duiken. Met behulp van de ondergrondse lukte dat in één nacht.
Kort daarna werd gesuggereerd dat de emigratie alsnog zou doorgaan. Vooral de joodse mannen met gezinnen melden zich weer bij de Sobu. Na enkele dagen werd de Sobu loods omsingeld door de Grüne Polizei en werden de medewerkers naar kamp Vught getransporteerd. Zelfs daar werd nog volgehouden dat de emigratie door zou gaan en dat de overige gezinsleden ook naar Vught moesten komen. Sophie Citroen had al het geloof in de emigratie verloren en besloot niet naar Vught te gaan en samen met haar zoontje Robbie onder te duiken.
Voor Joop Citroen, zijn Sobu collega’s en hun gezinnen begon het sombere en harde kampleven met ochtend- en avondappels, terreur door capo’s en mishandelingen in het woonkamp. Bovendien woonden de vrouwen en kinderen gescheiden van de mannen.
De Sobu medewerkers werden tewerk gestelde bij het Philips Kommando, wat overdag nog een beetje een beschermde omgeving en extra voeding bood.

Op 3-6-1944 werden de joodse medewerkers van het Philips Kommando op transport werden gesteld naar Auschwitz Daar aangekomen werden ze, zonder de gebruikelijke selectie voor de gaskamers in het kamp geplaatst. Men gaat er vanuit dat de kampleiding door de hogere Duitse leiding op de hoogte was gebracht van de inzetbaarheid van de Philips Kommando medewerkers in de Duitse oorlogsindustrie.
In de eerste periode moest zwaar werk (steenkappen, kolen sjouwen) verricht worden. Pas daarna werden de Philips Kommando medewerkers overgeplaatst naar kamp Langebielau. Joop Citroen werkte overdag in Reichenbach waar de Hamburgse radiofabriek Hagenuck een produktie had opgezet.

Na een bombardement op Reichenbach in februari 1945 werden de vrouwen geëvacueerd. Het werd een vreselijke tocht deels te voet, deels per trein via Porta-Minden in Westfalen naar de omgeving van Hamburg. Op 2-5-1945 vertrokken de overlevenden van de groep vrouwen naar het Deense Padborg waar ze overgedragen werden aan het Zweedse Rode Kruis.
De in Reichenbach achtergebleven mannen raakten uit elkaar. De kleine groep die in Reichenbach bleef werd op 8-5-1945 bevrijd.
Pas na lange omzwervingen in Polen en Tsjechoslowakije lukte het een groep medewerkers om via Philips Praag contact met Philips in Eindhoven te krijgen. Dramatisch was echter het gebrek aan medewerking van de Philips organisatie om hun joodse medewerkers terug te halen naar Nederland. Pas nadat de groep in contact met het Rode Kruis was gekomen en deze organisatie druk op Philips had uitgeoefend begon onder moeilijke omstandigheden de terugreis.
Toen begon voor Joop Citroen nog de zwerftocht door Nederland op zoek naar zijn vrouw en zoon. Pas op 29 juni 1945 werd het gezin herenigd in Leiden.

8. In concentratiekampen omgekomen Eindhovense joden

Aantal slachtoffers

Van de 936 in Eindhoven woonachtige vol joden in de periode 1940-1945 waren er 65 gehuwd met een niet-joodse echtgenoot en 70 uitgeweken of uit Eindhoven vertrokken vóór 1942.
Van de 801 joden, die gevaar liepen, zijn er 332 (41%) in concentratiekampen omgekomen:

Auschwitz	180
Sobibor	61
Midden Europa	30
Overige	61

Totaal	332

De joden die met een niet-joodse man of -vrouw getrouwd waren (en hun kinderen) werden met rust gelaten. Ze hadden wel een registratieplicht maar hoefden geen jodenster te dragen. Ook werden ze in principe niet gedeporteerd. De Duitse redenatie was dat ze een Arische echtgenoot en Arische kinderen hadden die beschermd dienden te worden.
Toch zijn er 5 Eindhovense slachtoffers van gemengd gehuwde gezinnen:

Bendik Wijnbergen geb. 5-2-1908 in Eindhoven, gehuwd met een niet joodse vrouw komt om in Auschwitz op 1-1-1944.
Gerard Gans geb. 4-10-1919 in Assen, zijn broer Eppo Gans geb 22-2-1923 in Assen, Felix Levy geb. 11-11-1909 in Berlijn en Betje Caneel geb. 4-12-1882 in Oisterwijk, allen als halfjood geregistreerd, komen resp. om in Sobibor op 9-4-1943, in Neuengamme op 26-2-1945, in Midden Europa op 15-3-1945, in Auschwitz op 1-1-1944 en in Sobibor op 16-4-1943.

Als joden, die met een niet-jood waren gehuwd of kinderen uit een gemengd huwelijk, toch gedeporteerd werden was er meestal sprake van een straf op het niet naleven van de anti-joodse voorschriften (bijvoorbeeld het helpen van joden). Van Gerard en Eppo Gans is bekend dat zij in het verzet zaten.
In het stadsdeel Acht is, in de verzetsheldenbuurt, een laan naar hen genoemd.

In 1995 verscheen het gedenkboek “In memoriam” waarin de namen zijn opgenomen van alle 101.529 in concentratiekampen omgekomen joden die in de periode 1940-1945 in Nederland woonden.
Dit was 75% van de totale Nederlandse joodse gemeenschap.

Van 274 van de 332 omgekomen Eindhovense joden is in de transportlijsten van Westerbork en kamp Vught de datum gevonden waarop zij op transport gingen naar de concentratie kampen. Uit een analyse van de transportdata en de overlijdensdata blijkt de korte tijd die men na het transport nog in leven was:

Periode	Aantal personen
3 dagen	157 (57%)
4-30 dagen	6
1-2 maanden	6
2-3 maanden	23
3-6 maanden	16
6-12 maanden	31
12-27 maanden	35

Slechts 7 vrouwen bleven langer dan 3 maanden in leven.

In de kampen Auschwitz en Sobibor werden veruit de meerderheid onmiddellijk bij aankomst omgebracht. Een enkeling bleef hier maximaal 3 maanden in leven. De personen die langer leefden dan 2 maanden zaten vooral in de werkkampen.

Daarnaast zijn nog 91 in Eindhoven geboren joden, maar daar niet meer woonachtig, in concentratiekampen omgekomen.

De familie Hornemann

Bets Hornemann-Docters met Lexje (links) en Edo (rechts) Bron: Mevr van Staveren-Docters

Door diverse publikaties (o.a. een artikelenserie in het weekblad Extra in 1979) is er over de tragische gebeurtenissen van dit gezin veel bekend.
Vader Philip Carel (Flip) Hornemann was inkoper oliën, mineralen en vetten bij Philips.
Tot aan hun huwelijk in 1930 had zijn vrouw Elisabeth (Bets) Hornemann-Docters bij Philips gewerkt op de psychotechnische afdeling. Bij de inval van de Duitsers was hun zoon Eduard (Edo) 7 jaar en zoon Alexander (Lexje) 4 jaar.

Toen de Sobu-groep bij Philips werd opgericht werd vader Hornemann daar tewerk gesteld.
Bij de opheffing van Sobu werd het gezin in augustus 1943 gedwongen in kamp Vught geplaatst en gingen de ouders bij het Philips Kommando werken.
Ruim 9 maanden later (op 3-6-1944) werden de Philips Kommando medewerkers, naar Auschwitz gedeporteerd.
Door het fysiek zware werk en het geweld kwijnde Bets Hornemann weg en werd spoedig ziek. Anderen ontfermden zich over haar zonen Edo en Lexje. Bets overleed vermoedelijk in september 1944 aan buiktyfus.
Haar zoontjes kwamen terecht in het Noordduitse kamp Neuengamme samen met andere kinderen die geselecteerd waren voor het uitvoeren van medische proeven. Dokter Kurt Heissmeyer had van Himmler toestemming gekregen proeven op mensen uit te voeren voor een tuberculose bestrijdingsmethode.

De zoontjes Hornemann hoorden bij de groep kinderen waarop deze proeven in de periode van eind 1944 tot medio april 1945 werden uitgevoerd. Toen kwam vanuit Berlijn het bericht dat de kinderen en de verplegers moesten verdwijnen. De oprukkende geallieerden mochten geen weet krijgen van de onmenselijke experimenten.
De kinderen werden naar een leegstaand schoolgebouw in Hamburg overgebracht. Daar kregen ze een injectie om in slaap te vallen, waarna ze op 20-4-1945 door ophanging om het leven werden gebracht.

Vader Flip Hornemann verbleef in Langen Bielau en werkte daar samen met andere leden van het Philips Kommando in de radiofabriek van de firma Hagenuck. Waarschijnlijk heeft hij niet geweten dat zijn vrouw was overleden en wat er met zijn zoontjes gebeurde. In januari 1945, vlak voor de bevrijding van Auschwitz en Langen Bielau, werd hij op transport gesteld naar het noordwestelijk gelegen Gross Rosen en enkele weken later naar Dachau. Volgens opgave van de Informatiedienst van het Nederlandse Rode Kruis is hij tijdens deze reis in de trein overleden op 28-2-1945.

In het boek van Günther Schwartzberg “Die Kinder vom Bullenhuser Damm” over medische experimenten met kinderen in de tweede wereldoorlog, worden ook de broertjes Hornemann genoemd. Naar aanleiding van dit boek werd in de tachtiger jaren een symposium werd gehouden. Door twee, daar aanwezige leraren van het Eindhovense van der Puttlyceum werd toen het initiatief genomen met hun leerlingen een jaarlijkse herdenking rond 20 april te houden bij het Hornemann monument in Eindhoven. Ook is geld ingezameld voor een rozentuin bij de school in Hamburg waar de broertjes Hornemann zijn omgebracht.
Toen het van der Puttlyceum werd opgeheven is deze traditie eerst door het Joriscollege en nu door het van Maerlandlyceum voortgezet.

Monument voor de broertjes Hornemann

Het Anne Frank monument ter herinnering aan alle omgekomen Eindhovense joden

De familie Coster

Vader Louis Coster was musicus en had in 1941 met zijn vrouw Sara Nort 10 kinderen, allen geboren in Eindhoven. Door de sterke uitbreidingen van het gezin werd er in korte tijd veel verhuisd:

1922 Houtstraat 1
1923 Kruisstraat 25
1924 Leostraat 31
1925 Bloemenplein 21
1932 Kerstroosplein 12
1933 Kerstroosplein 16
1936 Pioenstraat 36
1940 Tulpstraat 31

Het complete gezin zal in oktober 1942 zijn opgepakt want met het transport van 19-10-1942 werd het gezin, waarvan de jongste nog geen anderhalf jaar oud was, vanuit Westerbork gedeporteerd naar Auschwitz. Moeder Coster werd bij aankomst samen met haar 8 jongste kinderen op 22-10-1942 direct in de gaskamer omgebracht Vader en de 2 oudste kinderen volgden 4 maanden later op 28-2-1943.

Overige omgekomen gezinnen

De overige compleet omgebrachte Eindhovense gezinnen met thuis wonende kinderen zijn:

Salomon Andriesse en Rosa Andriesse (met 2 kinderen)
Eugen Benjamin en Sofie Heijmann (met 1 kind)
Weduwe Rezia Cohen-Israëls (met 1 kind)
Meijer van Dam en Pauline de Winter (met 1 kind)
Joseph van der Ham en Jennie Koppens (met 1 kind)
Weduwe Carolien Herzberger-van Boelen (met 3 kinderen)
Ignacz Klein en Julia Silverenberg (met 3 kinderen)
Alexander Klein en Elisabeth de Winter (met 1 kind)
Joseph Krant en Lena Werkendam (met 1 kind en schoonvader)
Chaskel Kurz en Sidonie Katz (met 1 kind)
Joseph Markovits en Katharina Weisz (met 1 kind)
Meijer Nort en Anna Wertheim (met 3 kinderen)
Jacques Ossedrijver en Anna Winkel (met 1 kind)
Nathan de Vries en Sophia Bosman (met 1 kind)
Isidor de Vries en Henriette Vecht (met 1 kind)
Weduwe Amalia Wegloop-Sassen (met 3 kinderen)
Weduwe Hester Wertheim-Cohen (met 2 kinderen)

Joodse patiënten van het Rijks Krankzinnigengesticht Eindhoven

Op 24-3-1941 stuurde de geneesheer-directeur Mooij van het Rijks Krankzinnigengesticht aan de Boschdijk de gemeente een lijst van de joodse patiënten. Hij schreef: ”Voor het geval dat de familieleden of de vertegenwoordigers in gebreke zijn gebleven aangifte te doen, doe ik U hierbij ambtshalve toekomen een lijst van Joodsche patiënten die op heden in deze inrichting worden verpleegd.”

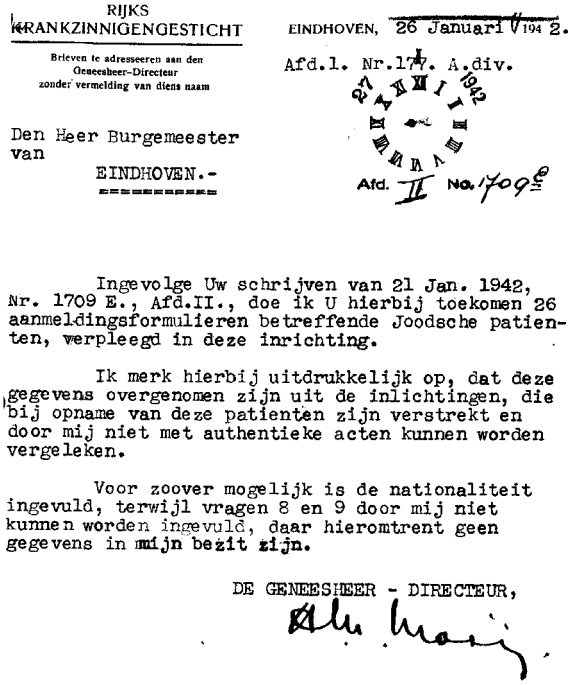

RIJKS
KRANKZINNIGENGESTICHT

Brieven te adresseeren aan den
Geneesheer-Directeur
zonder vermelding van diens naam

EINDHOVEN, 26 Januari 1942.

Afd.1. Nr.177. A.div.

Den Heer Burgemeester
van
EINDHOVEN.-

Afd. II No. 1709

Ingevolge Uw schrijven van 21 Jan. 1942, Nr. 1709 E., Afd.II., doe ik U hierbij toekomen 26 aanmeldingsformulieren betreffende Joodsche patiënten, verpleegd in deze inrichting.

Ik merk hierbij uitdrukkelijk op, dat deze gegevens overgenomen zijn uit de inlichtingen, die bij opname van deze patienten zijn verstrekt en door mij niet met authentieke acten kunnen worden vergeleken.

Voor zoover mogelijk is de nationaliteit ingevuld, terwijl vragen 8 en 9 door mij niet kunnen worden ingevuld, daar hieromtrent geen gegevens in mijn bezit zijn.

DE GENEESHEER - DIRECTEUR,

Nadat de gemeente op 21-1-1942 een 30-tal aanmeldingsformulieren opstuurde werden op 26-1-1942 26 ingevulde formulieren door het Rijks Krankzinnigengesticht aan de gemeente gezonden.
De geneesheer-directeur schreef: “Ik merk hierbij uitdrukkelijk op dat deze gegevens overgenomen zijn uit de inlichtingen die bij opname van deze patiënten zijn verstrekt en door mij niet met authentieke acten kunnen worden vergeleken. Voor zover mogelijk is de nationaliteit ingevuld, terwijl vragen 8 en 9 door mij niet kunnen worden ingevuld, daar hieromtrent geen gegevens in mijn bezit zijn.”
Bij vraag 8 en 9 werden in het aanmeldingsformulier vragen gesteld over lidmaatschap van joods-kerkelijke gemeente, gehuwd met een jood en het aantal joodse grootouders.

Omdat de patiënten uit geheel Nederland kwamen en een aantal zelfs uit het buitenland, kostte het de gemeente kennelijk veel tijd de ontbrekende gegevens te verzamelen. Pas op 3-9-1942 stuurde de gemeente de eerste 16 van de ook dan nog niet compleet ingevulde aanmeldingsformulieren door aan de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters. Uit het begeleidend schrijven: ”Het is mij tot nog toe slechts van 8 patiënten gelukt de betrokken familieleden te bereiken, zoodat alleen van die personen de vragen 8 en 9 konden worden ingevuld. Van 6 verpleegden wordt het onderzoek naar de familieband voortgezet, terwijl van de overigen de bloedverwanten in het buitenland vertoeven, zoodat eenige correspondentie met hen niet mogelijk moet worden geacht.”
Op 6-11-1942 werden nog eens 6 aanmeldingsformulieren door de gemeente naar Den Haag verzonden.

Bij het 75 jarig bestaan in 1993 van de psychiatrische inrichting is een historisch gedenkboek uitgegeven. Hierin wordt uitgebreid aandacht besteed aan de joodse patiënten gedurende de tweede wereldoorlog.
Op 13 maart 1944 kreeg geneesheer-directeur Mooij bezoek van 2 leden van de Duitse Sicherheitsdienst. Zij kwamen 4 joodse patiënten ophalen die voor rekening van de gemeente Amsterdam verpleegd werden.
Mooij gaf ze te verstaan: “Ik heb geen joden, alleen maar patiënten”. Hij weigerde elke medewerking. Ook zijn stafleden stonden achter hem. Mooij werd daarop gearresteerd en naar het politiebureau gebracht. Hij werd veroordeeld tot een half jaar detentie in kamp Vught en kwam kort voor de bevrijding vrij.
De medewerker op de patiëntenadministratie weigerde gegevens te verstrekken en werd ook afgevoerd maar later op de avond weer vrijgelaten.

De volgende ochtend kwam de Sicherheitsdienst met groot machtsvertoon terug. Het ging nu niet meer om de 4 patiënten uit Amsterdam, maar om alle joodse patiënten. De geneesheren weigerden opnieuw, waarop het administratiekantoor werd bezet. De Sicherheitsdienst zocht nu zelf in de kaartenbakken naar de met “J” gemerkte kaarten en dwong met het pistool op de borst het personeel de patiënten aan te wijzen.
Hierbij werd patiënte Maupie over het hoofd gezien. Deze dacht echter dat het om een busreisje ging en riep: “Maupie wil ook mee, Maupie wil ook mee !”. Een van de zusters gaf haar een draai om de oren. Verbaasd hield Maupie zich stil. 24 joodse patiënten werden gedwongen in de gereedstaande overvalwagens te stappen bestemming Westerbork.
Egidius de Hond en Jacob de Hond werden daar vrijgelaten. Aan te nemen is dat daar werd vastgesteld dat Egidius een halfjood was (dit blijkt ook uit de legesregistratie in Eindhoven) en dat men er vanuit ging dat Jacob zijn broer was (en dus ook halfjood). Jacob was echter een voljood en is later alsnog op 26-1-1945 omgekomen in Buchenwald.
De overige patiënten werden op 23-3-1944 vanuit Westerbork gedeporteerd naar Auschwitz en daar 3 dagen later omgebracht in de gaskamer.

Opmaken overlijdensaktes tot ver in de jaren 50

Omdat van de in concentratiekampen omgekomen joden geen overlijdensaktes waren opgemaakt, kon men na de oorlog van de niet teruggekeerden formeel slechts vaststellen dat zij vermoedelijk waren overleden. Daardoor hadden nabestaanden geen recht op de bezittingen van de overledenen, konden er geen nieuwe huwelijken gesloten worden en konden er geen weduwen- en wezenpensioen worden toegekend. Een verklaring van vermoedelijk overlijden kon pas afgegeven worden wanneer gedurende 10 jaar onzekerheid had bestaan over “het bestaan van de afwezige”. Zelfs daarna was de positie van de (vermoedelijke) erfgenaam gedurende 20 jaar te vergelijken met een vruchtgebruiker.

Daarom werd vanaf 1946 gewerkt aan een speciale wet die toch pas op 2-6-1949 in het staatsblad verscheen: “Wet houdende voorzieningen betreffende het opmaken van akten van overlijden van vermisten”. In deze wet werd voorgeschreven dat iedere aangifte individueel moest worden behandeld, na een intensief onderzoek. Om de rechterlijke macht hiermee niet te belasten werd de Commissie tot het doen van aangifte van overlijden van vermisten opgericht.

Het informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis was al direct na de oorlog begonnen met het verzamelen van gegevens van vermisten. Dit werd verkregen uit getuigenverklaringen van overlevenden uit de kampen, transportlijsten van de kampen Westerbork en Vught, kampregisters en dodenboeken van de kampen in oost Europa en gegevens van de burgerlijke stand.

Daarom kon in 1949 direct begonnen worden met de aangiften. Hierbij werd de volgende procedure gevolgd:

- Nadat alle gegevens, inclusief de (vermoedelijke) overlijdensdatum en plaats, waren verzameld stelde de Commissie een overlijdensaangifte op.
- Deze werd voor publikatie verzonden aan het Staatsblad
- Bij publikatie in het Staatsblad werd aan de belanghebbende een kennisgeving toegezonden en een afschrift aan de burgerlijke stand van de gemeente waar de vermiste het laatst gewoond had.
- Belanghebbenden konden, binnen drie maanden na publikatie in het Staatsblad, bezwaren tegen de aangifte kenbaar maken. Daarom werd drie maanden gewacht voordat inschrijving in de registers van de burgerlijke stand plaats vond.
- Als bewijs van inschrijving zond de burgerlijke stand een afschrift van de aangifte terug aan de Commissie

Een voorbeeld hiervan zijn de verklaringen van overlijden van Max Loewenstein.
Op 11-11-1947 ontving zijn vrouw Hilde Loewestein-Rosenberg van het Informatiebureau van het Roode Kruis in Den Haag een voorlopige verklaring van overlijden van haar man.

INFORMATIEBUREAU VAN HET NEDERLANDSCHE ROODE KRUIS
Gebouw Pander, Vlamingstraat 2, 's-Gravenhage
Telefoon 185450/52

Afdeling J
Dossiers Nr.: 64784

's-Gravenhage, 10 APR 1951

VERKLARING

De Directeur van het Informatiebureau van het Nederlandsche Roode Kruis verklaart hierbij, dat blijkens de archieven van het aan hoofde genoemde Bureau

Max LOEWENSTEIN

geboren 19 Mei 1905 te Recklinghausen

laatst bekende adres: Boner 39, Eindhoven

op 9 Augustus 1943 van Westerbork uit met bestemming Auschwitz/Birkenau werd gedeporteerd.

In bedoelde archieven bevindt zich een aan de administratie der toenmalige bezettende macht ontleende lijst of opgave van gedeporteerde personen, waarop de personalia van de vermiste voorkomen op "Liste" 21, nr. 1039.

Uit

a. bij dit Bureau berustende fotocopieën van gedeelten der originele kampadministraties of aan die administraties ontleende lijsten en/of
b. een of meer aan de hand van bij dit Bureau aanwezig documentatiemateriaal getoetste getuigeverklaringen

waaruit de identiteit van vermiste genoegzaam kon worden vastgesteld, blijkt deze zich op 19 [illegible] te hebben bevonden in Ako-Mühlenberg.

Gelet op het feit, dat de gegevens van vermiste niet voorkomen onder die der tot de evacuatie op 5 April 1945 in Ako Mühlenberg geregistreerde overleden personen, noch onder die op 31 Mei 1945 in Bergen-Belsen geregistreerde overlevenden, maarhelk kamp de gevangenen van Ako-Mühlenberg werden overgebracht,

In aanmerking genomen, dat van of omtrent vermiste niets nadere meer is vernomen, moet op grond van het bovenstaande en het bij dit Bureau aanwezige documentatiemateriaal worden aangenomen, dat Max LOEWENSTEIN voornoemd is overleden tussen 5 April 1945 en 31 Mei 1945 te Bergen-Belsen.

De Directeur

J. van de Voese

Model: J.48a

JR.

Pas op 1-3-1951 ontving zij van de Commissie tot het doen van aangifte van overlijden van vermisten van het Ministerie van Justitie de mededeling dat de aangifte van het overlijden van Max Loewestein op 31-5-1945 te West-Duitsland in de Nederlandse Staatscourant werd gepubliceerd.

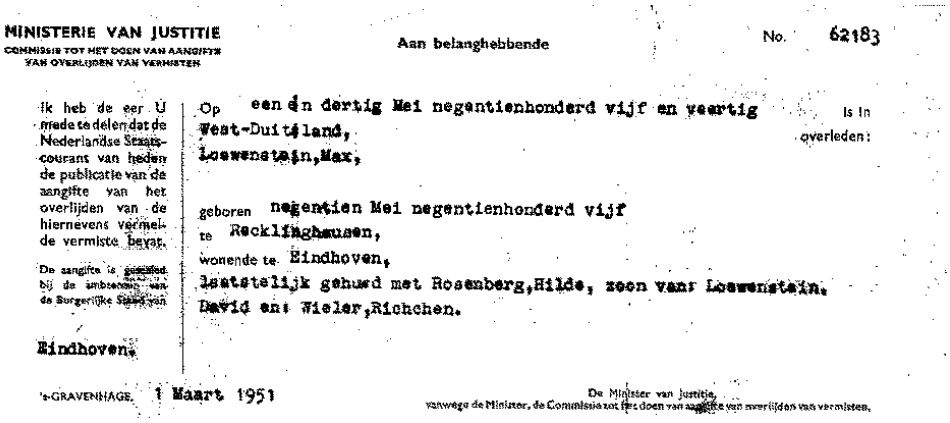

MINISTERIE VAN JUSTITIE
COMMISSIE TOT HET DOEN VAN AANGIFTE VAN OVERLIJDEN VAN VERMISTEN

Aan belanghebbende

No. 62183

Ik heb de eer U mede te delen dat de Nederlandse Staatscourant van heden de publicatie van de aangifte van het overlijden van de hiernevens vermelde vermiste bevat.

De aangifte is geschied bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van

Eindhoven.

Op een en dertig Mei negentienhonderd vijf en veertig is in West-Duitsland, overleden:

Loewenstein, Max,

geboren negentien Mei negentienhonderd vijf

te Recklinghausen,

wonende te Eindhoven,

laatstelijk gehuwd met Rosenberg, Hilde, zoon van Loewenstein, David en Wieler, Richchen.

's-GRAVENHAGE, 1 Maart 1951

De Minister van Justitie,
vanwege de Minister, de Commissie tot het doen van aangifte van overlijden van vermisten,

Ruim een maand later (10-4-1951) ontving zij van het Roode Kruis het bericht dat de eerste verklaring van 11-11-1947 onjuist was. Als resultaat van het voortgezet onderzoek naar het lot van het betrokken deportatie-transport, kon het tijdstip van overlijden nader worden vastgesteld.

In de nieuwe verklaring stond de volgende informatie:

- Max Loewestein is op 24-8-1943 vanuit Westerbork naar Auschwitz gedeporteerd
- Hij bevond zich op 12-2-1945 in Ako-Mühlenberg
- Dit kamp is op 5-4-1945 geëvacueerd naar Bergen-Belsen
- Max Loewestein komt niet voor op de lijst van overledenen van Ako-Mühlenberg
- Zijn naam komt ook niet voor op de lijst van overlevenden van Bergen-Belsen

Daarom is de conclusie van het Roode Kruis: “In aanmerking genomen, dat van of omtrent de vermiste niets naders meer is vernomen, moet op grond van het bovenstaande en het bij dit Bureau aanwezige documentatiemateriaal worden aangenomen, dat Max Loewestein voornoemd is overleden tussen 5-4-1945 en 31-5-1945 te Bergen-Belsen.”

Drie maanden na publikatie in het Staatsblad kon de ambtenaar van de burgerlijke stand een overlijdensakte opstellen.

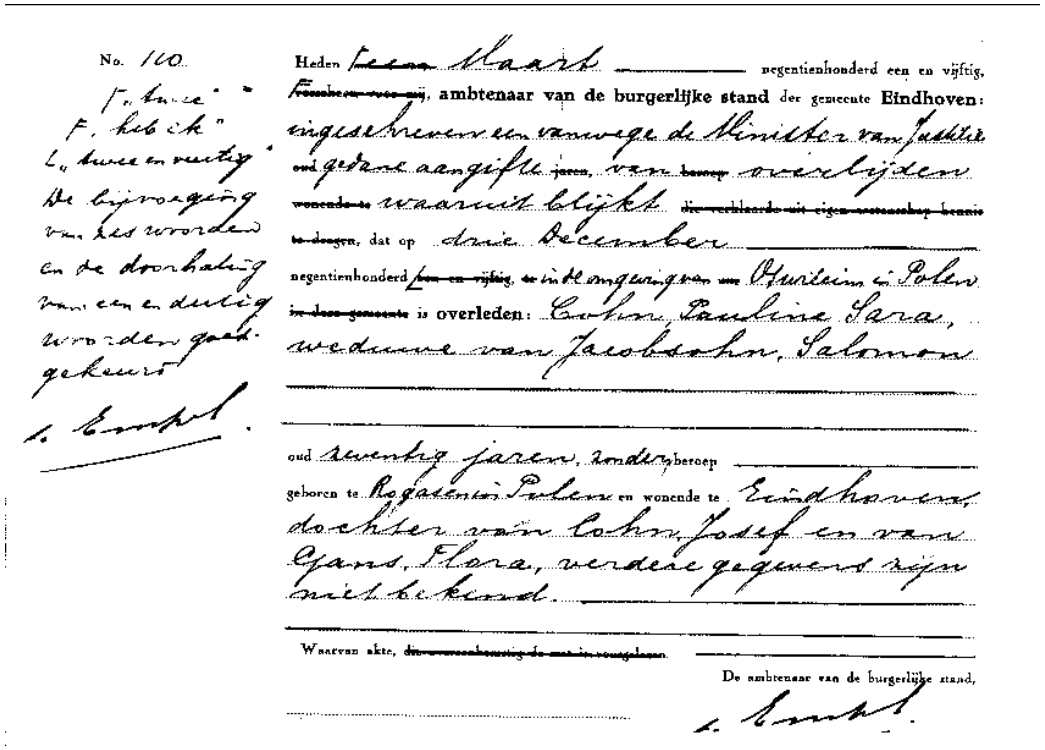

No. 160

F. twee" F. heb ik" 4 twee en veertig" de bijvoeging van 4 woorden en de doorhaling van een en dertig woorden goedgekeurd

Heden twee maart negentienhonderd een en vijftig, ambtenaar van de burgerlijke stand der gemeente Eindhoven: ingeschreven een vanwege de Minister van Justitie gedane aangifte van overlijden waaruit blijkt dat op drie december negentienhonderd vijftig in de omgeving van Oswiecim in Polen is overleden: Cohn, Pauline Sara, weduwe van Jacobsohn, Salomon

oud zeventig jaren, zonder beroep geboren te Rogasen in Polen en wonende te Eindhoven, dochter van Cohn, Josef en van Gans, Flora, verdere gegevens zijn niet bekend.

Waarvan akte,

De ambtenaar van de burgerlijke stand,

Overlijdensakte Pauline Sara Cohn

Vanwege de bijzondere omstandigheden was het noodzakelijk een groot aantal doorhalingen in de voorgedrukte tekst van het overlijdensakte boek aan te brengen. Zo werd het gedeelte voor de informatie over de persoon die de overlijdensaangifte komt doen vervangen door de formulering: “heb ik als ambtenaar van de burgerlijke stand der gemeente Eindhoven ingeschreven een vanwege de Minister van Justitie gedane aangifte van overlijden”.
In de kantlijn dienden dan nog het aantal bijgevoegde woorden en het aantal doorgehaalde woorden worden vermeld.

9. Eindhovense joden die de oorlog hebben overleefd

Algemeen

Het slachtofferaantal van 332is tragisch (41%van de gevaarlopende joden en 38% van de na 1941 in Eindhoven woonachtige joden) Het aantal Eindhovense joden dat de oorlog echter heeft overleefd is, in verhouding tot het percentage slachtoffers in geheel Nederland (75% van het totaal aantal Nederlandse joden), erg hoog. Kennelijk hebben veel joden tijdig ingezien dat onderduiken hun enige reddings-mogelijkheid was en is men er in geslaagd voldoende en veilige onderduikadressen te vinden.

Eindhovense joden gedeporteerd uit Westerbork en kamp Vught maar dit hebben overleefd	63
Overige Eindhovense joden, waarvan informatie m.b.t. overleven is gevonden:	357
Aantal Eindhovense joden, die zich na de oorlog niet hebben aangemeld of zich na de oorlog elders hebben gevestigd:	98
Gemengd gehuwde joden	65
Totaal	583
Op natuurlijke wijze overleden 1940-1944	21
Aantal slachtoffers	332
Totaal aantal voljoden die in Eindhoven hebben gewoond 1940-1945	936

Familie de Wit

Maurits de Wit (noemt zich nu Maurice Witsema) geb. 2-5-1929 zoon van Louis de Wit en Philipina (Pien) Leviticus vertelt:

Bij de inval van de Duitsers hadden zijn vader Louis en zijn oom Isidor de Wit een zaak in huishoudelijke- en feestartikelen op de Demer 60. Bij het vijftigjarig bestaan van Philips op 23-5-1941 brak er onder de bevolking spontaan een verboden herdenkingsfeest uit. Daarbij werden bij de gebroeders de Wit allerlei feestartikelen gekocht. Dit was voor de Duitsers aanleiding de broers te arresteren. Dit gebeurde op de zondagmorgen na het feest in hotelrestaurant Suisse op het Stationsplein, waar de gebroeders de Wit, zoals gebruikelijk, aan het bridgen waren. Tegelijkertijd werd door de grüne Polizei in hun woonhuis in de Rodenbachlaan huiszoeking gehouden, maar er werd niets gevonden. De broers werden veroordeeld tot een gevangenisstraf in Scheveningen van 6 maanden en een geldboete van enkele duizenden guldens.
Nadat ze weer vrijgelaten waren, besloot de familie in Augustus 1942, na ontvangst van een oproep voor Westerbork, onder te duiken. Een van de winkelmeisjes die in hun zaak werkte was bereid de familie enige tijd onder te brengen. Daarna was een familielid in Eindhoven van het winkelmeisje bereid voor één jaar de familie op te nemen. Tot de bevrijding van Eindhoven op 18-9-1944 kon de familie daarna

terecht bij de families Mes en Scholten in een groot huis aan de Hoogstraat 185 bij de spoorweg overgang van de spoorlijn naar België. Daar waren in totaal 12 joden ondergedoken:

- Louis en Pien de Wit met hun kinderen Maurice en Marianne (Rodenbachlaan 20)
- Isidor en Bets de Wit met hun dochter Rosetta (Rodenbachlaan 20)
- Maurice en Carolien Blomhoff (Vrijstraat)
- Bernard Blomhoff met dochter Celine en schoonzoon Meyer Wertheim (Kleine Berg)

In 1996 schreef Margaret Mes-van Dinther haar memoires “Glimses of my life”. Uiteraard schreef ze ook over de periode waarin bovenstaande joodse gezinnen in haar huis waren ondergedoken.
Eind 1942 wisten zij, en ook de meeste joden, dat wanneer je als jood werd gedeporteerd je een zekere dood tegemoet ging. Zij woonden in een groot vrijstaand huis, een ideale plek om mensen, die in gevaar waren, onder te laten duiken. Aan de achterzijde van het huis was op de eerste verdieping een zeer groot balkon. Bij goed weer kon men daar buiten zitten zonder dat iemand je zag omdat ook de achtertuin goed was afgeschermd.
Op een dag werden ze door de ondergrondse ingeseind dat de Duitsers met een huis aan huis zoektocht bezig waren in de omgeving van de Hoogstraat. Zij en haar man benaderden snel een aantal te vertrouwen vrienden. Dezelfde dag nog had iedereen een schuilplaats. Achteraf werd hun huis niet doorzocht. Ze waren 2 dagen alleen in het huis en realiseerden zich toen pas hoe hoog de spanning was als men onderduikers in huis had. Men ondervond veel steun van de ondergrondse. Met gevaar voor eigen leven zorgden zij voor de benodigde distributiekaarten voor de onderduikers.
Twee dagen voor de bevrijding begonnen de Duitsers in paniek Eindhoven te verlaten.
De voortuin van het huis aan de Hoogstraat werd gebruikt als verzamelpunt van Duitse soldaten. Daar zaten ze dan met een huis vol joden en Duitsers voor het huis die steeds bij hun aanbelden om water te vragen !
Nadat de ondergrondse de achtergebleven Duitse soldaten had gearresteerd en ze de geallieerden door de Hoogstraat zagen lopen wisten ze: We zijn bevrijd ! Voor het eerst in 2 jaar konden de joodse onderduikers naar buiten, naar de straat voor het huis. Verschillende mensen die hen kenden uit de winkels die ze hadden gehad, kwamen op hen af om een praatje te maken en zeiden blij te zijn hen weer te zien. Dat deed hen goed.

De familie de Wit had hun huisraad opgeslagen in het pand van de vrijmetselaarsloge in de Potgietersstraat. Nadat ze dit, daags na de bevrijding, hadden opgehaald en het pand hadden verlaten bombardeerden de Duitsers delen van Eindhoven. Hierbij werd het pand in de Potgietersstraat geheel vernield. Opnieuw was men aan de dood ontsnapt.
De gezinnen de Wit gingen terug naar hun huis in de Rodenbachlaan, nadat dit op verzoek van de verzetsbeweging door de bewoners was ontruimd. De families de Wit hebben nog geruime tijd onderdak verleend aan joden die vanuit onderduikadressen en concentratiekampen op weg waren naar hun eigen woonplaats.

Familie Benninga

Jakob Benninga had vanaf 1936 op Stratumseind 56 een grossierderij in galanterieën voor venters, marktkooplui en winkels. In hetzelfde pand woonde hij met zijn vrouw Zjudie Benninga en zoon Mozes (Max). Jakob overleed op 5 april 2000 op 93- jarige leeftijd. Omroep Brabant heeft in 1998 een uitgebreid interview met Jakob over de oorlogstijd uitgezonden. De volgende informatie is gebaseerd op dit gesprek met de vroegere directeur van Omroep Brabant, Jacques Grijpink.

Toen de oorlog in Nederland begon, was Jakob als militair in Bergen aan Zee en kon een paar dagen na de capitulatie terug naar zijn gezin. Van de kapitein van zijn legeronderdeel had hij het advies gekregen uit te wijken naar Engeland. Jakob voelde daar niet voor want hij voelde zich nog niet direct bedreigd.

Tot september 1942 werd de zaak ook gewoon voortgezet. Zelfs de Duitsers kochten bij hem.
Nadat de broer van zijn vrouw, die bij hen inwoonde, was ondergedoken bij de familie Bakker in de Kalmoesstraat werd de druk groter. Men was bang voor invallen van de Duitsers die op zoek waren naar zijn zwager. Na een bezoek van het gezin aan familie in de provincie Groningen hoorden ze dat ze zich bij de politie moesten melden. Ze zijn toen direct vanuit het station ondergedoken bij de ouders van hun dienstmeisje in de Jan Steenstraat. Al na enkele weken was het de buren in de Jan Steenstraat opgevallen dat de achterdeur steeds dicht was, terwijl die voorheen altijd open stond. Nadat hierover een opmerking was gemaakt besloot het gezin naar het onderduikadres van hun zwager in de Kamillestraat te gaan. De zwager was bereid zijn plaats aan het gezin af te staan en verhuisde naar een ander onderduikadres. De distributiebonnen voor het gezin werden verzorgd door heer en mevrouw de Leeuw, een klant van Jakob, en door mevrouw Verwey-Jonker. Na enige tijd werd besloten dat het voornamelijk uit veiligheidsoverweging beter was zoon Max elders onder te brengen. Hij kon terecht bij het gezin Bonder in het Drentse Grolloo, familie van mevrouw de Leeuw. De heer Rademakers, een leidinggevende bij gemeentewerken en lid van de ondergrondse, zorgde voor de post tussen het ondergedoken Eindhovense echtpaar en het gezin Bonder in Grolloo.

Jakob en Zjudie Benninga hebben in totaal 25 maanden ondergedoken gezeten en zijn in deze periode geen moment buiten geweest. Ze hielden zich bezig met lezen, kaarten en fineerwerk. De heer Bakker moest regelmatig nieuw materiaal kopen voor het fineerwerk. Omdat hij bang was dat dit te erg zou opvallen, besloot hij dit niet meer in een kleine zaak maar bij V&D te kopen. Toen hij kort na het einde van de oorlog bij V&D was, vroeg de verkoopster: “Zijn de onderduikers bij u weg?”. Daarna vertelde ze dat zeer veel onderduikers zich met fineerwerk bezig hielden!
Max is nog in het bezit van een gekregen fineerschilderij, dat door zijn ouders gemaakt is.
Het echtpaar Benninga heeft de familie Bakker als fijne mensen ervaren. Er was voldoende en goed eten. Eigenlijk was het maar één keer spannend geweest. De dokter kwam op ziekenbezoek bij heer Bakker. Toen de dokter de trap op ging zei de 10-jarige zoon Herman: ”Dokter, u moet niet de eerste deur hebben (daar zat het echtpaar Benninga) maar de achterste deur”. Stel je voor dat de zoon dit niet gezegd had en de dokter de verkeerde kamer was binnengegaan.
In het laatste oorlogsjaar is er óók nog een zuster van Zjudie bij de familie Bakker ondergebracht, waardoor deze mensen maar liefst drie onderduikers hadden.
Toen mevrouw Bakker 85 jaar werd en inmiddels weduwe, heeft ze dan ook een joodse onderscheiding gekregen.

Jakob vertelde dit alles in het interview met heldere stem. Wel was er emotie te horen toen hij vertelde over het moment dat ze op 18 september 1944 van de ondergrondse te horen kregen dat de oorlog voorbij was en ze eindelijk weer naar buiten konden.
Pas in mei 1945 kon Zjudie haar zoon Max op gaan halen in Drente. Ondanks het feit dat haar zoon 3 jaar was toen hij naar Drente ging en haar bijna 3 jaar niet gezien had, herkende hij haar meteen.

Zoon Max herinnert zich zijn onderduiktijd in Drente als een geweldige tijd. De familie Bonder had in het dorp laten weten dat ze een kind uit Zeeland te logeren kregen. Daardoor kon Max rustig buiten spelen, was er geen gevaar als Duitse soldaten om water kwamen vragen. De heer Bonder noemde hij Pa en dochter Bonder, die weliswaar Rens heet, maar door Max altijd tot op de dag van vandaag Zus genoemd wordt. Zij ontfermde zich ook als een zus over Max. Max heeft nog steeds contact met Zus, die nu in Rotterdam woont. De zoon van de familie Bakker, Herman, woont in Frankrijk en ook daarmee was tot het overlijden van Jakob regelmatig contact. Het adres is bij Max onbekend.
Max: “Wat je als oorlogskinderen overhoudt is de blijvende verbazing over het ongelooflijke assortiment in supermarkten en dat het je ergert als iemand zijn eten laat staan”

Familie van Tijn

Nadat Bernard van Tijn (geb. 1871) vanuit Zwolle enige tijd in Oost Brabant had rondgereisd om ijzerwaren en gereedschap te verkopen, besloot hij in de dertiger jaren zich in Eindhoven te vestigen. Naast Bernard bestond de familie uit zijn vrouw Sara Danneboom, zijn dochters Antoinetta, Frederika en Greet en zoon Jacob met zijn vrouw Johanna Levy. Op de Grote Berg 29 begon hij samen met zijn zoon een ijzerwarenzaak voor particulieren en aannemers.
In 1937 kreeg het echtpaar Jacob en Johanna dochter Helene en in 1939 zoon Bernard.

Nadat in de oorlog de Duitsers de joodse zakenlieden hadden verboden hun beroep nog langer uit te oefenen werd de zaak gesloten. Tegenover het pand op de Grote Berg begonnen twee ex-werknemers een zaak in ijzerwaren met de voorraad van van Tijn.
Enige tijd later besloot de familie onder te duiken.
Bernard was in 1941 overleden, zijn vrouw dook onder in Eindhoven.

In overleg met juffrouw Tinbergen, lerares van het Lorenzlyceum en aangesloten bij de ondergrondse, werd besloten de kinderen van Jacob en Johanna apart onder te brengen.
Het was niet mogelijk, en ook gevaarlijk, een gezin van vier personen op één adres te laten onderduiken. Helene kon terecht bij Ton Schellen in Best. Bernard ging als “jongetje uit het gebombardeerde Rotterdam” wonen bij de familie Dings in Valkenswaard, een gezin met zeven kinderen. Vader Dings had ook een ijzerwarenzaak en smederij. Doordat Bernard een andere identiteit had gekregen, kon hij vrij rondlopen. Hij noemde meneer en mevrouw Dings al snel Pappa en Moeke.

Jacob en Johanna doken in eerste instantie onder bij een gezin in de Hofstraat, maar voelden zich daar niet veilig. Toen zorgde juffrouw Tinbergen voor onderduik bij de familie Lavrijssen in Son, waar ze tot de bevrijding bleven. Meneer Lavrijssen was ook lid van de ondergrondse.
Jacob en Johanna doodden hun tijd met het ontwerpen van advertenties voor hun zaak voor als de oorlog voorbij was. De schriften waarin ze dit deden zijn nog in bezit van hun zoon Bernard. Verder breide Johanna ontzettend veel.

Bernard herinnert zich dat na de bevrijding iemand hem met de fiets kwam ophalen in Valkenswaard en dat hij er in Eindhoven pas achterkwam dat dat zijn vader was. In Eindhoven was het huis versierd en er was speelgoed gekocht.
Maar een moeilijke tijd brak aan. Een jaar lang moest geprocedeerd worden om toegang tot het magazijn van de zaak te krijgen en schadevergoedingen te ontvangen voor de gestolen voorraad en de inboedel. Jacob ging in die tijd op de fiets de aannemers langs en Johanna langs de deur met borstels.

Na de oorlog hebben Jacob en Johanna nauwelijks over hun onderduikperiode aan hun kinderen verteld. Maar later, in de periode dat Johanna iedere maand een dag met de vrouw van Bernard naar familie in het noorden ging, vertelde ze in de auto allerlei details. Zo vertelde Johanna dat zij al langer had zien aankomen dat ze zouden moeten onderduiken. Toen het zover was had ze voor haar beide kinderen voor drie jaar kleding klaar liggen. Ook vertelde ze dat Jacob in het begin van de oorlog een gouden pen bij mensen in bewaring had gegeven, die deze na de oorlog onmiddellijk terug hadden gegeven. Dat was in andere gevallen wel eens anders geweest!

Moeder en zoon Loewenstein

Rolf Loewenstein was nog geen één jaar, toen de Duitsers Nederland binnen vielen. Hij heeft samen met zijn moeder, en de ouders van zijn moeder, de oorlog overleefd. Zijn vader en zijn broer Helmut zijn op resp. 31-5-1945 en 19-11-1943 omgekomen. Ook drie ooms, Kurt en Walter Loewestein en Hans Rosenberg zijn in concentratiekampen omgebracht.
Zelf kan hij zich natuurlijk niet veel uit deze periode herinneren. Zijn moeder heeft er nooit over willen praten. Uit de spaarzaam beschikbare informatie, onder andere van zijn schoonfamilie, is hem het volgende bekend.
Zijn vader had een schoenenzaak op de Demer. Waarschijnlijk nadat zijn vader was opgepakt is mevrouw Loewenstein-Rosenberg met haar zonen Helmut en Rolf en haar ouders Alfred Rosenberg en Josefine Rosenberg-Bouscher ondergedoken bij een boer in Maarheeze. Omdat de beide broertjes nogal veel huilden, vond de boer het te gevaarlijk worden. Daarom kwam een verzetstrijdster de beide broertjes ophalen. Rolf werd ondergebracht bij boer Pol in Apeldoorn. De verzetsstrijdster bleek echter onbetrouwbaar en heeft zijn broertje Helmut overgeleverd aan de Duitsers. Dit had zij al meer gedaan en is na de oorlog tot 20 jaar gevangenis straf veroordeeld.

Familie Grünfeld

Wilma van Dam geboren op 19-3-1908 is in het begin van de oorlog getrouwd met Hans Grünfeld geboren op 6-9-1908. In de uitgave van Helmonds Heem no. 1 van 1995 heeft Sanne Vonk het onderduikverhaal van Wilma gepubliceerd. Zij was in 1939 vanuit Parijs naar Eindhoven gekomen omdat haar moeder ziek was en vóór het uitbreken van de oorlog overleed.
Medio 1942 besloot Wilma met haar man onder te duiken. Een broer van een Parijse kennis was geneesheer-directeur van een sanatorium in de omgeving van Mook. Ze werden daar als nazorg patiënten opgenomen. Wilma was in verwachting. Haar dochter Joyce werd in Mook geboren op 28-2-1943. Een van de patiënten ging naar de Duitse politie en vertelde dat in het sanatorium een joods echtpaar net een baby hadden gekregen en dat een van de doktoren en de hoofdverpleegster bij de bevalling hadden geholpen. Het echtpaar Grünfeld moest vluchten en de baby achterlaten. De ondergrondse heeft de baby ondergebracht bij Netty Jonkers, dochter van een arts, die haar meenam naar Tiel toen ze naar haar ouders ging. De familie Jonkers droeg Joyce op handen en ze is daar de hele oorlog gebleven.

De ondergrondse had gezorgd voor fietsen voor het echtpaar, die daarmee, begeleid door student Hans van Daal, naar Nijmegen reden. Het was een ontzettende situatie voor het echtpaar om te moeten vluchten zonder baby. Zomaar hulpeloos achterlaten en weg gaan. In Nijmegen kwamen ze bij een vrouw in huis die hen eigenlijk helemaal niet wilde hebben. Daarna enkele weken bij de familie de Cocq in Oosterbeek. Daar moesten ze weg omdat hun zoon werd opgeroepen voor dienst en onderdook. Hierdoor was het voor het echtpaar de Cocq en voor hen niet meer veilig.

Via een van de patiënten uit Mook konden ze terecht bij de familie Bruinsma in Drachten. Om daar te komen hadden ze valse persoonsbewijzen nodig. Daarvoor moest HFL 500,- per stuk betaald worden. Dit geld had het echtpaar Grünfeld wel, maar ze hadden dit verborgen in een schemerlamp in Eindhoven. Hans van Daal is naar Eindhoven gegaan, heeft de lamp gedemonteerd en het geld naar Oosterbeek gebracht. Voor de valse papieren moesten ze een naam kiezen. Het werd Verwey, de naam van Hilda Verwey-Jonker, die zij kende omdat ze haar kinderen Franse les had gegeven en van het ondergrondse werk van Hilda.
Bij de familie Bruinsma werden ze ondergebracht op de bovenverdieping in een kamer van vier bij vier meter met dubbele gordijnen voor het raam, zodat van buitenaf niets te zien was. Aan de deurpost hing een vervalste tuberculose kaart, zodat de Duitsers liever niet binnenkwamen voor huiszoeking. Voor de zekerheid was in de gang in de houten vloer een schuilplaats gemaakt. Ze hebben hier enkele keren

gebruik van moeten maken. Heel griezelig was die keer dat er met honden huiszoeking werd gedaan en een van de honden begon te snuffelen aan de planken waar ze onder lagen.
Ze brachten hun tijd door met lezen en aardappels schillen. Joyce leerde haken en heeft talloze gordijnen gehaakt. Al die tijd zijn ze niet buiten geweest, alleen af en toe even een luchtje scheppen op het binnenplaatsje achter een schutting.

En toen eindelijk na 953 dagen ondergedoken gezeten te hebben de bevrijding. Met een Canadese officier konden ze meerijden naar het zuiden. Het echtpaar Grünfeld wist dat hun dochter Joyce in Tiel verbleef.
Hans heeft haar zo gauw als mogelijk opgehaald. Een moeilijke periode brak toen aan. Het was een onnatuurlijke situatie om je dochter van één week oud gewoon aan haar lot over te laten en haar dan na tweeëneenhalfjaar weer te zien, zowel voor de ouders als het kind. Je nam afscheid van een baby en begroette een peuter. Joyce zat in het begin in een volkomen vreemde omgeving met vreemde mensen. Het wennen aan elkaar duurde echt heel lang.

10. Na de bevrijding

Centraal Registratiebureau voor Joden

Kort na de bevrijding van zuid Nederland werd in Maastricht het Centraal Registratiebureau voor Joden opgericht. Onder auspiciën van het Rode Kruis werden de joden die de oorlog hadden overleefd geregistreerd. Het Rode Kruis kreeg van de gemeenten, waar opgedoken joden zich meldden voor huisvesting, distributiekaarten etc., de gegevens. Het registratiebureau fungeerde als vraagbaak voor familie en kennissen die wilden weten of hun dierbaren nog in leven waren en waar ze te bereiken waren. Gebrekkige of niet bestaande verbindingen waren er de oorzaak van dat men in het begin van elkaars bestaan niets afwist en volkomen geïsoleerd in plaatselijke groepjes en comités werkte.
Eind 1944 verhuisde het Registratiebureau van Maastricht naar Eindhoven. In mei 1945 waren er nog maar ongeveer 2.500 joden geregistreerd. Dit groeide na de bevrijding van heel Nederland tot 21.674 in december 1945. Vanaf juni 1945 werden de geregistreerde joden met adres in boekvorm uitgegeven en toegezonden aan de hulpcentra in het land. In totaal zijn er na elkaar 7 boeken uitgebracht. Later in het jaar 1945 verhuisde het registratiebureau van Eindhoven naar Amsterdam.

De joodse kinderen

Veel ouders hadden hun kinderen via onderduik in veiligheid gebracht. Om deze kinderen na de oorlog terug te vinden werd in Eindhoven de Nederlandse Vereniging tot Bijstand aan Joodse Minderjarigen en andere onverzorgde oorlogspleegkinderen (VTB) opgericht. Initiatiefnemers waren ex leraar L. Sternfeld en Hilda Verwey-Jonker, voor de oorlog raadslid van de SDAP en in 1940 betrokken geweest bij het Dommelhuis, een opvanghuis voor Duitse joodse kinderen en tijdens de oorlog actief bij de ondergrondse. Het bestuur bestond uit joden en niet-joden en was in het joods aspect minder geïnteresseerd dan in de vraag of de kinderen in een goed (meestal niet-joods) gezin zaten en goed onderwijs kregen.
Maar de joden beschouwden de weeskinderen als een deel van het joodse volk en vonden dat het over haar eigen kinderen moest beslissen. Daarom werd op 7-1-1945 in Eindhoven de Joodse Coördinatie Commissie (JCC) opgericht. Na een moeizame strijd om erkenning en verkrijgen van financiële middelen, kon de Commissie onder voorzitterschap van, de in Eindhoven wonende, Abraham de Jong aan de slag.
Dat bleek hard nodig. De joden gingen er in het begin vanuit dat de niet-joodse gezinnen en kerkelijke hulpverleners weer graag afstand wilden doen van de zorg voor de joodse kinderen. Maar dit bleek niet het geval. Veel pleegouders hadden zich inmiddels erg aan de, aan hun zorg toevertrouwde, joodse kinderen gehecht. De kerkelijke hulpverleners hadden hun eigen belangen om de joodse kinderen in een christelijke omgeving op te laten groeien.

Verzetsgroepen in het nog niet bevrijde noorden waren bezig een wetsontwerp te maken over de voogdij van joodse weeskinderen voor de regering in Londen. Zij stelden daarin voor dat de voogdij automatisch zou vallen onder een voornamelijk niet-joodse voogdijcommissie, voor de kinderen waarvan de ouders zich niet gemeld hadden binnen één maand na de inwerkingtreding van de wet. De gedachte hierachter was dat het hier om ouders zou gaan die gedeporteerd waren geweest. Men ging er vanuit dat deze niet in staat zouden zijn de ouderlijke macht op een zodanige wijze uit te oefenen als voor de kinderen wenselijk is.
Bij toeval kwam de tekst en toelichting op dit wetsontwerp in Eindhoven onder ogen van VTB en JCC. Dit was aanleiding om koortsachtig te gaan zoeken naar joodse kinderen om ze zoveel mogelijk weer binnen de joodse gemeenschap te halen. Er was maar een klein aantal joodse gezinnen in Eindhoven en omgeving waar deze kinderen ondergebracht konden worden. Zo hadden Abraham de Jong en zijn vrouw uiteindelijk 12 pleegkinderen in huis. Bij een aantal andere joodse gezinnen was het niet veel anders.

Na de bevrijding van het noorden werd het wetsontwerp in iets gewijzigde vorm, ondanks sterke protesten van de joodse organisaties, aangenomen. Er kwam een voogdijcommissie waarin de joden met een sterke minderheid waren vertegenwoordigd. Tot juli 1949 heeft deze commissie zijn werk gedaan. De beperkte invloed van de joden hierop blijkt uit de landelijke cijfers: 358 van de in totaal ongeveer 1400 joodse weeskinderen waarover de voogdijcommissie advies had uitgebracht waren aan een niet-joodse omgeving toegewezen. Inmiddels had Abraham de Jong zijn pleegkinderen illegaal naar Palestina laten gaan.

Eindhovense joodse weeskinderen onder de 18 jaar

Samuel Andriesse geb. 28-2-42
Zoon van Nathan Andriesse en Clara Haagens

Herman Culp geb. 6-8-39
Zoon van Wolf Culp en Flora Velleman

Nico Khan geb. 24-10-27
Sonja Khan geb. 14-9-40
Kinderen van Joseph Khan en Jeanette Bolle

Rosy Kleinkramer geb. 25-10-38
Salomé Kleinkramer
Kinderen van Ruben Kleinkramer en Elisabeth Cohen

Roseke Noach geb. 11-9-31
Han Noach geb. 4-12-34
Kinderen van Abraham Noach en Ester Cohen

Georg Schweitzer geb. 25-12-37
Zoon van Julius Schweitzer en Augusta Altmann

Marianne Velleman geb. 3-9-37
Clara Velleman geb. 26-5-39
Dochters van Levie Velleman en Rebecca Cardozo

Ellen Vogel geb. 23-10-32
Dochter van Kurt Vogel en Gertrud Loewenstein

Eindhoven tussenstation voor teruggekeerde joden

De joden uit het nog niet bevrijde deel van Nederland, die in het zuiden ondergedoken hadden gezeten en de uit het buitenland teruggekeerden, moesten in het zuiden eerst opgevangen worden.
In Eindhoven werden daarom opvangcentra opgezet in het Philips veemgebouw aan de Kastanjelaan, de Paterskerk en een ruimte onder Vroom & Dreesman.
Met de terugkeer van de eerste kampslachtoffers kwam ook een eindeloze stroom afschuwelijke berichten op gang. Tot dan toe was men vooral bezig geweest met speuren naar overlevenden. Berichten via de Engelse radio over vergassingen had men in eerste instantie afgedaan als oorlogspropaganda. Men hoopte nog altijd dat de sterksten het hadden overleefd.
Die hoop was definitief voorbij toen eind april 1945 op luchthaven Welschap de eerste vliegtuigen aankwamen met joden uit Bergen-Belsen. Ieder bracht zijn eigen berichten mee over de vele, vele Nederlandse joden die het niet hadden overleefd.

Le-ezrath ha-am (Het volk ter hulpe)

Niesan 5705/Maart 1945

לעזרת העם

LE-EZRATH HA-AM HET VOLK TER HULPE

MEDEDEELINGENBLAD VOOR DE JODEN IN HET BEVRIJDE NEDERLANDSCHE GEBIED

Administratie: A. de JONG - W. de Zwijgerstraat 22 - Eindhoven

PRIJS PER NUMMER 20 CENT

Zo heette het blad dat Abraham de Jong privé in Eindhoven uitgaf in de periode januari 1945 tot en met oktober 1945 (25 nummers). Abraham de Jong was in Amsterdam werkzaam geweest als godsdienstleraar op de joodse HBS. In 1943 was hij ondergedoken in Nijmegen. Bij de strijd om Nijmegen vluchtte hij met zijn vrouw door de linies via Grave naar Eindhoven.
In het eerste nummer van "Het volk ter hulpe" schrijft hij: "Nu Nederland gedeeltelijk bevrijd is en het blijkt dat, God zij dank, door eigen vitaliteit en door veelal opofferende hulp van anderen, nog in leven is, is het in de eerste plaats noodzakelijk, contact tot stand te brengen tussen deze verspreide Joden. Wij moeten bijeenbrengen allen die als Jood geboren zijn en ook nu nog na dit lijden hun Jood-zijn als een onverbrekelijk deel van hun leven en wezen zien. Dit mededelingenblad wil alle berichten verstrekken, die de Joden van nut kunnen zijn. Het ziet zijn taak, zoals zijn naam zegt: "Le-ezrath Ha-am" "Het volk ter hulpe".

Er werd informatie gegeven over:

- Stand van zaken van de vorming van Joodse Coördinatie Commissie voor het bevrijde gebied, die de belangen van de Nederlandse joden ging behartigen
- Informatie over de vereniging voor het verlenen van bijstand aan minderjarigen die hun ouders verloren hadden of, indien ouders de oorlog overleefd hadden, nog geen contact met hen hadden gekregen. In het Gezellehuis in de Don Boscostraat in Eindhoven had de vereniging een documentatie centrum ingericht.
- Informatie over het Centraal registratiebureau voor Joden
- Berichten uit buitenlandse joodse tijdschriften zoals Jewish Chronicle uit Londen
- Informatie uit de gemeenten van het bevrijde gebied.
- Rubriek "Wie weet het adres van …."
- Lijst van, bij het Centraal Registratiebureau voor Joden aanwezige, post voor personen waarvan het adres daar onbekend was.
- Lijsten van in Palestina aangekomen joden
- Kinderrubriek

In de uitgave van juli 1945 werd de informatie van een circulaire van de Staf Militair Gezag opgenomen over statenlozen en mensen met de Duitse nationaliteit. Buitenlanders die de Duitse nationaliteit bezitten en vóór 10-5-1940 geen verblijfsvergunning in Nederland hadden zouden in Nederland niet toegelaten worden. Dit gold ook voor de gevluchte Duitse joden die in de oorlog door Duitsland statenloos waren verklaard in verband met verblijf in het buitenland. Ook de Duitse joden die een Nederlandse

verblijfsvergunning hadden maar gedeporteerd waren, werden niet toegelaten tenzij ze konden aantonen dat ze zelf in hun levensbehoefte konden voorzien, voor hen woongelegenheid ter beschikking stond en zij een security onderzoek met goed gevolg hadden doorstaan.

In de daarop volgende uitgave gaf redacteur Abraham de Jong onder de kop “Onbegrijpelijk” hierop fel commentaar: “Wij wisten dat enkele Nederlandse ambtenaren en militairen, door ondeskundigheid en soms door een zeker antisemitisme geleid, de Duitse Joden in dien zin als Duitsers beschouwen, dat zij hen mede aansprakelijk stellen voor de ramp, die het Duitse volk onder leiding van Hitler en zijn trawanten over Europa hebben gebracht. Uit dagelijkse ervaring kennen wij de vele moeilijkheden waarvoor de Duitse of statenloze Jood in ons land is geplaatst, hoe opgejaagd en rechteloos hij is en hoe hij door weinigen wordt bemind”.
Hij hekelde vooral het onderscheid tussen ex-ondergedoken Jood en ex-gedeporteerde Jood.
“Heeft de gedeporteerde door zich in een vijandelijk land als vee te laten behandelen zich anti-Nederlands gedragen ?” Hij verzocht de Nederlandse regering de onmiddellijke opheffing van deze regeling. Ook voor de joden die niet vóór 10-5-1940 in Nederland gevestigd waren. Hij beschouwde dit als een internationaal probleem en vreesde dat als de wereld zich het lot van deze mensen niet spoedig aantrok, zij hun gehele leven displaced persons zouden blijven, zonder nationaliteit, zonder woonplaats en zonder recht.

Het Eindhovens Dagblad na de oorlog

Direct na de bevrijding verscheen het Eindhovens Dagblad weer. Door de papierschaarste bestond de krant, tot diep in 1945, maar uit 2 tot 4 pagina’s.

Op 11-10-1944 werd gemeld dat er iedere zaterdagmorgen weer joodse kerkdiensten zouden worden gehouden in een gebouw in de Hendrik Casimirstraat. De synagoge in de Kerkstraat was bij het bombardement door de Duitsers op 19-9-1944 (één dag na de bevrijding van Eindhoven) zwaar beschadigd geraakt.

Op 21-10-1944 werd melding gemaakt van de oprichting van de commissie tot bijstand aan joodse minderjarigen. Het doel van deze commissie was om een overzicht te krijgen van aantal en verzorgingstoestand van de aan de Duitse vervolging ontkomen joodse kinderen om daarna een internaat en brugklassen te openen om deze kinderen een goede opvoeding en een heropname in het normale schoolleven mogelijk te maken.

Op 18-4-1945 werd onder het kopje “Oorlogspleegkinderen” een oproep gedaan voor het verlenen van onderdak in Eindhoven aan joodse kinderen boven de 12 jaar. Deze wilden weer naar middelbare- of vakscholen gaan of zochten een kantoor- of fabrieksbaan. Als ze in een dorp of op een boerderij waren ondergebracht was dit niet mogelijk zolang de verkeersverbindingen nog zo slecht waren.
De Nederlandse vereniging tot bijstand aan joodse minderjarigen en andere onverzorgde oorlogspleegkinderen wekt ieder op die wil meehelpen het kwaad dat door de Duitsers aan deze kinderen werd bedreven tot de kleinst mogelijke proporties terug te brengen, zich onverwijld schriftelijk te melden”.

Pas na het einde van de oorlog in heel Europa in mei 1945 was de terugkeer van de overlevenden uit de concentratiekampen mogelijk. Ook toen pas werd het in Nederland duidelijk wat er was gebeurd.
Op 28-5-1945 publiceerde het Eindhovens Dagblad een bericht van het Hulpcomité Bergen-Belsen:
“Uit het beruchte concentratiekamp Bergen-Belsen zijn in Eindhoven een 80-tal joodsche Nederlanders uit Bergen-Belsen aangekomen. Straks komen er nog meer van deze ongelukkigen uit vele andere

kampen. Slechts een zeer klein deel heeft het er levend afgebracht en keert nu naar het vaderland terug. Velen vinden er geen tehuis meer, geen ouders, geen kinderen, geen familieleden. Een vreeselijke leegte gaapt hen tegen. Daarvoor is het belangrijk, dat diegenen, die daarvoor geschikt zijn, in normale huisgezinnen ondergebracht worden, zoodat zij niet in overvolle noodtehuizen moeten rondhangen of zelfs weer in een kamp opgeborgen moeten worden. Wij hopen dat ons uit het geheele Zuiden vele aanbiedingen bereiken".

Op 26-6-1945 ging hoofdredacteur A.J. Zoetmulder in zijn rubriek "Gedachten van de dag" in op de terugkeer van de in Nederland gewoond hebbende Duitse joden: "Gevoelsargumenten veroorzaken in den regel nobele impulsen, maar het kan zijn nut hebben dat zij door verstandelijke overwegingen worden geremd. Zoo ook in dit geval. Want hier ligt een probleem, dat een zakelijke, nuchtere oplossing vraagt, willen wij complicaties voorkomen. Wij kunnen al dadelijk het vraagstuk vereenvoudigen, als we op de voorgrond stellen, dat wij tenminste gedurende de eerste tien jaar bijvoorbeeld, geen enkele Duitscher meer binnen onze grenzen dulden voor een langdurig verblijf. G e e n e n k e l e. Dus ook geen Duitsche paters of nonnen of geestelijke broeders. Zij kunnen hier te lande uitstekend worden gemist en vinden in ieder geval in hun Heimat een werkterrein, dat aan hun krachten een dringende behoefte heeft."
"Tegenover het 'Deutschtum' moeten wij radicaal zijn: geen mof meer als medebewoner van ons land. Als dit onze stelregel is, is ook de kwestie van de Duitsche Joden in Nederland van de baan. De ervaring heeft ons op ergenisgevende wijze geleerd, dat ondanks alles wat het nazi-regime hun heeft aangedaan, zij aan Duitschland verknocht zijn gebleven. De Duitsche onhebbelijkheden in Joodsche uitgave behoorden tot hun bagage. Zij etaleerden die in Westerbork en in Theresienstadt tegenover de Nederlandsche Joden, die hun lotgenooten waren. Typisch mofs , maakten zij misbruik van hun – aangezien zij tenslotte toch Duitschers waren – bevoorrechte positie om onze Nederlandsche Joden te trappen". "De Nederlandsche regeering zou onze Joden dus waarlijk geen genoegen doen door aan de Duitsche Joden zoo iets als een asylrecht te verleenen, ze zou integendeel daarmee het sluimerende antisemitisme in ons land gevaarlijk wakker kunnen maken. De tijd dat Nederland hen als vervolgden gastvrijheid schonk is voorbij. Zij hebben zich dien tijd niet te nutte weten te maken om zich waardeering onder hun rasgenoten, om nog niet eens te spreken van de Nederlanders in hun omgeving. Zij waren een aanfluiting en in de concentratiekampen is hun ware aard eerst recht aan de dag getreden. Wij kunnen ze in 't vervolg missen"

Kennelijk had dit artikel de nodige, zowel positieve als zeer negatieve reacties opgeroepen. Vier dagen later schreef het Eindhovens Dagblad naar aanleiding van de reacties: "Merkwaardig was het meeningverschil dat in Nederlansche Joodsche kringen aan den dag trad. Dat de Duitsche Joden er zich door bedreigd voelen en er derhalve heelemaal niet over te spreken zijn, is duidelijk en dat Nederlandsche Joden het, ondanks de ervaringen in Westerbork en Theresienstadt opgedaan, voor hen opnemen, uitermate sympathiek. Maar tenslotte is het een kwestie, die heel het Nederlandsche volk aangaat en dat wenscht geen herhaling van de belevenissen, die het met de Duitschers heeft opgedaan reeds in de jaren vóór den oorlog, toen ze hier gastvrijheid genoten. Dat staat vast. Overigens is het een tamelijk netelige kwestie die wij allerminst als afgedaan beschouwd zouden willen zien met een betoog als in het artikel in kwestie. Wat wij daarin bedoeld hebben is het stellen van den algemeenen regel. Maar er zijn uitzonderingsgevallen denk- en aanvaardbaar. Die zullen afzonderlijk dienen te worden onderzocht."
"Maar de papieren, die deze menschen op tafel moeten leggen, moeten zeer deugdelijk zijn. Wij aanvaarden niet de bewering, dat in Duitschland nimmer meer de voorwaarden kunnen worden geschapen, die de Duitsche Joden er een menschwaardig bestaan zouden kunnen doen vinden. Ware dit zoo, dan was deze gewonnen oorlog opnieuw door de geallieerde volken verloren. Dat deze omstandigheden er op het moment nog niet zijn, erkennen wij volmondig en daarom voelen we er alles voor om de Duitsche Joden, die we niet blijvend in ons midden willen hebben voldoende respijt te geven. Een tijdelijk verblijf, totdat voldoende betrouwbare verhoudingen in Duitschland zijn wedergekeerd, zij

hun gegund. Wij mogen het niet doen met onnoodige hardheid, maar ook niet zooveel belangstelling hebben voor de narcose, dat we de operatie vergeten".

Op 15-3-1946 meldde de krant dat een begin was gemaakt met de herstelwerkzaamheden van de beschadigde synagoge in de Kerkstraat. "Zoo begint er, ondanks de groote verliezen aan leden en materiaal, weer eenige teekening te komen in de Israëlitische Gemeente, mede dank zij de in januari 1945 opgerichte Coördinatie Commissie". Van de ruim 600 zielen zijn er hier ter stede nog een 300 over. Als zodanig neemt Eindhoven een gunstige plaats in in vergelijking met vele andere steden"
Men hoopte de synagoge in de zomer van dat jaar weer in gebruik te kunnen nemen.

Daarin was men niet geslaagd. Financiële problemen en vorst veroorzaakten ernstige vertragingen.
Op 21-5-1947 werd bericht dat daags daarna de synagoge weer in gebruik zou worden genomen. In dit bericht werd ook gemeld dat net voor het begin van de oorlog de zilveren kerksieraden en de Heilige Wetsrollen bij de Nederlands Israëlitische Hoofdsynagoge in Amsterdam in bewaring waren gegeven en nu weer terug waren in Eindhoven. Nadat de SD in mei 1943 de synagoge had verzegeld, waren de achtergebleven benodigdheden, voor de voortzetting van de dienst, geroofd.

Sociale zorg

De sociale zorg was in die tijd nog geen overheidstaak zoals nu. Men was afhankelijk van particuliere organisaties en met name van kerkelijke instanties. Maar de joodse organisaties, die voor de oorlog op dat terrein actief waren, bestonden niet meer. De joden hadden dus in eigen kring niets om op terug te vallen. In Londen hadden diverse joodse instanties er bij de regering op aangedrongen om de volledige uitplundering van de joodse gemeenschap op dezelfde manier te behandelen als oorlogsschade door bombardementen. Het standpunt van de regering was echter dat men geen speciale rechtsherstel-maatregelen wilde omdat men daarmee hetzelfde zou doen als de Duitsers gedaan hadden: de joden in een uitzonderingspositie plaatsen.
Daardoor zijn de joden na de oorlog nog jarenlang bezig geweest met het terugvorderen van door de Duitsers in beslag was genomen geld, goederen, huizen en zakenpanden.

Hilda Verwey-Jonker

Deze vrouw heeft zich enorm ingezet voor de joden in Nederland en Eindhoven in het bijzonder. Zowel voordat de oorlog in Nederland begon (opvang joodse kinderen uit Duitsland in het Dommelhuis), tijdens de oorlog (bij de ondergrondse zorgde zij voor onderdak en voedselbonnen) als na de oorlog (opvang joodse pleegkinderen en pleitbezorgster voor terugkeer van in Nederland woonachtige Duitse joden).
In 1988 schreef zij haar herinneringen op in het boek "Er moet een vrouw in"

Zij werd geboren op 20-5-1908 in Goes. Woonde onder andere in Zwolle, Leiden, Den Haag, Amsterdam en Groningen. Zij trouwde in 1930 met chemicus Evert Verwey en vestigde zich in 1934 in Eindhoven, toen haar man ging werken bij het Natuurkundig Laboratorium van Philips. In 1935 werd zij lid van de Eindhovense gemeenteraad voor de SDAP. Na de oorlog was zij van 1952-1957 lid van de Eerste Kamer en tot 1962 lid van de gemeenteraad Eindhoven, nu voor de PvdA. Van 1957-1972 was ze kroonlid van de Sociaal-Economische Raad.

Hilda was in 1939 betrokken bij de oprichting van de Eindhovense afdeling voor opvang van joodse Duitse kinderen in het Dommelhuis (zie hoofdstuk 2). Zij interviewde daar de aangekomen kinderen om samen met hen te bepalen wat voor de verdere scholing en opleiding gedaan moest worden. Daaruit bleek dat de kinderen vooral uit gezinnen kwamen die emigratieplannen hadden en hun kinderen alvast

vooruit gestuurd hadden. De meeste wilden naar Palestina, anderen naar Engeland en de Verenigde Staten.
In Nederland bestonden een aantal opleidingen voor jonge mensen die naar Palestina wilden gaan. Daar kon deze groep snel ondergebracht worden en is daarna ook naar Palestina vertrokken. Ook het groepje dat naar Engeland wilde kon daar snel naar toe omdat hun ouders al voor toelatingspapieren hadden gezorgd. Emigratie naar de Verenigde Staten was veel complexer. Er was een quota systeem met lange wachtlijsten. Hilda liet zich in Amsterdam door het Comité voor Bijzondere Joodse Belangen voorlichten over de te volgen procedure en de manieren om deze te bespoedigen. Voor de 'blijvers' had Hilda gezorgd voor opleidingsplaatsen op lycea, Philips Bedrijfsschool en midden- en kleinbedrijf. Omdat door de emigratie het aantal kinderen in de diverse centra in het land sterk was afgenomen, werden een aantal centra, waaronder het Dommelhuis, in februari 1940 gesloten.

In de oorlog sloot zij zich aan bij de ondergrondse. Zij was daar vooral actief in het zoeken van onderduikadressen, zorgen voor valse identiteitsbewijzen en afleveren van distributie bonnen aan joodse en niet-joodse onderduikers.

Na de oorlog was ze zeer actief voor opvang van, uit onderduik en kampen teruggekeerde, joodse kinderen. In de Peel hadden veel joodse kinderen ondergedoken gezeten, dankzij de activiteiten van Amsterdamse en Utrechtse studenten, die goede contacten hadden met Noordlimburgse pastoors. Een deel van deze kinderen kwam naar Eindhoven mee met de geëvacueerde gezinnen waar ze waren ondergebracht. Het was van belang dat er een hulporganisatie voor de pleegkinderen kwam. Dit werd de Nederlandse Vereniging tot Bijstand aan Joodse minderjarigen en andere onverzorgde oorlogspleegkinderen. Hilda richtte deze op, samen met de in de Kempen ondergedoken Amsterdamse leraar Sternfeld. Er waren regelmatig meningsverschillen met Abraham de Jong, die het blad "Het volk ter hulpe" uitgaf. Hilda vond dat in dit blad de zaak van de joodse oorlogspleegkinderen wat al te sterk vanuit het joodse gezichtspunt werd bekeken. Zij had er niets op tegen dat de joden de joodse kinderen voor het jodendom wilden behouden. Zij vond dat ze niet te snel bij hun pleegouders weggehaald moesten worden, maar dat eerst afgewacht moest worden of de ouders van de kinderen zouden terugkeren. Maar toen ze het wetsontwerp onder ogen kreeg waarbij de voogdij automatisch zou vallen onder de voogdijcommissie voor kinderen waarvan de ouders zich niet gemeld hadden binnen één maand na in werkingtreding van de wet, moest ze toegeven dat Abraham de Jong toch niet helemaal ongelijk had gehad. Toen ook het noorden was bevrijd had de vereniging inmiddels ongeveer 1500 in Brabant en Limburg opgedoken joodse kinderen geregistreerd. Uit Bergen-Belsen en Theresienstadt keerden maar een zeer beperkt aantal kinderen terug.

Hilda bestreed ook krachtig de antistemming die na de oorlog ontstond over de terugkeer van Duitse joden die vóór en in de oorlog naar Nederland waren gevlucht en daar een nieuw bestaan hadden opgebouwd. Zij was medewerkster van de Eindhovense editie van het Parool. Op 2-6-1945 schreef zij in een artikel dat de Duitse joden weliswaar in Nederland niet steeds gunstige dingen hadden laten zien, maar dat alle joden recht hadden op extra hulp. Zij was van mening dat de nood waarin deze mensen verkeerden ver boven ieder gevoel van antipathie of sympathie uitging.

Opsporen bezittingen

Na de bevrijding begon voor de joden, die de oorlog overleefd hadden, nog een moeizame strijd om hun bezittingen op te sporen en terug te krijgen resp. een schadevergoeding te ontvangen.
Zo blijkt uit een brief van 17-5-1945 van de gemeente dat men vermissing van goederen diende aan te melden bij het inmiddels opgerichte Militair Commissariaat voor Rechtsherstel in Tilburg.
Deze brief werd gezonden aan:

Ir. M. Cohen Theresiahuis Bredalaan
Hr. J.J. Hartogs Prins Hendrikstraat 49 (Later: Jan Luykenstraat 23)
Hr. S. Grünfeld Gelderlandplein 55 (Later: Burghstraat 5)
Hr. W. Grünfeld Waalre Burghstraat 5
Hr. W.H. Cohn Tongelresestraat 193
Hr. A. van Frank Pr. Alexanderstraat 2
Hr. I de Vries W. de Zwijgerstraat 79
Hr. L. Godkewitsch Helmerslaan 81

Ook van enkele zich in het buitenland gevestigde joden of hun erfgenamen ontving de gemeente verzoeken om inlichtingen over inboedels die bij het verlaten van de woningen was achtergebleven.
In deze gevallen antwoordde de gemeente steeds dat voorzover bekend geen enkele gemeentelijke of particuliere instantie van de inbeslagname van joodse goederen aantekening had gehouden.
Daardoor kon niet worden vastgesteld of de inboedel door Duitse instanties in beslag genomen was, dan wel op een andere wijze verloren was gegaan.

Bijlage A. Overzicht van joodse inwoners van Eindhoven in periode 1940-1945

In dit overzicht zijn alle voljoden die in de periode 1940-1945 in Eindhoven woonden opgenomen.
Als adres is het laatst bekende adres vermeld.
De bronnen die hiervoor zijn gebruikt zijn:

- Lijst van uitgeweken personen in 1940 van gemeente Eindhoven
- Lijsten van in Eindhoven woonachtige joden opgesteld door de gemeente Eindhoven (aug 1940, mei 1941 en sept 1942)
- Lijst van de jodenregistratie in Eindhoven (Legeslijst)
- Ledenlijst van de Nederlands Israëlitische gemeente Eindhoven
- Lijsten kamp Westerbork van op transport gestelde joden
- Lijsten Centraal Registratiebureau Joden van teruggekeerde joden vanaf 1944

De volgorde is alfabetisch in gezinsverband. Per gezin (of alleenstaande) is een gezinscode gebruikt. Daarachter wordt code 1 gebruikt voor de echtgenoot, code 2 voor de echtgenote en vanaf 3 voor de kinderen. Omdat van niet alle met niet-joodse mannen gehuwde vrouwen de achternaam van de echtgenoot gevonden is, is van deze vrouwen de meisjesachternaam in de alfabetische volgorde opgenomen.

De patiënten van het Rijks Krankzinnigengesticht zijn vermeld onder gezinscode 4000.

In de kolom “Legeslijst” is de datum vermeld waarop de betreffende persoon als jood is geregistreerd in Eindhoven. Ontbreekt in deze kolom een datum dan heeft de betreffende persoon zich na februari 1941 in Eindhoven gevestigd en heeft zich in een andere gemeente laten registreren. Bij vermelding “uitgeweken” is de persoon in 1940 reeds uitgeweken naar het buitenland.

In de kolommen SB (Sobu) en PHK (Philips Kommando) is aangegeven welke personen hier werkten. Indien *PHK* cursief is aangegeven gaat het om kinderen.

In de kolom “Vertrek uit W’bork” staat de datum waarop de betreffende persoon vanuit Westerbork is gedeporteerd naar een van de concentratiekampen. Indien achter de datum een “V” staat heeft deportatie rechtstreeks van uit kamp Vught plaats gevonden.

In de kolom “Overleden” is de datum en plaats van overlijden vermeld. Een aantal joden is tijdens de oorlog op natuurlijke wijze overleden. In dat geval is als plaats van overlijden Eindhoven genoemd.

In de kolom “Registr. 1944/45” is de uitgavecode (B en A1 t/m A7) van de lijst van teruggekeerde joden vermeld.
Een aantal personen is na de oorlog in Zweden aangetroffen (vermelding “Zweden”)
De vermelding NIG (Nederlands Israëlitische Gemeente) betekent dat er in de ledenlijst informatie staat waaruit blijkt dat de betreffende persoon de oorlog heeft overleefd.
Indien “Uitgew” is vermeld dan is de betreffende persoon in 1940 uitgeweken en heeft daardoor de oorlog overleefd.

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
5		Abraham	Werner Moritz	16-04-1924	Hannover		Jonckbloetlaan 13						25-jan-43	Auschwitz	
10	1	Abrahamson	Mozes	12-03-1905	A'dam		Binnenwiertzstraat 33		SB	PHK	3-jun-44	V			A7/NIG
10	2	Duits	Clarence	05-10-1907	A'dam	Abrahamson, Mozes	Binnenwiertzstraat 33		SB	PHK	3-jun-44	V	18-feb-45	Auschwitz	
10	3	Abrahamson	Hedi (Hetty)	11-08-1934	A'dam		Binnenwiertzstraat 33			*PHK*	3-jun-44	V			AIII/NIG
10	4	Abrahamson	Beppy	27-10-1938	A'dam		Binnenwiertzstraat 33			*PHK*	3-jun-44	V	7-jan-45	Auschwitz	
15	2	Adelaar	Ilse Lotte	13-02-1919		NJ man (Koch)	Humboltplein 7								
20		Ancona	Stella	06-10-1906	A'dam		Ruusbroeclaan 21	14-feb-41							
25	1	Andriesse	Salomon	25-03-1887	Veghel		Gestelsestraat 58	13-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
25	2	Andriesse	Rosa	02-09-1886	Eindhoven	Andriesse, Salomon	Gestelsestraat 58	13-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
25	3	Andriesse	Elisabeth	25-05-1917	Eindhoven		Gestelsestraat 58	13-feb-41			16-jul-42		30-sep-42	Auschwitz	
25	4	Andriesse	Nico (Nathan)	04-07-1919	Eindhoven		Gestelsestraat 58	13-feb-41			31-aug-42		31-dec-42	Kdo Fürstengrube	
30	1	Andriesse	Henri	05-06-1876	Eindhoven		Hoogstraat 47a	11-feb-41							
30	2	Bouman	Annatje	19-03-1887	Beesd	Andriesse, Henri	Hoogstraat 47a	11-feb-41							A1
30	3	Andriesse	Nico	18-03-1914	Roermond		Hoogstraat 47a				31-aug-42		28-feb-43	Midden Europa	
30	5	Andriesse	Alfred Samuel	17-01-1926	Eindhoven		Hoogstraat 47a	11-feb-41							A1
35	1	Andriesse	Bernard	21-02-1916	Roermond		Hoogstraat 47a	11-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			A1/A6
35	2	Olman	Rachel	17-07-1923	Enschede	Andriesse, Bernard	Hoogstraat 47a		SB	PHK	3-jun-44	V			Zweden
40	1	Andriesse	Mozes	02-07-1878	Eindhoven		Kleine Berg 19	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz	
45	1	Andriesse	Philipp	15-02-1882	Eindhoven		Kruisstraat 27a	11-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
45	2	Franken	Berta	06-09-1872	Emmerich(D)	Andriesse, Philip	Kruisstraat 27a	11-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
50	1	Andriesse	Josef	20-04-1911	Emmerich(D)		Kruisstraat 27a	11-feb-41			okt 42		28-feb-43	Auschwitz	
50	2	Zilverberg	Rachel	21-04-1917	Tietjerksteradeel	Andriesse, Josef	Kruisstraat 27a				okt 42		15-okt-42	Auschwitz	
55	1	Andriesse	Nathan	07-01-1909	Strijp		Nic Beetsstraat 1	13-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
55	2	Haagens	Clara	16-09-1916	R'dam	Andriesse, Nathan	Nic Beetsstraat 1				15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
55	3	Andriesse	Samuel	28-06-1942	Eindhoven		Nic Beetsstraat 1	29-jun-42							A1
60	1	Andriesse	Joseph	01-04-1880	Eindhoven		Staringstraat 9	14-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
60	2	Andriesse	Henriette	11-09-1889	Veghel	Andriesse, Joseph	Staringstraat 9	14-feb-41					14-mei-43	Sobibor	
60	3	Andriesse	Rosina	19-04-1915	Eindhoven		Staringstraat 9	14-feb-41		PHK	3-jun-44	V			
60	5	Andriesse	Elisabeth Catharina	20-01-1924	Eindhoven		Staringstraat 9	14-feb-41					27-aug-43	Auschwitz	
65		Andriesse	Tobias	19-04-1915											Zweden
70		Andriesse	Hartog	01-04-1921			Gestelsestraat 58				3-sep-44				
75	1	Andriesse	Karel-Wolf	20-08-1895	Den Bosch										A1
75	2	Docters	Belia	21-07-1899	Boxtel	Andriesse, Karel-Wolf									B
75	3	Andriesse	Bertha	16-05-1928	Utrecht										A1
75	4	Andriesse	Marianne	05-12-1929	Utrecht										A1
75	5	Andriesse	Ans Elisabeth	08-01-1935	Eindhoven										
80		Antoine	Anna	25-01-1891	Malmedy(B)		H.H. van Brabantpl 7								
85		Arbeid	Esther	16-08-1915	A'dam		Gerarduslaan 22			PHK	3-jun-44	V			Zweden
90		Arensberg	Jenny Sara	21-04-1871	Drensfeld(D)		Demer 46	14-feb-41							A1
95		Askanas	Leopold	15-05-1905	Leipzig(D)		Willem de Zwijgerstr 1	11-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
100		Banfi	Daniel	15-04-1907	Baja(H)		Willem de Zwijgerstr 22	13-feb-41			25-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
105	1	Barend	Barend	28-02-1914	A'dam	NJ vrouw	Don Boscostraat 1	17-feb-41				*			
110		Barend	Theodorus C B				Binnenwiertzstraat 18	18-jul-42							
115		Barend	Cornelia Adriana	1943			Gestelsestraat 58	7-dec-43							
120		Barend	Constantia H M	1943			Gestelsestraat 58	7-dec-43							
125		Behrends	Bertha	16-09-1874	Frankfurt aM		1e Wilakkerstraat 26								
130	2	Behretz	Julie	07-02-1914		NJ man (Schellens)	Broerelaan 9	12-feb-41				*			
135		Benjamin	Werner Rudolf	30-07-1927	Langendernbach(D)		Rechtestraat 63	13-feb-41							A1

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
140	1	Benjamin	Eugen	04-04-1900	Langendernbach(D)		St. Rochusstraat 33	13-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
140	2	Heijmann	Sofie	28-07-1897	Horrem(D)	Benjamin, Eugen	St. Rochusstraat 33	13-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
140	3	Benjamin	Ilse	27-06-1927	Moërath(D)		St. Rochusstraat 33	13-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
145	1	Benninga	Jakob	14-11-1906	Eenrum		Stratumseind 56	17-feb-41							
145	2	Benninga	Zjudie (Julie)	28-09-1912	Deventer	Benninga, Jakob	Stratumseind 56	17-feb-41							A1
145	3	Benninga	Mozes	26-05-1939	Eindhoven		Stratumseind 56	17-feb-41							
150	3	Benninga	Jacob	08-10-1917	Deventer		Stratumseind 56	17-feb-41							A1
155	1	Beretz	Charles	12-06-1872	Vlodrop		Anna van Engelandstr 23	14-feb-41							A1
155	2	David	Lina	12-08-1883	Hörstgen(D)	Beretz, Charles	Anna van Engelandstr 23	14-feb-41							A1
160	1	Berg, ter	Jozef	04-02-1910	Groningen		Fr. v Pruisenweg 44	13-feb-41		PHK	3-jun-44	V			A7
160	2	Lopes Cardozo	Mietje	12-06-1905	A'dam	Berg, ter , Josef	Fr. v Pruisenweg 44	13-feb-41		PHK	3-jun-44	V	31-okt-44	Auschwitz	
165		Berger	(Hermann) Werner	22-03-1922	Wetterholt(D)		Jonckbloetlaan 13				15-jul-43		30-sep-42	Auschwitz	
170	1	Bergh, van den	Frans	04-11-1906	R'dam		Poirterslaan 13	18-feb-41							
170	2	Hartog	Rika Selma	07-09-1914	Nijmegen	Bergh, van den , Frans	Poirterslaan 13	18-feb-41							
170	3	Bergh, van den	Madeleine	19-05-1937	Eindhoven		Poirterslaan 13	18-feb-41							
175		Bernheim	Marianne	12-02-1926	Heehingen(D)		Kruisstraat 10c	13-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
180	3	Bettelheim	Adolf	18-12-1921	Wenen(O)		Nic Beetsstraat 19	24-feb-41							
180	4	Bettelheim	Heinrich	19-08-1924	Wenen(O)		Nic Beetsstraat 19	24-feb-41					28-feb-43	Auschwitz	
185	1	Bierman	Aron	28-08-1904	Appingedam		Boerhaavelaan 43	14-feb-41							AIV/NIG
185	2	Frank	Rosette	03-11-1904	Zwolle	Bierman, Aron	Boerhaavelaan 43	14-feb-41		PHK	3-jun-44	V			NIG
190		Bierman	Maurits	26-02-1907	A'dam		Fr. v Pruisenweg 50	11-feb-41			16-nov-42		31-mrt-44	Midden Europa	
195	A	Bloemendaal	Rachel	09-05-1921	Keulen		Kruisstraat 3		SB	PHK	3-jun-44	V	18-feb-45	Midden Europa	
205	3	Blomhoff	Meijer	30-04-1901	Eindhoven		St. Catharinastraat 60	12-feb-41			19-okt-42		28-feb-43	Auschwitz	
205	1	Blomhoff	Maurits	14-11-1867	Eindhoven		St. Catharinastraat 60	12-feb-41							A1/'+45
205	2	Heim, van der	Carolina	03-09-1868	Lekkerkerk	Blomhoff, Maurits	St. Catharinastraat 60	12-feb-41							A1
210	2	Jongh, de	Rosa	16-08-1876	Eindhoven	Blomhoff, Karel (wed)	Stratumseind 14	17-feb-41			13-jul-43		16-jul-43	Sobibor	
215	1	Blomhoff	Bernard	07-07-1864	Eindhoven		Kleine Berg 46	14-feb-41							A1/NIG
215	2	Levano	Regina	24-07-1863	M'tricht	Blomhoff, Bernard	Kleine Berg 46	14-feb-41					24-mei-41	Eindhoven	
220	1	Blomhoff	Bernard	05-12-1904	Eindhoven		Vrijstraat 23	12-feb-41							A1
220	2	Trijbetz	Marianne	18-12-1907	Alkmaar	Blomhoff, Bernard	Vrijstraat 23	12-feb-41							A1
220	3	Blomhoff	Carolina Selma	03-08-1939	Eindhoven		Vrijstraat 23	12-feb-41							A1
225		Boas	Louis	1913											AIII
230	1	Bobbe	Abraham	06-09-1907	Den Haag		Fr. v Pruisenweg 3	18-feb-41							NIG
230	2	Lootsteen	Marianne	23-01-1907	Bussum	Bobbe, Abraham	Fr. v Pruisenweg 3	18-feb-41			8-feb-44		8-mei-45	Chiesch	
230	3	Bobbe	Selmon	25-09-1937	Eindhoven		Fr. v Pruisenweg 3	18-feb-41							NIG
230	4	Bobbe	Ethel Martha	08-01-1939	Eindhoven		Fr. v Pruisenweg 3	18-feb-41							NIG
235		Bock	Agathe	14-02-1920	Hövel(D)		Willem de Zwijgerstr 79						23-nov-42	Auschwitz	
240		Boekdrukker	Selina	03-06-1916			St. Catharinastr 4								A7
245	3	Boele, van	Antje	30-10-1875	Oisterwijk		Boschdijk 35	13-feb-41			3-sep-44		6-sep-44	Auschwitz	
245	4	Boele, van	Ester	28-12-1871	Oisterwijk		Boschdijk 35	13-feb-41			3-sep-44		6-sep-44	Auschwitz	
250	1	Boele, van	Meijer	14-01-1877	Oisterwijk	Jongh, de (wed)	Stratumseind 14	11-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
250	3	Boele, van	Rosina	05-05-1908	Eindhoven		Stratumseind 14								
250	4	Boele, van	Benjamin	22-10-1909	Eindhoven		Stratumseind 14	11-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
250	6	Boele, van	Simon	09-03-1913	Eindhoven		Stratumseind 14	11-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
255	1	Bohemen	Coenraad	25-02-1910	A'dam		Heezerweg 229	14-feb-41							A1
255	2	Raske	Rachel	15-02-1916	A'dam	Bohemen, Coenraad	Heezerweg 229	14-feb-41							A1
260	1	Braaf	Jacob	21-06-1872	Woensel		Kruisstraat 62	11-feb-41							NIG
260	2	Güggenheim	Robertine	10-01-1871	Zug(Zw)	Braaf, Jacob	Kruisstraat 62	11-feb-41							B/NIG

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
260	3	Braaf	Lea	13-03-1910	Woensel		Kruisstraat 62	11-feb-41							NIG
265		Braaf	Saartje	11-03-1875	Woensel		Nic Beetsstraat 1	13-feb-41							A1
270	1	Braaf	Ruben	11-05-1906	Woensel		Verwerstraat 96	13-feb-41							NIG
270	2	Jaffé	Berta	31-01-1911	Tilsit(Lit)	Braaf, Ruben	Verwerstraat 96								NIG
270	3	Braaf	Robertine	29-08-1936	Eindhoven		Verwerstraat 96	13-feb-41							NIG
275		Brand	Ignacz	28-12-1888	Tyrwan(D)		Gagelstraat 45	11-feb-41							A1
280		Brasch	Heinrich H.J.				Aalsterweg 393	24-feb-41							
285		Bree, van	Bernardus	02-09-1920											A6
290	1	Buren, van	Isidoor	02-11-1909	Raststatt (D)	NJ vrouw	Guido Gezellestraat 22								
295		Buscher	Josefine	16-01-1871	Issam(D)		Fellenoord 7								
300	2	Dam, van	Emma	11-09-1897	Eindhoven	Cahn, Herman (wed)	Smalle Haven 8	14-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	31-dec-44	Auschwitz	
300	3	Cahn	Maurice	16-03-1923	M'tricht		Smalle Haven 8		SB	PHK	18-mrt-44	V	31-okt-44	Auschwitz*	
305	1	Caneel	Salomon	21-03-1906	Veendam		Daguerrestraat 8	17-feb-41	SB	PHK	28-mrt-44	V	13-feb-45	Kdo Langenbielau	
305	2	Wijk, van der	Henriette	09-01-1906	Nijmegen	Caneel, Salomon	Daguerrestraat 8	17-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			NIG
305	3	Caneel	Johan	03-06-1938	Eindhoven		Daguerrestraat 8	17-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			NIG
310	2	Jesaijes	Esther	03-04-1884	A'dam	Caneel, Simon (wed)	Geraniumstraat 3	20-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	juli 1944	Birkenau	
310	4	Caneel	David Simon	22-08-1915	Woensel		Geraniumstraat 3	20-feb-41							
315	2	Caneel	Clara	29-09-1912	Woensel	NJ man	Geraniumstraat 3		SB	PHK	3-jun-44	V			
317	A	Caneel	Betje (GI)	04-12-1882	Oisterwijk		Pioenroosstraat 11	14-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
320	2	Caneel	Senetje	28-04-1880	Oisterwijk	NJ man (Veeningen)	Leenderweg 115	14-feb-41				*	1-apr-44	Eindhoven	
325	1	Cats	Alexander	05-02-1905	R'dam	NJ vrouw	Centauriestraat 63	24-feb-41					9-jul-42	Mauthausen	
330		Cats	Andre	1913											AIII
335	1	Citroen	Isaac J	09-08-1906	A'dam		Guido Gezellestraat 33		SB	PHK	3-jun-44	V			A7/NIG
335	2	Spijer	Sophia	03-08-1911	R'dam	Citroen, Isaac	Guido Gezellestraat 33								NIG
335	10	Citroen	Charles Louis	18-05-1893	H'sum		Guido Gezellestraat 33								AIV/NIG
340	1	Cohen	Mozes	20-12-1899	Tiel		Guido Gezellestraat 21	18-feb-41							NIG
340	2	Leviticus	Sophia Martina	23-04-1907	A'dam	Cohen, Mozes	Guido Gezellestraat 21	18-feb-41							NIG
340	3	Cohen	Ernst Abel	28-02-1928	Den Haag		Boschdijk 706	18-feb-41							NIG
340	4	Cohen	Daniel	01-02-1934	Eindhoven		Guido Gezellestraat 21	18-feb-41							NIG
345		Cohen	Hendriquez	02-01-1911	Curacao		Poirtierslaan 3								
350	1	Cohen	Arthur	24-08-1908	R'dam	NJ vrouw (Weekhout)	Zeelsterstraat 205d								
355		Cohen	Bernard Abraham	10-10-1903											
360	1	Cohen	Marcus	09-11-1883	Uden		Staringstraat 3	11-feb-41							NIG
360	2	Koppens	Megchelina	03-01-1883	St. Oedenrode	Cohen, Marcus	Staringstraat 3	11-feb-41							NIG
365	2	Kan	Jetta	16-02-1888	Oldenzaal	Cohen, Jacques	Willem de Zwijgerstr 44	12-feb-41		*PHK*			31-okt-43	Vught	
365	3	Cohen	Juliette	30-11-1919	Renkum		Willem de Zwijgerstr 44	12-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
365	10	Cohen	Helena	26-02-1858	Oldenzaal	Kan (wed) moeder Jetta	Willem de Zwijgerstr 44	12-feb-41					2-apr-43	Sobibor	
370	2	Israëls	Rezia	11-10-1888	Weener	Cohen, Emil	Nassaustraat 21	11-feb-41			8-jun-43		10-sep-42	Auschwitz*	
370	3	Cohen	Franziska Emile	14-07-1914	Den Bosch		Nassaustraat 21	11-feb-41					10-sep-42	Auschwitz	
372		Cohen	Louise Eva	10-10-1872	Middelburg		Emmasingel 9						12-feb-43	Auschwitz*	
375	1	Cohn	Max Rudolf	16-05-1903	Myslowitz(D)		Mauritsstraat 42	12-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
375	2	Servos	Marta	27-03-1909	Oberhausen	Cohn, Max	Mauritsstraat 42	12-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
380	2	Gutfeldt	Emma	13-07-1866	Loebau	Cohn, F (wed)	Aug. Sniederslaan 22	12-feb-41							
382	A	Cohn	Henny	09-08-1909	Posen(D)		Aug. Sniederslaan 22	12-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			Zweden
385	2	Fuchs	Emma Sara	17-08-1880	Schokken(D)	Cohn (wed)Eugen	St. Antoniusstraat 8	12-feb-41			7-sep-43		10-sep-43	Auschwitz*	
390	1	Coster	Louis	13-06-1900	A'dam		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		28-feb-43	Auschwitz	
390	2	Nort	Sara	24-01-1903	Den Bosch	Coster, Louis	Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	3	Coster	Samuël	24-08-1923	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		28-feb-43	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
390	4	Coster	Meyer David	19-01-1926	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		28-feb-43	Auschwitz	
390	5	Coster	David Salomon	21-05-1927	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	6	Coster	Philip	24-08-1928	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	7	Coster	Julius	16-03-1930	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	8	Coster	Salomon	13-03-1932	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	9	Coster	Abraham	20-11-1935	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	10	Coster	Elisabeth	12-12-1937	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	11	Coster	Henriette	01-09-1939	Eindhoven		Tulpstraat 31	19-feb-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
390	12	Coster	Beatrix Irene	02-05-1941	Eindhoven		Tulpstraat 31	13-mei-41			19-okt-42		22-okt-42	Auschwitz	
395	1	Culp	Wolf	19-06-1908	Steenwijk		Guido Gezellestraat 33	14-feb-41			19-mei-44		30-sep-44	Auschwitz	
395	2	Velleman	Flora	24-07-1907	Leeuwarden	Culp, Wolf	Guido Gezellestraat 33	17-feb-41			19-mei-44		30-sep-44	Auschwitz	
395	3	Culp	Herman Maurits Abr.	06-08-1939	Eindhoven		Guido Gezellestraat 33	14-feb-41							NIG
400	1	Dam, van	Salomon	23-03-1879	Stad-Ommen		Amalia van Anhaltstr 28	11-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
400	2	Haas, de	Estella	28-01-1877	Venlo	Dam, van , Salomon	Amalia van Anhaltstr 28	11-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Auschwitz	
405	1	Dam, van	Izak	05-04-1888	Winschoten	NJ vrouw (Bos)	Anemonestraat 8	14-feb-41				*			
410	1	Dam, van	Abraham	17-08-1887	Nijmegen		Hendr. Casimirstraat 11	13-feb-41							A1/NIG
410	2	Silverenberg	Dina	10-11-1892	Eindhoven	Dam, van , Abraham	Hendr. Casimirstraat 11	13-feb-41							A1/NIG
415		Dam, van	Estella	11-10-1938	Eindhoven		Prins Hendrikstraat 35								
420	1	Dam, van	Meijer	01-12-1905	Eindhoven		Prins Hendrikstraat 35				30-okt-42		31-mrt-44	Midden Europa	
420	2	Winter, de	Pauline	10-03-1902	Gendringen	Dam, van , Meijer	Vrijstraat 21				9-feb-43		12-feb-43	Auschwitz*	
420	3	Dam, van	Stefan	03-05-1935	Eindhoven		Prins Hendrikstraat 35				7-sep-43		10-sep-43	Auschwitz*	
425	1	Dam, van	Abraham	09-03-1881	Oisterwijk		Raiffeisenstraat 9	14-feb-41							A1/NIG
425	2	Oberländer	Jakobine	18-04-1876	Jüchem	Dam, van , Abraham	Raiffeisenstraat 9								NIG
425	3	Dam, van	Gustaaf	10-10-1904	Eindhoven		Raiffeisenstraat 9				10-nov-42				NIG
425	4	Dam, van	Johanna	18-04-1906	Eindhoven		Raiffeisenstraat 9								NIG
430	1	Dam, van	Salomon Siegmond	22-10-1912	Woensel	NJ vrouw 1 kind	St. Odastraat 9	14-feb-41				*			NIG
435	1	Deen	Jacob	30-03-1913		NJ vrouw	Kruisstraat 3					*			
440	1	Docters	Izaak	23-07-1898	Boxtel	NJ vrouw									
445	1	Docters	Joseph	15-07-1900	Boxtel	NJ vrouw (Maes) 7 kind	Frankrijkstraat 59	17-feb-41				*			
450		Dresdner	Gerhard Walter	11-06-1920	Berlin Charlotteburg(D)		Heezerweg 303	11-feb-41							
455	1	Drücker	Hans Fritz	12-08-1895	Berlijn		Hoogstraat 89	17-feb-41							
455	2	Sternheim	Ilse Sara	18-06-1904	Paderborn	Drücker	Mathildelaan 51	13-mei-41							
460		Eibuschitz	Herbert	17-08-1924	Wenen		van Meursstr 8	19-feb-41			31-aug-42				
465		Eichengrün	Hans	21-12-1923	Witten(D)		Prins Hendrikstr 57	13-feb-41							
470	1	Eichenwald	Walter	30-12-1900	Horstmar(D)		Alb van Nassaustr 18	13-feb-41			29-jun-43		2-jul-43	Sobibor	
470	2	Heumann	Theresia Sara	31-07-1900	Düsseldorf	Eichenwald, Walter	Alb van Nassaustr 18	13-feb-41							A1
470	3	Eichenwald	Gerd	02-06-1930	Düsseldorf		Alb van Nassaustr 18	13-feb-41							A1
475		Eichenwald	Horst	13-07-1932	Lippstadt(D)		St. Rochusstraat 33	13-feb-41			8-jun-43		11-jun-43	Sobibor	
480		Eilenberg	Franz Molitz	03-12-1922	Berlijn Schonsberg		Lijsterlaan 20	24-feb-41					194?	Vermist	
485	1	Eisner	Jacob Curt	28-04-1890	Zaborne(D)		Petr. Dondersstraat 9	13-feb-41							A1
485	2	Grünthal	Erna	13-11-1897	Breslau(D)	Eisner, Jacob	Petr. Dondersstraat 9	13-feb-41							A1
485	4	Eisner	Eva Sara	29-10-1924	Dahlem		Petr. Dondersstraat 9	13-feb-41							A1
485	5	Eisner	Hanns Peter	06-07-1931	Berlijn		Petr. Dondersstraat 9				31-jul-44		30-okt-44	Auschwitz*	
485	6	Eisner	Marianne	02-06-1937	H'sum		Petr. Dondersstraat 9				31-jul-44		30-okt-44	Auschwitz*	
490	2	Benjamin	Clara	28-03-1868	Berlijn(D)	Eisner (wed)	Petr. Dondersstraat 9	14-feb-41							A1
495	1	Eisner	Franz Siegmund	13-12-1893	Berlijn		Burghstraat 7				31-jul-44		28-feb-45	Midden Europa	
500	2	Abramowitz	Erna	04-12-1903	Ostrow	Eisner (wed)	Binnenwiertzstraat 33				31-jul-44		30-okt-44	Auschwitz*	
505	1	Ekstein	Lazarus	25-08-1903	Middelstum		Tongelresestraat 118	12-feb-41							A1

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
505	2	Sleutelberg	Rosa	19-05-1905	Delfzijl	Ekstein, Lazarus	Tongelresestraat 118	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
505	3	Ekstein	Aaltje	23-09-1927	Hoogeveen		Tongelresestraat 118	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
505	4	Ekstein	Esther	30-09-1928	Hoogeveen		Tongelresestraat 118	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
505	5	Ekstein	Hartog	09-06-1931	Eindhoven		Tongelresestraat 118	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
505	6	Ekstein	Levie	12-07-1932	Eindhoven		Tongelresestraat 118	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
505	7	Ekstein	Selma	21-08-1934	Eindhoven		Tongelresestraat 118	12-feb-41							A1/NIG
505	8	Ekstein	Nico	20-09-1936	Eindhoven		Tongelresestraat 118	12-feb-41							B/NIG
505	9	Ekstein	Rudolf	06-02-1939	Eindhoven		Tongelresestraat 118	12-feb-41							A1/NIG
505	10	Ekstein	Lea Rosa	08-06-1941	Eindhoven		Tongelresestraat 118	15-aug-41							A1/NIG
510	2	Prins	Gretha	20-02-1888	A'dam	Elias, Adolf (wed)	Willemstraat 31	14-feb-41							
510	3	Elias	Thea Celina	04-12-1919	Eindhoven		Willemstraat 31	14-feb-41							
510	4	Elias	Erik Adolph	25-06-1925	Eindhoven		Willemstraat 31	14-feb-41							
515	1	Elias	Joseph	26-12-1873	Eindhoven		Parklaan 54								Uitgew
515	2	Elias	Henriette	19-01-1879	Strijp	Elias, Joseph	Parklaan 54								Uitgew
520	1	Elias	Adolf	06-05-1906	Eindhoven		Floralaan 155								Uitgew
520	2	Tieche	Swanne B.S.	13-06-1907	Bern	Elias, Adolf	Floralaan 155								Uitgew
525	1	Elias	Matthias	25-02-1903	Eindhoven		Pluvierlaan 5								Uitgew
525	2	Tomanek Edle von	Elisabeth A.M.	11-09-1904	Theresienstadt	Elias, Mathias	Pluvierlaan 5								Uitgew
525	3	Elias	Joost	01-11-1939	Eindhoven		Pluvierlaan 5								Uitgew
530	1	Elias	Eduard	27-11-1908	Eindhoven		Aalsterweg 299								Uitgew
530	2	Haes, de	Cornelia J.M.	08-10-1908	Eindhoven	Elias, Eduard	Aalsterweg 299								Uitgew
530	3	Elias	Jan D.	11-01-1938	Eindhoven		Aalsterweg 299								Uitgew
530	4	Elias	Egbert Th.A.	11-05-1939	Eindhoven		Aalsterweg 299								Uitgew
535	2	Elkan	Adolfina M.L.	03-02-1902		NJ man (Troje)	Floralaan 84								
540		Ehreich	Jacob Aron	12-07-1902	Muszijna		Willem de Zwijgerstr 28						???	vermist	
545	1	Engel	Robert Ernst	26-03-1923	Berlijn		H.H. van Brabantplein 6	14-feb-41							
550		Engel	Fritz Heinz	27-03-1894	Berlijn		Boschdijk 548								
555	3	Engel	Heinz	14-01-1921	Berlijn		H. H. van Brabantpl 14								
555	4	Engel	Wolfgang	09-05-1924	Berlijn		H. H. van Brabantpl 14								
560	1	Engel, van	Bernard	27-10-1902	Deventer		St. Gerarduslaan 22	14-feb-41							
560	2	Reens	Estella	14-10-1918	A'dam	Engel, van , Bernard	St. Gerarduslaan 22	19-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			Zweden
560	2	Simons	Clara Isidora	23-05-1913	Den Bosch	Engel, Bernard	St. Gerardusstraat 8						1941	Eindhoven	
560	3	Engel, van	Max	15-10-1936	Eindhoven		St. Gerarduslaan 22	14-feb-41							A5
560	4	Engel, van	Miep Sophie	23-03-1939	Eindhoven		St. Gerarduslaan 22	14-feb-41							
565	2	Esso, van	Sophia	30-08-1870	Meppel	Engel, van (wed)	St. Gerarduslaan 22	14-feb-41							AIV/'+45
570	1	Ehrnreich	Hugo	21-03-1887	Brno(TsSl)	NJ vrouw	Hugo Verrieststraat 6	14-feb-41				*			
575		Ehrnreich	Emilie				Hugo Verrieststraat 6	14-feb-41							
580	1	Feiner	Hans	22-04-1903	Wenen(O)		St. Odastraat 11	17-feb-41							
580	2	Grünbaum	Maria Josefine	17-04-1907	Wenen	Feiner, Hans	St. Odastraat 11	17-feb-41							
585		Feldheim	Max	02-01-1921	Fulda(D)		Willem de Zwijgerstr 67	12-feb-41							
590	A	Ferber	Heinz Rudolf	01-05-1923	Elberfeld(D)		Hugo Verrieststraat 14	20-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	9-mei-45	Midden Europa	
595	2	Fles	Anna Maria Elisabeth	1859	M'tricht	NJ man (wed)									+47
600	2	Fles	Clara	11-07-1903		NJ man (Berman)	Roostenlaan 46					*			
605	2	Jessen	Veronika	11-03-1857	Eindhoven	Francois (wed)	Kruisstraat 3						16-dec-41	Eindhoven	
610	1	Frank	Eduart	09-05-1896	A'dam		Hugo Verrieststraat 14	12-feb-41		PHK	3-jun-44	V	27-mrt-45	Kdo Langenbielau	
610	2	Biallosterski	Adele	11-02-1894	A'dam	Frank, Eduart	Hugo Verrieststraat 14	12-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
610	3	Frank	Emmy (Saar)	27-05-1923	Eindhoven		Hugo Verrieststraat 14	12-feb-41		PHK	3-jun-44	V			NIG
610	4	Frank	Tine	15-02-1926	Eindhoven		Hugo Verrieststraat 14	12-feb-41		PHK	3-jun-44	V	29-apr-45	Hamburg	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
615	1	Frank	Levie	09-05-1880	Utrecht		Willem de Zwijgerstr 28	20-feb-41			3-jun-44				A1?NIG
615	2	Mogendorff	Mina	02-08-1887	Vreden(D)	Frank, Levie	Willem de Zwijgerstr 28	20-feb-41							A1?NIG
615	3	Frank	Jeannette	04-01-1918	Gouda		Willem de Zwijgerstr 28	20-feb-41							NIG
620	1	Frank, van	Abraham	03-10-1893	Leiden		Markt 33	13-feb-41							
620	2	Benjamin	Magdalena Helena	06-06-1904	Woudrichem	Frank, van , Abraham	Markt 33	13-feb-41							
620	3	Frank, van	Vrouwgiena Mina	22-10-1938	Eindhoven		Markt 33	13-feb-41							A1/NIG
625	1	Fränkel	Gustav	14-05-1864	Eschwege		Helmerslaan 81	11-feb-41					28-dec-42	Eindhoven	
625	2	Goldschmidt	Henny Clara Sara	02-01-1878	Frankfurt a/dM(D)	Fränkel, Gustav	Helmerslaan 81	11-feb-41							NIG
630	1	Fränkel	Paul Benedikt	16-06-1900	Frankfurt a/dM(D)	NJ vrouw (Jacobsen) 1	Helmerslaan 81	11-feb-41				*			
635	1	Fränkel	Albert Jacob	20-10-1890	Keulen(D)	NJ vrouw	Willem de Zwijgerstr 42	13-feb-41				*			A6
640		Franken	Julius	17-03-1899	A'dam		Catharinastraat 4		SB	PHK	3-jun-44	V	8-mei-45	Kdo Wüstegiersdorf	
645		Frenkel	Henny	21-08-1878											AIV
650	1	Friedländer	Hugo	04-12-1876	Mento Mischel(D)		Hoogstraat 89	17-feb-41					4-nov-44	Eindhoven	
650	2	Misch	Lucie Sara	24-06-1884	Berlijn	Friedländer, Hugo	Hoogstraat 89	18-feb-41							A1
650	3	Friedländer	Heinz	29-05-1908	Berlijn		Hoogstraat 89	18-feb-41							A1
655		Fröhling	Ernst Willem	03-01-1903	Santarem(P)		Willem de Zwijgerstr 52	12-feb-41							B
660		Fuente, de la	Simon	01-01-1911	Den Haag		Mecklenburgstr 32				31-aug-42		20-aug-43	Kdo Fürstengrube	
665	1	Gans	Izaak	20-04-1883	Grijpskerk	NJ vrouw	Aalsterweg 125	13-feb-41				*			
665	3	Gans	Gerard (GI)	04-10-1919	Assen		Aalsterweg 125	13-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
665	4	Gans	Eppo (GI)	22-02-1923	Assen		Aalsterweg 125						26-feb-45	Neuengamme	
670	1	Gelder, van	Benjamin	20-04-1911	Borne		Aalsterweg 123	11-feb-41		PHK	3-jun-44	V	1-mei-45	Kdo Wüstegiersdorf	
670	2	Montanhes	Esther	23-08-1913	A'dam	Gelder, van ,Benjamin	Aalsterweg 123	11-feb-41		PHK	3-jun-44	V			A5/NIG
670	3	Gelder, van	Eleazer	28-01-1942	Eindhoven		Aalsterweg 123			*PHK*	3-jun-44	V			
670	10	Gelder, van	Eleazer	21-11-1877	Meppel		Aalsterweg 123	30-jan-42			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz*	
675	2	Gelder, van	Selma Klara	26-12-1906	Eindhoven	NJ man (Namink)	Fr. v Pruisenweg 1	17-feb-41				*			
680	1	Gelderen, van	Gabriël Mozes	05-02-1875	Deventer		Fuutlaan 39	11-feb-41					9-feb-43	Eindhoven	
680	2	Rosenberg	Francisca	27-06-1888	Zevenaar	Gelderen, van , Gabriël	Fuutlaan 39	11-feb-41			25-mei-43		28-mei-43	Sobibor	
685	1	Gelderen, van	Godard	07-07-1908	A'dam		Nic Beetsstraat 5	24-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
685	2	Bril	Lea	20-04-1910	A'dam	Gelderen, van , Godard	Nic Beetsstraat 5				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
685	10	Gelderen, van	Louis	31-01-1914	A'dam		Nic Beetsstraat 1	20-feb-41			21-sep-43		21-jan-45	Polen	
685		Goldstein	Fritz	22-10-1921	Essen		Uiverlaan 5								
690		Gerson	Victor	28-09-1911	Spiesen(D)		Tongelresestraat 4								
695	1	Gerson	Benjamin	11-05-1876	Hirzenbach		Hoefkestraat 21	13-feb-41			18-mei-43		21-mei-43	Sobibor	
695	2	Maijer	Emma Sara	18-12-1874	Odenbach(D)	Gerson, Benjamin	Hoefkestraat 21	13-feb-41			18-mei-43		21-mei-43	Sobibor	
700	1	Godkewitsch	Leonidas	24-07-1902	Kiew(R)		St. Odulphusstraat 6	14-feb-41							A1
700	2	Weissman	Maria	31-10-1906	Kiew(Rusl)	Godkewitsch, Leonidas	St. Odulphusstraat 6	14-feb-41							A1
700	3	Godkewitsch	Lucia	18-06-1935	Eindhoven		St. Odulphusstraat 6	14-feb-41					19-aug-41	Eindhoven	
700	4	Godkewitsch	Michaël	03-07-1942	Eindhoven		St. Odulphusstraat 6	10-jul-42							A1
710	2	Meijersohn	Maria	17-05-1877	Bielsk Podl(P)	Godkewitsch (wed)	St. Odulphusstraat 6								A1/NIG
715	1	Goedhart	Bernard	07-07-1890	Roermond		Binnenwiertzstraat 33	10-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
715	2	Cohen	Seline Frederika	12-12-1891	Hengelo	Goedhart, Bernard	Binnenwiertzstraat 33	10-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
715	3	Goedhart	Jacques	29-07-1919	Roermond		Binnenwiertzstraat 33	10-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			A6/NIG
715	4	Goedhart	Evaline	08-02-1923	Roermond		Binnenwiertzstraat 33	10-feb-41			15-nov-43		31-aug-44	Midden Europa	
720	1	Goldberg	Bernard	02-07-1898	Röseback(D)	NJ vrouw	Meidoornstraat 10	17-feb-41				*			
725	2	Frank	Lena	18-12-1873	Kampen	Goslinski (wed)	Guido Gezellestraat 33		SB	PHK	3-jun-44	V			
725	3	Goslinski	Sara	12-06-1907	Groningen		Guido Gezellestraat 46	11-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
730	1	Gottschalk	Julius	21-03-1906	Geilenkirchen(D)		Rechtestraat 17	17-feb-41							NIG
730	2	Katzki	Ilse Berta Sara	29-01-1913	Rastenburg	Gottschalk, Julius	Rechtestraat 17	17-feb-41							NIG

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
735	1	Goudeket	Abraham	29-10-1903	A'dam		Hugo Verrieststraat 11	17-feb-41							
735	2	Muller	Marianne	26-08-1906	A'dam	Goudeket, Abraham	Hugo Verrieststraat 11	17-feb-41							
735	3	Goudeket	David	06-09-1930	Eindhoven		Hugo Verrieststraat 11	17-feb-41							
735	4	Goudeket	Annette	16-03-1933	Eindhoven		Hugo Verrieststraat 11	17-feb-41							
740	1	Goudsmit	Jacob	30-08-1889	A'dam		Prins Hendrikstraat 46	17-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
740	2	Stodel	Marianne	27-12-1888	A'dam	Goudsmit, Jacob	Prins Hendrikstraat 46	17-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
740	4	Goudsmit	Lena	23-10-1916	A'dam		Prins Hendrikstraat 46	17-feb-41							A1
740	6	Goudsmit	Abraham	14-05-1925	A'dam		Prins Hendrikstraat 46	17-feb-41							A1
745	1	Goudsmit	Leendert	17-08-1914	A'dam		Hugo Verrieststaat 14		SB	PHK	3-jun-44	V	23-feb-45	Silezië	
745	2	Wertheim	Else	01-05-1910	Eindhoven	Goudsmit, Leendert	Helmerslaan 33			PHK	3-jun-44	V			A5
750	1	Goudsmit	Aaron	11-02-1877	Kampen	NJ vrouw (Verharen) 9 I	Zeelsterstraat 83	12-feb-41				*			
755	1	Gradstein	Stefan	28-07-1909	Berlijn	NJ vrouw (Verloop)	Hugo Verrieststraat 7	14-feb-41				*			A6
760	1	Groenewoudt	Andries	20-05-1896	Eindhoven		Helmerslaan 15	14-feb-41					11-mrt-41	Eindhoven	
760	2	Swaab	Judith	22-02-1897	A'dam	Groenewoudt, Andries	Helmerslaan 15	14-feb-41							A6
760	3	Groenewoudt	Hartog André	27-09-1923	Eindhoven		Helmerslaan 15	14-feb-41					29-feb-44	Europa	
760	4	Groenewoudt	Jacques	09-06-1927	Eindhoven		Helmerslaan 15	14-feb-41							A1
760	5	Groenewoudt	Freddy Samson	14-02-1930	Eindhoven		Helmerslaan 15	14-feb-41							A1
765	1	Groenewoudt	Hartog Andries	05-04-1865	Aarle Rixtel		Helmerslaan 15	14-feb-41					27-nov-42	Auschwitz	
372		Cohen	Louisa Eva	10-10-1872	Middelburg		Emmasingel 9						12-feb-43	Auschwitz*	
775	1	Groot, de	Louis	03-05-1878	Gestel		Elzentlaan 42								Uitgew
775	2	Israels	Mietje	06-08-1892	Groningen	Groot, de , Louis	Elzentlaan 42								Uitgew
775	3	Groot, de	Josef Louis	02-09-1923	Eindhoven		Elzentlaan 42								Uitgew
775	4	Groot, de	Berthold Joël	25-05-1925	Eindhoven		Elzentlaan 42								Uitgew
780	1	Grünfeld	Hans Siegfried.B.	06-09-1908	Beuthen(D)		Petr. Dondersstraat 5	14-feb-41							AIV
780	2	Dam, van	Wilma (Wilhelmina)	19-03-1908	Eindhoven	Grünfeld, Hans	Petr. Dondersstraat 5	14-feb-41							AIV/NIG
780	3	Grünfeld	Joyce	28-02-1943	Mook		Petr. Dondersstraat 5								AIV
785	1	Grünfeld	Aladar	30-05-1894	Budapest		Willemstraat 65	13-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
790	1	Grünfeld	Salomon	06-11-1875	Tarnowitz(D)		Petr. Dondersstraat 5	14-feb-41							A1/NIG
790	2	Spanjaard	Mathilde	25-10-1885	Borne	Grünfeld, Salomon	Petr. Dondersstraat 5	14-feb-41							A1/NIG
790	3	Grünfeld	Karl-Robert	06-03-1918	Beuthen(D)		Petr. Dondersstraat 5								A1/NIG
790	4	Grünfeld	Franz	01-01-1923	Beuthen(D)		Petr. Dondersstraat 5								A1/NIG
795	1	Grünfeld	Werner	16-12-1913	Beuthen(D)		Petr. Dondersstraat 5	14-feb-41							A1/NIG
795	2	Eisner	Ruth Sara	10-06-1920	Schöneberg(D)		Petr. Dondersstraat 9	13-feb-41							A1/NIG
795	3	Grünfeld	Yvonne	12-05-1943	Aalst										A1
795	4	Grünfeld	Lise	28-12-1944	Eindhoven										A1
800	1	Grünthal	Julius	29-12-1875	Posen(D)		Daguerrestraat 16	19-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
805	A	Grunwald	Rossetta	06-12-1918	Den helder		Huygenslaan 2	13-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			
810	1	Gurfein	Markus Don	22-09-1913	Nowy Sasz(P)		Alb van Nassaustr 23	14-feb-41							A1/NIG
810	2	Miodecki	Zilla	16-12-1916	Chemnitz	Gurfein, Markus	Alb van Nassaustr 23	14-feb-41							A1/NIG
810	3	Gurfein	Ria	30-07-1942	Eindhoven		van Speijkstraat 3	13-aug-42							B/NIG
810	4	Gurfein	Robert	30-07-1942	Eindhoven		van Speijkstraat 3	13-aug-42							A1/NIG
815	1	Gurfein	Salomon	01-10-1911	Nowy Sasz(P)		Hoefkestraat 39	14-feb-41							A1/NIG
815	2	Rapaport	Tajga Ruchla	23-02-1912	Warschau	Gurfein, Salamon	Hoefkestraat 39	14-feb-41							A1/NIG
815	3	Gurfein	Paula	08-09-1937	Eindhoven		Hoefkestraat 39	14-feb-41							A1/NIG
820		Haas, de	Johan Herman	26-11-1910	A'dam		St. Odastraat 9	20-feb-41							AIV
823	2	Hijmans	Henrietta	08-03-1863	Den Haag	Ham (wed)	Akkerstraat 15	14-feb-41					2-jul-43	Sobibor	
825		Hahn	Georg	11-03-1878	Rijbnisz		Amalia van Anhaltstr 12								
830	1	Ham, van der	Joseph	02-06-1902	Eindhoven		Akkerstraat 15	14-feb-41			10-nov-42		31-mrt-44	Midden Europa	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
830	2	Koppens	Jennie	15-02-1901	St. Oedenrode	Ham, van der , Joseph	Akkerstraat 15	14-feb-41			10-nov-42		13-nov-42	Auschwitz	
830	3	Ham, van der	Salomon	03-09-1932	Eindhoven		Akkerstraat 15	14-feb-41			10-nov-42		13-nov-42	Auschwitz	
835	1	Hamburger	David Albert	11-06-1907	Utrecht		Heezerweg 215	12-feb-41							AIV/NIG
835	2	Engers	Rose Sophie	10-01-1914	Winschoten	Hamburger, David	Heezerweg 215	12-feb-41							A1/NIG
835	3	Hamburger	Albert David	11-08-1940	Gorinchem		Heezerweg 215	12-feb-41							A6/NIG
840		Hamm	Gerhard Julius	07-08-1922	Göttingen		Bondstraat 18	24-feb-41			15-jul-42		30-sep-42	Auschwitz	
845		Hammer	Ester Sara	10-07-1866	Bursztijn(O)		Mathildelaan 67								
850	1	Hartog	Philippus	02-06-1903	Zonnemaire	NJ vrouw (C Caneel)	Pioenroosstraat 11								
855	1	Hartog	Meijer	13-04-1889	Eindhoven		Rodenbachlaan 24	14-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
855	2	Wit, de	Betje	31-05-1893	Eindhoven	Hartog, Meijer	Rodenbachlaan 24	14-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
855	3	Hartog	Johan	15-09-1918	Eindhoven		Rodenbachlaan 24	14-feb-41			15-nov-43				A5
855	10	Hartog	Veronica	23-11-1854	Woensel		Rodenbachlaan 24								
860	1	Hartog	Salomon	21-11-1896	Eindhoven		Boerhaavelaan 28								A1
860	2	Wertheim	Sofie	27-12-1902	Eindhoven	Hartog, Salomon	Boerhaavelaan 28	19-feb-41							A1
860	3	Hartog	Clara Cato	21-09-1935	Eindhoven		Boerhaavelaan 28	19-feb-41							A1
860	4	Hartog	Henri John Julius	10-01-1939	Eindhoven		Boerhaavelaan 28	19-feb-41							A1
865	1	Hartog	Jonas Salomon	09-02-1858	Woensel	NJ vrouw (Caris)	Boerhaavelaan 28	19-feb-41							A1
870	1	Hartog	Bernard	23-09-1903	Eindhoven		Boerhaavelaan 50	19-feb-41		PHK	3-jun-44	V	28-mrt-45	Midden Europa	
870	2	Bueren, van	Esther	17-06-1909	R'dam	Hartog, Bernard	Boerhaavelaan 50	19-feb-41		PHK	3-jun-44	V			+45
870	3	Hartog	Johan	26-12-1939	Eindhoven		Boerhaavelaan 50	19-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V	31-dec-44	Auschwitz	
875		Hartog	Mauritz	27-07-1866	Woensel		Jacob Catslaan 8						31-aug-40	Eindhoven	
880	1	Hartogs	Jacques Josef	21-02-1882	Nijmegen		Prins Hendrikstraat 13	11-feb-41							A1
880	2	Schwarz	Johanna	01-02-1873	Dinxperlo	Hartogs, Jacques	Prins Hendrikstraat 13	12-feb-41					6-nov-44	Eindhoven	
885	1	Hartveld	Joseph Andries	05-11-1912	R'dam	NJ vrouw	Hertogstraat 36	18-feb-41							
890	1	Hass	Moritz	21-01-1893	Marienpol		Mathildelaan 67	11-feb-41							A1
890	2	Brand	Rosa	13-04-1890	Nagyszambat(H)	Hass, Moritz	Mathildelaan 67	11-feb-41							A1
890	3	Hass	Lydia	02-07-1925	Wenen		Mathildelaan 67	11-feb-41							B/A1
895	1	Heer, de	Jacques Andreas	25-03-1892	Eindhoven		Bilderdijklaan 7	20-feb-41					22-feb-43	Den Haag	
895	2	Stibbe	Cato	09-07-1896	A'dam	Heer, de Jacques	Bilderdijklaan 7	20-feb-41							A1
895	3	Heer, de	Louis	16-12-1923	Eindhoven		Bilderdijklaan 7	20-feb-41							
895	4	Heer, de	Frederik Jacques	28-11-1926	Eindhoven		Bilderdijklaan 7	20-feb-41							
900	1	Heer, de	Samuel	01-12-1885	Eindhoven		Jacob Catslaan 7	19-feb-41							
905		Hegedus	Marcel	07-11-1912	Budapest		S. van Wurtembergl. 10								
910	A	Heijdt	Max	02-07-1892	Freisen		Demer 16	14-feb-41							B
915		Heijmann	Karoline Sara	28-08-1846	Wegerbach		Helmerslaan 33	17-feb-41							
920	1	Heijmann	Max	23-04-1895	Horrem(D)		Rechtestraat 63	13-feb-41							A1
920	2	Prins	Else	28-01-1891	Den Bosch	Heijmann, Max	Rechtestraat 63	13-feb-41							A1
920	3	Heijmann	Rudolf	09-11-1922	Horrem(D)		Rechtestraat 63	13-feb-41							A1
925	2	Friedmann	Elly Julia	17-10-1885	Berlijn	Heller, Arnold (wed)	Rodenbachlaan 17						7-okt-42	Auschwitz	
925	3	Heller	Gerhard	01-09-1910	Zehlendorf		Rodenbachlaan 17	14-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	25-apr-45	Dörnau	
930	A	Heim, van de	Mina	05-11-1878	Lekkerkerk		St. Catharinastraat 60								A1/B
935		Herrmann	Walter J I				Willem de Zwijgerstr 25	18-feb-41							
940	2	Hertogs	Elsa	02-03-1908	Gulpen	NJ man (Bennink)	Amalia van Anhaltstr 34	13-feb-41				*			
945	1	Hertzberger	Hertog Napoleon	28-08-1904	Woensel	NJ vrouw (de Greef)	Bondstraat 18	13-feb-41				*			A1
950		Hertzberger	Johanna	28-10-1877	Eindhoven		Tongelresestraat 212	12-feb-41					30-mrt-42	Eindhoven	
955	2	Boelen, van	Carolien	21-10-1874	Oisterwijk	Hertzberger, Nathan	Kruisstraat 64	12-feb-41			12-okt-42		15-okt-42	Auschwitz	
955	3	Hertzberger	Salomon	16-01-1901	Woensel		Kruisstraat 64	12-feb-41			12-okt-42		28-feb-43	Auschwitz	
955	4	Hertzberger	Rosina	13-02-1906	Woensel		Kruisstraat 64	12-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
955	5	Hertzberger	Antje	07-12-1909	Woensel		Kruisstraat 64	12-feb-41							
960	A	Hertzberger	Simon	1899									28-nov-42	Eindhoven	
965	1	Hertzberger	Jacob	20-01-1872	Eindhoven	Staal Henriette (wed)	Tongelresestraat 212	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz	
985	1	Hes	Levie Abraham	10-05-1906	Tiel		Petr. Dondersstraat 53	12-feb-41							A6/NIG
985	2	Nihom	Sara (Silly)	04-04-1910	Winterswijk	Hes, Levie	Petr. Dondersstraat 53	11-feb-41							A6/NIG
985	3	Hes	Dina Rachel	09-10-1939	Utrecht		Petr. Dondersstraat 53	12-feb-41							A6/NIG
990	1	Hess	Otto Josef	03-04-1892	Frankfurt a/M		Lijsterlaan 20	17-feb-41			31-jul-44		okt 1944	Auschwitz*	
990	2	Oettinger	Anne Marie	12-09-1898	Berlijn	Hess, Otto	Lijsterlaan 20	17-feb-41							A6
990	3	Hess	Ursula Marianne	30-03-1923	Berlijn		Lijsterlaan 20	17-feb-41							A6
995	A	Heumann	Walter Julius	10-07-1921	M Gladbach		Willem de Zwijgerstr 25								A1/NIG
1000		Hoffman	Simon	27-03-1927	Duisberg		Jan Luikenstraat 32	12-feb-41							
1005		Hofland	Johanna	19-02-1883	A'dam		Kamillestraat 33								A5
1010	2	Hond	Elisabeth	04-08-1892		NJ man (vd Broek)	Petr. Dondersstraat 33								
1015	1	Hornemann	Philip Carel	07-02-1900	Vlissingen		Staringstraat 29	11-feb-41		PHK	3-jun-44	V	28-feb-45	Midden Europa	
1015	2	Docters	Elisabeth	15-01-1907	Boxtel	Hornemann, Philip	Staringstraat 29	11-feb-41		PHK	3-jun-44	V	31-dec-44	Auschwitz	
1015	3	Hornemann	Eduard	01-01-1933	Eindhoven		Staringstraat 29	11-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V	20-apr-45	Neuengamme	
1015	4	Hornemann	Alexander	31-05-1936	Eindhoven		Staringstraat 29	11-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V	20-apr-45	Neuengamme	
1020	1	Horowitz	Alexandre	24-03-1904	Antwerpen		Nic Beetsstraat 31					*			
1020	2	Hendrix	Margaretha	20-04-1908	Amsterdam	Horowitz, Alexandre	Nic Beetsstraat 31								
1020	3	Horowitz	Leo	20-04-1937	Eindhoven		Nic Beetsstraat 31								
1020	4	Horowitz	Joost	28-06-1942	Eindhoven		Nic Beetsstraat 31	29-jun-42					27-okt-43	Eindhoven	
1025	2	Illner	Hildegarde (Hilda)	16-08-1892	Wenen	NJ man (Damen)	Anjelierstraat 38	18-feb-41				*			
1030	2	Illner	Martha	01-10-1893	Wenen	NJ man (Kuijs)	Dahliastraat 61	18-feb-41				*			
1035		Israel	Werner	16-12-1913			St. Odulphusstraat 6								
1040		Italie	Simon Gabriel	13-10-1892	Eindhoven		Dommelstraat 25	10-feb-41			12-okt-42		24-okt-42	Kdo Golleschau	
1045	1	Italie	Izaak Levie	20-02-1864	Nijmegen		Stratumseind 14	17-feb-41			2-mrt-43		23-apr-43	Sobibor	
1050	1	Italie	Karel	08-04-1895	Eindhoven		Stratumseind 14	17-feb-41							B
1050	2	Bloemhoff	Fanny	21-06-1902	Eindhoven	Italie, Karel	Stratumseind 14	17-feb-41							
1055		Izaaks	Flora	15-11-1902	A'dam		Julianastraat 13	13-feb-41		PHK	3-jun-44	V			
1060		Jacob	Helene Sara	31-03-1918	Grabow		van Meursstraat 10								
1065	1	Jacobsohn	Fritz	09-04-1903	Berlijn		Daguerrestraat 16	19-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
1065	2	Grünthal	Margarete Sara	25-08-1905	Lauenbergt(D)	Jacobsohn, Fritz	Daguerrestraat 16	19-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			
1065	3	Jacobsohn	Heinz Salomon	19-12-1935	Eindhoven		Daguerrestraat 16	19-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII/NIG
1070	2	Cohn	Pauline Sara	31-10-1871	Rogasen(P)	Jacobsohn, Salomon (w	Daguerrestraat 16	19-feb-41			30-nov-42		3-dec-42	Auschwitz	
1070	3	Jacobson	Paul Jürgen	02-01-1914	Kolberg(D)		H. H. van Brabantpl 14								
1075	2	Cohen	Sophia	08-07-1857		Jacoby, E (wed)									
1080	1	Jaffé	Jakob	01-06-1875	Londen		Spoorstraat 17	14-feb-41					7-mei-43	Westerbork	
1080	2	Rastowski	Rische	15-02-1880	Worni(Lit)	Jaffé, Jakob	Spoorstraat 17	14-feb-41			11-jan-44				NIG
1085	3	Jessen	Hertog	08-11-1896	Woensel		Kruisstraat 3	11-feb-41			12-okt-42		5-dec-42	Auschwitz	
1085	4	Jessen	Joël	21-10-1898	Woensel		Kruisstraat 3	11-feb-41			12-okt-42		2-mei-45	Duitsland	
1085	5	Jessen	Frederika	30-09-1901	Woensel		Kruisstraat 3	11-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1090	1	Jong, de	Simon	12-02-1890	Besoijen		Hoefkestraat 56	13-feb-41							B/NIG
1090	2	Straten, van	Johanna	06-01-1888	Zaltbommel	Jong, de , Simon	Hoefkestraat 56	13-feb-41							B/NIG
1095	3	Jongh, de	Carolina	04-11-1881	Eindhoven		Kleine Berg 63	13-feb-41			24-aug-43		27-aug-43	Auschwitz	
1095	4	Jongh, de	Maurits	29-11-1886	Eindhoven		Kleine Berg 63	13-feb-41					31-jan-44	Auschwitz	
1095	5	Jongh, de	Abraham	11-11-1892	Eindhoven		Kleine Berg 63	15-aug-41			24-aug-43		27-aug-43	Auschwitz	
1095	6	Jongh, de	Philip	02-05-1894	Eindhoven		Kleine Berg 63	13-feb-41					27-aug-43	Auschwitz	
1095	7	Jongh, de	Bolea	09-11-1895	Eindhoven		Kleine Berg 63	13-feb-41			24-aug-43		27-aug-43	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1100	1	Jongh, de	Henri	25-11-1888	Eindhoven		Staringstraat 29	13-feb-41							B
1100	2	Mendel	Emilie	07-10-1897	Coesfeld	Jongh, de , Henri	Staringstraat 29	13-feb-41							A1
1100	3	Jongh, de	Hans	28-02-1921	Eindhoven		Boerhaavelaan 28								NIG
1105	1	Jongh, de	Samuel	02-02-1879	Eindhoven		Jacob Catslaan 14	13-feb-41			13-jul-43		16-jul-43	Sobibor	
1105	2	Biedermann	Regina	01-07-1881	A'dam	Jongh, de , Samuel	Jacob Catslaan 14	13-feb-41			13-jul-43		16-jul-43	Sobibor	
1105	4	Jongh, de	Justina	30-07-1905	Eindhoven		Jacob Catslaan 14								NIG
1105	6	Jongh, de	Benjamin	15-01-1918	Eindhoven		Jacob Catslaan 14								NIG
1110		Jongh, de	Eli	05-12-1890	Eindhoven		Fr. v Pruisenweg 42	13-feb-41							
1115		Jongh, de	Hans Rolf	21-10-1921	Remscheid		Fr. v Pruisenweg 42	13-feb-41							
1120	A	Joschkowitz	Walter	23-05-1905	Beuthen(D)		Prins Hendrikstraat 12	14-feb-41			30-jun-42		31-dec-43	Kdo Graditz	
1125	1	Kallai	Oskar	15-02-1907		NJ vrouw	Ganzebloemstraat 37	18-sep-42				*			
1130	1	Kan	Alexander	07-10-1903	Meppel		1e Wilakkerstraat 26	14-feb-41							B/NIG
1130	2	Behrends	Herta Luise	28-04-1913	Nurnberg(D)	Kan, Alexander	1e Wilakkerstraat 26	14-feb-41							A1/NIG
1130	3	Kan	Willi Max	07-05-1938	Utrecht		1e Wilakkerstraat 26	14-feb-41							B/NIG
1135	2	Levitan	Olga	12-06-1906	Simfewropol(Lit)	Kaplan, I.S.	Jan Luikenstraat 23								A6/NIG
1135		Kaplan	Sergej	11-04-1907			Jan Luikenstraat 23								
1140	1	Kapper	Maurice	13-04-1900	R'dam		Musschenbroekstr 39	13-feb-41							AIV/NIG
1140	2	Vries, de	Elisabeth	28-09-1899	Haarlem	Kapper, Maurice	Musschenbroekstr 39	13-feb-41							AIV/NIG
1145	A	Katan	Betsie	21-09-1896	Vlaardingen		Stratumsedijk 59				15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
1150	1	Kater	Henri Eliesar	23-07-1908	Berlijn		Nic Beetsstraat 31	11-feb-41	SB						B/NIG
1150	2	Dam, van	Estella Zipora	09-01-1917	Groningen	Kater, Henri	Nic Beetsstraat 31	11-feb-41							AII/NIG
1150	3	Kater	Alex	16-09-1939	Eindhoven		Nic Beetsstraat 31	11-feb-41							B/NIG
1150	4	Kater	Franklin	03-06-1941	Eindhoven		Nic Beetsstraat 31	15-jun-41							NIG
1150	5	Kater	Henriette Rosa	26-02-1943	Eindhoven		Nic Beetsstraat 31	11-jun-43							B/NIG
1155		Kaufmann	Albert	21-10-1879	Boppart		Maria Stuartstraat 10								A6
1160	2	Knopf	Melanie	11-06-1896	Wenen	Kemédy	Willem de Zwijgerstr 31	12-feb-41							B/NIG
1160	3	Kemény	Dezsö	21-03-1926	Wien		Anna van Engelandstr 23								B/NIG
1165	1	Khan	Joseph	29-04-1897	Meppel		Pastoriestraat 87	18-feb-41			30-nov-42		31-mrt-44	Midden Europa	
1165	2	Bolle	Jeannette	17-02-1900	Den Haag	Khan, Joseph	Pastoriestraat 87	18-feb-41			25-mei-43		28-mei-43	Sobibor	
1165	3	Khan	Harry Nico	05-12-1932	Eindhoven		Pastoriestraat 87	18-feb-41			3-mrt-44		6-mrt-44	Auschwitz	
1165	4	Khan	Louise Sophie	08-08-1935	Eindhoven		Pastoriestraat 87	18-feb-41			25-mei-43		28-mei-43	Sobibor	
1165	5	Khan	Nico	24-10-1937	Eindhoven		Pastoriestraat 87	18-feb-41							NIG
1165	6	Khan	Sonja	14-09-1940	Eindhoven		Pastoriestraat 87	18-feb-41							B/NIG
1170	1	Kiek	Maurits	19-03-1902	Arnhem		Lijsterlaan 11								
1170	3	Kiek	Abraham	27-04-1934	Eindhoven		Lijsterlaan 11								
1175	1	Kircz	Gyula Josef	20-06-1911	Cairo		Uiverlaan 5		SB	PHK	3-jun-44	V	*		
1175	3	Kircz	Maria Wilhelmina	26-02-1941			Uiverlaan 5								
1175	4	Kircz	Andor Gyula	26-09-1942			Uiverlaan 5	28-sep-42							
1180	1	Kleerekoper	Israël	21-07-1914	A'dam		S. van Wurtembergln 5	11-feb-41							
1180	2	Blocq	Magdalena	17-12-1911	A'dam	Kleerekoper, Israël	S. van Wurtembergln 5	11-feb-41							
1185	1	Kleerekoper	Jacob Jesaye	25-09-1885	A'dam		Wilhelminaplein 23a	14-feb-41							A7/NIG
1185	2	Cohen	Kaatje	01-08-1884	Elburg	Kleerekoper, Jacob	Wilhelminaplein 23a	14-feb-41							A7/NIG
1185	3	Kleerekoper	Flora	11-11-1912	Gestel		Wilhelminaplein 23a	14-feb-41							AIV/NIG
1185	5	Kleerekoper	Julius	31-07-1915	Strijp		Wilhelminaplein 23a	14-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
1185	6	Kleerekoper	Abraham Samuel	08-09-1926	Eindhoven		Wilhelminaplein 23a	14-feb-41			15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
1190		Kleerekoper	Elias	1898											AIII
1195	1	Klein	Ignacz	14-04-1897	Piliocsaba(H)		Binnenwiertzstraat 25	19-feb-41			21-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
1195	2	Silverenberg	Julia	17-10-1897	Eindhoven	Klein, Ignacz	Binnenwiertzstraat 25	19-feb-41			21-sep-42		24-sep-42	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1195	3	Klein	Mör (Jeno)	02-08-1926	Eindhoven		Binnenwiertzstraat 25	19-feb-41			21-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
1195	4	Klein	Carolina Fanny	31-01-1932	Eindhoven		Binnenwiertzstraat 25	19-feb-41			21-sep-42		24-sep-42	Auschwitz	
1195	5	Klein	Mauritz Theodore	14-11-1939	Eindhoven		Binnenwiertzstraat 25	19-feb-41			21-sep-42		24-sep-42	Auschwitz	
1200	1	Klein	Alexander Samuel	25-03-1868	Bergeijk		Prins Hendrikstraat 32				4-mrt-43		16-apr-43	Sobibor	
1200	2	Winter, de	Elizabeth P.	29-01-1864	Lith	Klein, Alexander	Prins Hendrikstraat 32				13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
1200	3	Klein	Benjamin Mozes	02-09-1905	Woensel		Prins Hendrikstr 32	12-feb-41			20-nov-42		28-feb-43	Auschwitz	
1205	1	Kleinkramer	Ruben Salomon	18-10-1903	Strijen		H. H. van Brabantpl 6	17-feb-41			9-feb-43		30-apr-43	Auschwitz	
1205	2	Cohen	Elisabeth Helena	18-12-1910	R'dam	Kleinkramer, Ruben	H. H. van Brabantpl 6	17-feb-41			9-feb-43		12-feb-43	Auschwitz	
1205	3	Kleinkramer	Rosy Sophia Bep	25-10-1938	Eindhoven		H. H. van Brabantpl 6	17-feb-41							NIG
1205	4	Kleinkramer	Salomé	04-08-1941	Eindhoven		H. H. van Brabantpl 6	15-aug-41							NIG
1210	1	Klerk	Mozes	22-11-1867	A'dam		Kleine Berg 19	12-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
1210	2	Andriessen	Jeanette	28-05-1866	Eindhoven	Klerk, Mozes	Kleine Berg 19	12-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
1215	1	Klerk	Nathan	03-05-1906	Eindhoven		Kleine Berg 19	12-feb-41							A5/NIG
1215	2	Vries, de	Sophie		Meppel	Klerk, Nathan	Willem de Zwijgerstraat 30								1953->US
1220		Knoller	Leo	03-04-1924	Bensheim(D)		Hoogstraat 47a	14-feb-41							
1225	1	Koch	Wilhelm J	1865	Issum(D)		Leenderweg 188	20-feb-41							+ 1950
1225	2	Heijmans	Debora (Sophia)	22-07-1862	Tilburg	Koch, Wilhelm	Parklaan 95a	20-feb-41							
1230	2	Slothouwer	Susanne Rosette	25-10-1909	A'dam	Koetzer	Fr. v Pruisenweg 4	13-feb-41							AIV
1235	2	Koppens	Sara	12-01-1891	St. Oedenrode	Kool, Jacob (wed)	Rodenbachlaan 19								B
1240	2	Wit, de	Mietje	12-05-1857	St. oedenrode	Koppens, Jacob (wed)	Rechtestraat 63	13-feb-41					13-feb-43	Vught	
1242		Kool	Frits Jacque	22-06-1922	Eindhoven		Rodenbachlaan 19								
1245	3	Koopman	Alfred	31-03-1909	Gangelt(D)		Kruisstraat 10c	13-feb-41							A1
1250	1	Koppens	Jacob	25-07-1884	St. Oedenrode		Rodenbachlaan 20	13-feb-41							B/NIG
1250	2	Cohen	Ella	10-06-1889	Uden	Koppens, Jacob	Rodenbachlaan 20	13-feb-41							NIG
1250	3	Koppens	Gesina (Ina)	23-05-1921	St. Oedenrode		Rodenbachlaan 20	13-feb-41							NIG
1250	4	Koppens	Clara	12-08-1923	St. Oedenrode		Rodenbachlaan 20	13-feb-41							B/NIG
1255	2	Korngold	Gusti	15-01-1895	Märisch Ostra(D)	NJ man (Hammerschmi	St Odulphusstraat 6	13-feb-41				*			A1
1260	1	Krant	Henoch	07-08-1917	H'sum		Kruisstraat 3			PHK	3-jun-44	V			A7
1260	2	Goudsmit	Celine	17-11-1918	A'dam	Krant, Henoch	Prins Hendrikstraat 46	17-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	28-mei-45	Hamburg	
1265	1	Krant	Joseph Meijer	25-12-1898	H'sum		Daguerrestraat 1				31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
1265	2	Werkendam	Lena	18-07-1903	A'dam	Krant, Joseph	Daguerrestraat 1				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1265	3	Krant	Esther (Ellie)	14-02-1934	Hilversum		Daguerrestraat 1				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1270	1	Kurz	Chaskel	01-01-1874	Tarnow(P)		Prins Hendrikstraat 46	12-feb-41			3-sep-44		6-sep-44	Auschwitz	
1270	2	Katz	Sidonie	01-02-1882	Brody	Kurz, Chaskel	Prins Hendrikstraat 46	12-feb-41			3-sep-44		6-sep-44	Auschwitz	
1270	3	Kurz	Wilhelm Izaak	27-12-1903	Tarnow(P)		Prins Hendrikstraat 46	12-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	22-mrt-46	Kdo Langenbielau	
1275	1	Landecker	Alfons	15-04-1899	Neustadt	NJ vrouw	Guido Gezellestraat 37	17-feb-41				*			
1280	1	Leeuwen, van	Meijer	24-09-1894	Eindhoven	NJ vrouw (2 kind)	Lod. Napoleonplein 4	20-feb-41				*			
1285	1	Leeuwin	Max	08-04-1906	A'dam	NJ vrouw (Hetheij)	Guido Gezellestraat 22	14-feb-41				*			
1290		Leger	Cyril Charles	31-03-1913			Rodenbachlaan 24								
1295	1	Leider	Mozes Leib	19-08-1900	Kossow		Fellenoord 1	19-feb-41							A1/NIG
1295	2	Neumann	Henie	30-03-1904	Stanestie(P)	Leider, Mozes	Fellenoord 1	19-feb-41							A1/NIG
1295	3	Leider	Hilde	27-05-1930	Essen(D)		Fellenoord 1	19-feb-41							A1/NIG
1295	4	Leider	Frieda	22-12-1936	Eindhoven		Fellenoord 1	19-feb-41							A1/NIG
1295	5	Leider	Jetty	09-04-1941	Eindhoven		Fellenoord 1	13-mei-41							A1/NIG
1300	1	Leijser	Kurt	25-03-1909	Bromberg	NJ (GI) vrouw	Margrietstraat 58	24-feb-41							A1
1300	2	Schwarzkächel	Lipöt	13-06-1911	Budapest	Leijser, Kurt	Past van Arsplein 4	24-feb-41							A1
1305		Lenz	Else	28-01-1897	Berlijn		H. H. van Brabantpl 14								
1310		Leuchter	Manfred	14-08-1908	Wenen		Wattstraat 39								

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1315	2	Levit	Geertruida Henriëtte	30-09-1918	Groningen	NJ man	Wattstraat 39	17-feb-41							
1320		Levit	Karel Jack	17-07-1929			Wattstraat 39								AIV
1325	1	Levy	Leon	12-12-1891	Friedrichstadt		Helmerslaan 33								A1
1325	2	Levy	Toni Sara	14-08-1890	Segelberg	Levy, Leon	Helmerslaan 33	17-feb-41							A1
1330	2	Wolf	Hanchen Sara	31-08-1866	Segebergt	Levy (wed)	Helmerslaan 33	17-feb-41							A1
1335	2	Heijmann	Adelheid Sara	31-12-1865	Frierichstadt	Levy, Joseph (wed)	Helmerslaan 33	17-feb-41			20-jul-43		23-jul-43	Sobibor	
1345	3	Levy	Moritz	01-02-1897	Hottenbach(D)	ongehuwd	Tongelresestraat 4	18-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
1345	4	Levy	Ella Sara	02-12-1890	Kempfeld	ongehuwd	Tongelresestraat 4	18-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1350		Levy	Margot Ruth	14-01-1929	Eindhoven		Tongelresestraat 92								
1355		Levy	Felix (GI)	11-11-1909	Berlijn		Jan Luikenstraat 32	17-feb-41					15-mrt-45	Midden Europa	
1370	2	Wilzig	Maria	19-06-1900	Keulen	Lewkowicz, N	Mauritsstraat 42	19-feb-41							
1370	3	Lewkowicz	Leopold Adolf	07-09-1925	Keulen		Mauritsstraat 42	19-feb-41							
1375	A	Lier, van	Klara	25-04-1887	R'dam		Stratumseind 14	17-feb-41							
1380		Lindeman	Betje	16-04-1880	Haaksbergen	NJ man (Stolle)	Fr. v Pruisenweg 4	20-feb-41							
1385	A	Liver, de	Jacob	09-05-1919	Dordrecht		Smalle Haven 8								
1390		Loewenhardt	Erich	09-07-1930	Dortmund		St. Rochusstraat 33	13-feb-41							
1395	1	Loewenstein	David	15-11-1879	Battenfeldt		Bleekstraat 34	20-feb-41							A1/NIG
1395	2	Goldschmidt	Minna Sara	04-04-1879	Stadthagen(D)	Loewenstein, David	Bleekstraat 34	20-feb-41							A1NIG
1400	3	Loewenstein	Walter	24-09-1908	Recklinghausen								19-aug-42	Auschwitz	
1400	4	Loewenstein	Kurt	19-12-1911	Recklinghausen								19-aug-42	Auschwitz	
1405	1	Loewenstein	Max	19-05-1905	Recklinghausen		Demer 39	20-feb-41			24-aug-43		31-mei-45	West Duitsland	
1405	2	Rosenberg	Hilde Sara	20-09-1904	Witten	Loewenstein, Max	Demer 39	20-feb-41							A1/NIG
1405	3	Loewenstein	Helmut	08-10-1934	Eindhoven		Demer 39	20-feb-41			16-nov-43		19-nov-43	Auschwitz	
1405	4	Loewenstein	Rolf	28-08-1939	Eindhoven		Demer 39	20-feb-41							
1410	2	Weijl	Margarete	17-12-1879	Elberfeld	Loewenstein (wed)	St. Odastraat 22	20-feb-41							NIG
1415	1	Logher	Karel	07-10-1911	A'dam	NJ vrouw	Alard du Hamelstraat 28	24-feb-41							
1420	1	Lopes Cardozo	Max	07-10-1911	Watergraafsmeer	NJ vrouw	Tongelresestraat 171	20-feb-41							
1425		Löw	Leo	23-11-1919	Wenen		Jan Luikenstraat 32	17-feb-41							A1
1430		Löwenstein	Heinz I	27-05-1924			Akkerstraat 13	24-feb-41							
1435	1	Mayer	Jakob	22-07-1878	Spiesen		Maria Stuartstraat 6	18-feb-41							NIG
1435	2	Weis	Klara	20-12-1890	Landstuhl(D)	Maijer, Jakob	Maria Stuartstraat 6	18-feb-41							NIG
1435	3	Mayer	Adalbert	21-11-1913	Spiesen		Maria Stuartstraat 6	18-feb-41			21-sep-43		24-sep-43	Auschwitz	
1435	4	Mayer	Hans	17-10-1919	Spiesen		Maria Stuartstraat 6	18-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
1440	2	Wallach	Aline	11-09-1888	Brussel	Maijer, Ludwig (wed)	Vondellaan 23	19-feb-41							
1440	3	Maijer	Heinrich Herbert	12-07-1907	Heidelberg		Vondellaan 23	20-feb-41			23-mrt-44				
1440	4	Maijer	Vera Marianne	09-04-1916	Speijer(D)		Vondellaan 23	19-feb-41							
1450	2	Haenflein	Klara	01-12-1869	Breslau(D)	Mallison (wed)	Nic Beetsstraat 29	20-feb-41			29-jun-43		2-jul-43	Sobibor	
1450	3	Mallison	Heinz Wolfgang	25-02-1906	Wenen		Edenstraat 31				14-sep-43		19-jan-44	Auschwitz	
1455	1	Mann	Ernö	09-08-1898	Boedapest	NJ vrouw	Burghstraat 6	17-feb-41							
1460	1	Mann	Fritz Alfred	29-05-1907	Bremen		Primulastraat 26	14-feb-41							
1460	2	Fles	Henriette Elise	27-02-1908	R'dam	Mann, Fritz	Boerhaavelaan 50	14-feb-41		PHK	31-jul-44		16-apr-45	B.Belsen-Tröbitz(trein)	
1460	3	Mann	Edmund George	31-01-1935	Eindhoven		Boerhaavelaan 50	14-feb-41		*PHK*	31-jul-44				A7/NIG
1460	4	Mann	Julietta Lida	31-05-1938	Eindhoven		Primulastraat 26	14-feb-41		*PHK*	31-jul-44				A7/NIG
1465		Markovits	Josef	07-01-1919	Budapest		Aalsterweg 391								
1470	1	Marcus	Heinrich Hans	13-01-1900	Langendreer		Demer 46	14-feb-41							B
1470	2	Baumgard	Else Sara	25-09-1902	Volkershausen(D)	Marcus, Heinrich	Demer 46	14-feb-41							
1475	1	Markovits	Joseph	04-09-1907	Wenen		St. Martinusstraat 31	19-feb-41			21-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
1475	2	Weisz	Katharina	24-04-1913	Budapest	Markovits, Joseph	St. Martinusstraat 31	19-feb-41			21-sep-42		24-sep-42	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1475	3	Markovits	Eva	14-06-1937	Budapest		St. Martinusstraat 31	19-feb-41			21-sep-42		24-sep-42	Auschwitz	
1480	1	Marx	Albert	19-02-1906	Gemünden		Tramstraat 18	19-feb-41							
1480	2	Falkenstein	Meta	26-05-1910	Gangelt	Marx, Albert	Tramstraat 18	19-feb-41							NIG
1480	10	Marx	Jakob	07-04-1861	Grusen		Tramstraat 18	19-feb-41					1944	Eindhoven	
1485		Marx	Anna M				Edenstraat 102	20-feb-41							
1490	2	Marx	Toni Eva	16-12-1911	R'dam	NJ man (Cornelius)	Edenstraat 102					*			
1500		Maykels	Salomon	09-03-1863	A'dam								6-mrt-44	Auschwitz	
1505	1	Meerlo	Hermann	06-05-1890	A'dam		Gagelstraat 45	18-feb-41							
1505	2	Brand	Katharina	10-02-1893	Nagijszombel(H)	Meerlo, Hermann	Gagelstraat 45	18-feb-41							
1510	A	Meiboom	Salomon	22-08-1909	Emmen		Guido Gezellestraat 39	12-feb-41			3-sep-42		31-mrt-43	Seibersdorf	
1515	1	Meijer	Maximiliaan	18-02-1895	Sindorf		Rechtestraat 63	13-feb-41			(onleesbaar)		31-mrt-44	Midden Europa	
1515	2	Simon	Paula Sara	02-10-1895	Call (D)	Meijer, Maximilliaan	Rechtestraat 63	13-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1520	2	Cohen	Rosa Sara	23-05-1861	Sindorf	Meijer, Samuel (wed)	Rechtestraat 63	13-feb-41			20-apr-43		23-mei-43	Sobibor	
1525		Meijer	Robert Benno	1944			Petr. Dondersstraat 26	15-feb-44							
1530		Melkman Poortvliet	Kathleen	29-11-1923	Haarlem		Lakerstraat 14								
1535	2	Weinberg	Emma	1868	Rabber(D)	Mendel, Hermann (wed)									+47
1540	2	Maijer	Rosa	01-03-1878	Müllheim	Mendels, David (wed)	S. van Wurtembergl. 39	12-feb-41			20-apr-43		23-apr-43	Sobibor	
1540	3	Mendels	Isidore	07-08-1906	Eindhoven		S. van Wurtembergl. 39								NIG
1540	10	Maijer	Hermine	13-12-1881	Müllheim	gescheiden	S. van Wurtembergl. 39	12-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Auschwitz	
1545	A	Mer	Aron	26-04-1909	Capresti		Tongelresestraat 212	17-feb-41					15-jul-42	Eindhoven	
1550	A	Messel, van	Mauritz	14-01-1916	A'dam		Willem de Zwijgerstr 44	18-feb-41							NIG
1555	1	Miodecki	Hersch	03-03-1896	Lapuschno		Boschdijk 3	14-feb-41							A1/NIG
1555	2	Weissbrod	Esther	15-03-1890	Stassow(P)	Miodecki, Hersch	Boschdijk 3	14-feb-41							A1/NIG
1560	1	Moerel	Paul Gustaaf	06-08-1897	Breda	NJ vrouw 2 kind	Leenderweg 183	20-feb-41				*			A1
1565	1	Mogendorff	Julius	30-12-1883	Vreden(D)		Jan Luikenstraat 32	17-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1565	2	Weinberg	Ida	21-05-1886	Uedem(D)	Mogendorff, Julius	Jan Luikenstraat 32	17-feb-41			31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1565	3	Mogendorff	Hans	25-06-1922	Düsseldorf		Jan Luikenstraat 32								AII/NIG
1570	1	Mogendorff	Bernard	08-03-1895		Mogendorff, Hans	Grote Berg 29								A6
1570	2	Katz	Frieda Sara	11-11-??			Grote Berg 29								Uitgew
1570	3	Mogendorff	Walter	26-11-1939			Grote Berg 29								Uitgew
1575		Mohr	Herta Theresa	24-04-1914	Wenen		Prins Hendrikstraat 35	20-feb-41			25-jan-44		15-apr-45	Bergen-Belsen	
1580	1	Mol	Simon Alexander	02-08-1913	R'dam		Nic Beetsstraat 29	13-feb-41							AIII/NIG
1580	2	Andriesse	Cina	04-06-1913	Eindhoven	Mol, Simon	Nic Beetsstraat 29	13-feb-41							AIII/NIG
1585	3	Mol	Hanna	17-06-1942	Eindhoven		Nic Beetsstraat 29	17-jun-42							AIII/NIG
1585	4	Mol	Alexander	24-12-1943	Eindhoven		Nic Beetsstraat 29								NIG
1590	1	Monnickendam	David	12-06-1896	Antwerpen		Potgieterstraat 13	20-feb-41							A1
1590	2	Wijnbergen	Rosalie	22-04-1901	Eindhoven	Monnickendam, David	Potgieterstraat 13								A1
1590	3	Monnickendam	Jacques Albert	11-01-1922	Eindhoven		Potgieterstraat 13	20-feb-41					2-apr-45	Dachau	
1590	4	Monnickendam	Albert Freddy	25-02-1923	Eindhoven		Potgieterstraat 13	20-feb-41							
1595	1	Montanhes	Abraham	23-06-1880	A'dam		Aalsterweg 123	12-feb-41			24-aug-43		27-aug-43	Auschwitz*	
1595	2	Da Silva Abenatar	Marianne	22-07-1883	A'dam	Montanhes, Abraham	Aalsterweg 123	12-feb-41			24-aug-43		27-aug-43	Auschwitz*	
1600	1	Mossel	Abraham	30-03-1915	A'dam		Nic Beetsstraat 5	24-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	5-feb-45	Kdo Langenbielau	
1600	2	Conen	Betsy	02-05-1918	A'dam	Mossel, Abraham	Nic Beetsstraat 5								
1600	3	Mossel	Alice Betty	18-08-1943			Nic Beetsstraat 5	1-dec-43							Israel
1610	1	Mucznik	David	14-04-1888	Breslau	NJ vrouw 8 kind	Zwaanstraat 34	20-feb-41				*			
1615		Mur	A.				Tongelresestraat 212								
1620	A	Natanson	Jakob Majer	29-04-1901	Warschau		Smalle Haven 3	19-feb-41							A7
1625	1	Noach	Abraham Mozes	06-12-1893	Deventer		St. Catharinastraat 4	19-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	19-jan-45	Kdo Langenbielau	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1625	2	Cohen	Ester Grietje	28-12-1893	Arnhem	Noach, Abraham	St. Catharinastraat 4	19-feb-41		PHK	3-jun-44	V	31-dec-44	Auschwitz	
1625	3	Noach	Max Jacques	28-09-1920	Deventer		St. Catharinastraat 4	19-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	28-feb-45	Duitsland	
1625	4	Noach	Jules Federik	27-04-1923	Deventer		St. Catharinastraat 4		SB	PHK	3-jun-44	V	28-feb-45	Duitsland	
1625	5	Noach	Roseke Jacqueline	11-09-1931	Eindhoven		St. Catharinastraat 4	19-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII/NIG
1625	6	Noach	Hans	04-12-1934	Eindhoven		St. Catharinastraat 4	19-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII/NIG
1635		Noord, van	Paulus	01-01-1917	Strijp		Mathildelaan 85								
1640	1	Nort	Meijer Salomon	29-03-1908	Den Bosch		2e Bottelroosstr 12				31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
1640	2	Wertheim	Anna	19-10-1913	H'sum	Nort, Meijer	2e Bottelroosstr 12				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1640	3	Nort	Alida Elisabeth	06-02-1934	Den Bosch		2e Bottelroosstr 12				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1640	4	Nort	Clara Anna	18-01-1936	Den Bosch		2e Bottelroosstr 12				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1640	5	Nort	Elisabeth Betsy	22-03-1939	Den Bosch		2e Bottelroosstr 12				31-aug-42		3-sep-42	Auschwitz	
1645	1	Oettinger	Karl	17-08-1867	Buttenhausen	NJ vrouw	Lijsterlaan 20	17-feb-41				*			
1650	1	Offenbach	Israël	03-05-1907	Arnhem		Rechtestraat 33a	12-feb-41							AII/NIG
1650	2	Stad	Betje	10-01-1914	R'dam	Offenbach, Israël	Rechtestraat 33a	12-feb-41							AII/NIG
1650	3	Offenbach	Marcus	04-04-1937	Eindhoven		Rechtestraat 33a	12-feb-41							A1/NIG
1655	3	Offenbach	Salomon (Jacques)	02-12-1918	Arnhem		Rechtestraat 33a	12-feb-41							AII/NIG
1655	4	Offenbach	Lena (Leni)	28-06-1922	Arnhem		Anna van Engelandstr 23								AII/NIG
1660	1	Olman	Israel	31-10-1898	A'dam		Petr. Dondersstraat 22								A1
1660	2	Berlijn	Suze	03-11-1902	A'dam	Olman, Israël	Petr. Dondersstraat 22								A1
1660	4	Olman	Margaretha	06-03-1925	Enschede		Petr. Dondersstraat 22								A1
1665		Opdenberg	Samson	28-08-1875	Den Haag		Guido Gezelestraat 33								Uitgew
1670	1	Oppenheim	Mozes	12-12-1892	Rhina(D)		Willemstraat 97	18-feb-41			31-jul-44		30-sep-44	Auschwitz	
1670	2	Grünebaum	Laura Sara	27-04-1904	Klein Waldstadt	Oppenheim , Mozes	Willemstraat 97	18-feb-41			31-jul-44				A6/NIG
1670	3	Oppenheim	Jost Jozef	11-08-1934	Venlo		Willemstraat 97	18-feb-41							A1/NIG
1670	4	Oppenheim	Manfred	16-06-1938	Venlo		Willemstraat 97	18-feb-41							A1/NIG
1675	1	Oppenheimer	David	16-06-1885	Usenhorn(D)		H.H. van Brabantpl 7	13-feb-41			21-apr-43		30-okt-44	Auschwitz*	
1675	2	Pappenheimer	Rosalie	13-05-1894	Dornheim(D)	Oppenheimer, David	H.H. van Brabantpl 7	13-feb-41			21-apr-43		22-dec-43	Teresienstadt	
1680		Orgar	Walter	1-11-06 (08)			Kerkstraat				6-okt-44				
1685		Paperno	Didi	30-09-1935	Chemnitz		Boschdijk 3								
1690	1	Ossedrijver	Jacques Albert	03-06-1911	Den Haag		Edelweisstraat 145	17-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
1690	2	Winkel	Anna	23-09-1913	Den Haag	Ossedrijver, Jacques	Edelweisstraat 145	17-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
1690	3	Ossedrijver	Dora	09-12-1934	Eindhoven		Edelweisstraat 145	17-feb-41			6-apr-43		9-apr-43	Sobibor	
1700	1	Pasch	Ernst Adolf	21-07-1880	Breslau		Wattstraat 39	17-feb-41							A1
1700	2	Schlesinger	Maria Sara	17-11-1891	Rosenberg	Pasch, Ernst	Wattstraat 39	17-feb-41							A1
1700	3	Pasch	Siegfried Nathau	09-05-1917	Breslau		Wattstraat 39								NIG
1705	2	Monasch	Bertha	22-07-1881	Oud Beijerland	Peper, Levie (wed)	Stratumsedijk 59	11-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz	
1705		Pejsach	Mirla	14-11-1920	Brzczing(P)		Boschdijk 445								
1710		Philippson	Bertha Sara	16-09-1874	Frankfurt a/M		1e Wilakkerstraat 26	14-feb-41							A1
1715		Philips	Justin	1898											AIII
1720	A	Polak	Rachelle Marianne	15-12-1916	Roermond		Binnenwiertzstraat 25	14-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			Zweden
1725	1	Polak	Mannas	26-03-1877	Groningen		Daguerrestraat 1	17-feb-41			8-dec-42		11-dec-42	Auschwitz	
1725	2	Cohen	Debora	29-09-1880	Krefeld(D)	Polak, Mannas	Daguerrestraat 1	17-feb-41			8-dec-42		11-dec-42	Auschwitz	
1725	3	Polak	Kurt	13-11-1909	Berlijn		Daguerrestraat 1	17-feb-41							A1
1730	1	Polak	Abraham	25-03-1906	A'dam		Helmerslaan 4	18-feb-41							05302
1730	2	Witjas	Henrietta	14-06-1910	Berchem	Polak, Abraham	Helmerslaan 4	18-feb-41							05302
1730	3	Polak	Eva Rosien	17-02-1933	A'dam		Helmerslaan 4	18-feb-41							
1730	4	Polak	Rosien	07-05-1937	Best		Helmerslaan 4	18-feb-41							
1730	5	Polak	Abraham (Wim)	13-6-1942	Eindhoven		Helmerslaan 4	19-jun-42							

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1735		Polak	Rosalie Amélie	15-04-1906	Roermond		Hagenkampweg 90	13-feb-41							A!
1740	2	Boele, van	Eva	08-07-1911	Eindhoven	Polanus (wed)	Stratumseind 14				15-nov-43		31-jan-44	Auschwitz	
1745	2	Praag	Ester	16-08-1904		NJ man (Hurkmans)	St. Rochusstraat 32					*			
1750	2	Presburg	Mietje	04-10-1891	R'dam	NJ man (Schaik, van)	Leenderweg 298	20-feb-41			15-mei-43				A5
1755		Preso	Meijer	24-11-1915	A'dam		Torricellistraat 1	18-feb-41							
1760	1	Presser	Mozes	25-04-1886	A'dam		Kamillestraat 33	17-feb-41			12-okt-42		15-okt-42	Auschwitz	
1760	2	Polak	Theresa	13-06-1882	Oldersum	Presser, Mozes	Kamillestraat 33				11-jan-43		14-jan-43	Auschwitz*	
1770		Postma	Rommert	16-07-1894	Lutkewierum		Nic Beetsstraat 23								AIV
1775	1	Rathenau	Gerhard Wolfgang	25-06-1911	Berlijn	NJ vrouw 2 kind	Humboltplein 5	11-feb-41				*			
1780	1	Rathenau	Fritz	09-07-1875											A6
1785		Rijskind	Alexander	05-12-1921	Eupatoria(Rusl)		Petr. Dondersstraat 53	18-feb-41			21-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
1790	1	Rodrigues de Mirar	Jacobus	24-12-1905	A'dam	NJ vrouw 4 kind	Potgieterstraat 34	24-feb-41				*			AIV
1795		Roos	Martijn Bernard	04-05-1912	Den Haag		Gestelsestraat 58								AIV
1800	2	Frank, van	Rachel	1870	A'dam	Rosenbach, Salomon (wed)							1-jul-44	Eindhoven	
1805		Rosenbaum	Kurt	02-04-1927	Berlijn		Willem de Zwijgerstr 28	20-feb-41			5-apr-44		9-apr-45	Bergen Belsen	
1810	1	Rosenberg	Alfred	25-10-1873	Elberfeld		Fellenoord 7	17-feb-41							A1/NIG
1810	2	Bouscher	Josefine Sara	17-01-1871	Issum-Geldern(D)	Rosenberg, Alfred	Fellenoord 7	17-feb-41							A1/NIG
1815	1	Rosenberg	Kurt	17-08-1906	Witten		Fellenoord 7	17-feb-41							A1/NIG
1815	2	Bernhardt	Meta Sara	17-01-1914	Crossen(D)	Rosenberg, Kurt	Fellenoord 7	17-feb-41							A1/NIG
1815	3	Rosenberg	Hans	27-01-1942	Eindhoven		Fellenoord 7								A1/NIG
1820		Rosenberg	Schaiya Oskar (Chijn)	06-06-1922	Altona(D)						15-jul-42		30-sep-42	Auschwitz	
1825	1	Rosenfeld	Ernst Arnold	14-04-1923	Berlijn		Petr. Dondersstraat 5								A1
1825	2	Kalmar	Eva	03-07-1926	Wenen	Rosenfeld, Ernst	Petr. Dondersstraat 5								
1830		Rost	Amalia	03-11-1869	Budapest		Willemstraat 65						27-dec-40	Eindhoven	
1835		Rostowsky	Rische	15-02-1889	Warniai(Lit)		Spoorstraat 17								
1840		Rothschild	Sara	30-07-1862	Haupersweiler		Demer 16	14-feb-41							A1
1845	1	Rothschild	Bruno	27-12-1887	Munchen Gladbac	NJ vrouw	H. H. van Brabantpl 7	14-feb-41							
1850	2	Rosenberg	Else	25-04-1901	Witten(D)	Ruben, Alfred	Fellenoord 7	13-mei-41							A1
1860	1	Rubens	Salomon Abraham	13-07-1904	Nijmegen	NJ vrouw 4 kind	Dommelstraat 30								
1865	1	Rubens	Barend Abraham	29-11-1896	Nijmegen	NJ vrouw	Lakerstraat 24	14-feb-41							
1870		Russota	Esther	08-03-1903	New York		H. H. van Brabantpl 14	18-feb-41							
1875	1	Salomonson	Levy	06-07-1907	Tubbergen		Nic Beetsstraat 29	19-feb-41							NIG
1875	2	Coster	Hendeline	19-08-1908	R'dam	Salomonsen, Levy	Nic Beetsstraat 29	19-feb-41							A1/AII/NI
1880		Sämann	Elsa Julie	14-10-1900	Bad Cannstadt		Guido Gezelestraat 37								
1885		Samuel	Manfred	26-04-1917	Rodalben		Aalsterweg 393								
1890	1	Sanders	Ferdinand L.	11-03-1914			Floralaan 178								A1/NIG
1890	2	Velde, van de	Betty	17-04-1919		Sanders, Ferdinand	Floralaan 178								A1/NIG
1900	1	Schatzki	Erich J	23-01-1898			Gestelsestraat 58	17-feb-41							Uitgew
1900	2	Kohl-Koller	Berthe S	25-05-1898		Schatzki, Erich	Gestelsestraat 58	17-feb-41							Uitgew
1905		Scherer	Samuel Willem	13-12-1913	Utrecht		Guido Gezelestraat 37								
1910	2	Schnek	Walter	12-06-1919	Wenen		Kasteelweg 74								
1910	3	Schnek	Georg Heinz	29-03-1922	Bielitz		Ontginningsweg 3								
1915		Schöngross	Roza (Rosl)	10-09-1911	Przeijsl(P)		Voorterweg 170	24-feb-41							
1920	A	Schwarz	Bertha	09-12-1874	Dinxperlo		Prins Hendrikstraat 13	12-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz	
1925	1	Schwarzberg	Samuel Izak	15-11-1898	Auschwitz (P)	NJ vrouw	Helmerslaan 56	20-feb-41				*			
1930	1	Schwarzkächel	Aron	20-09-1883	Budapest	weduwnaar	Margrietstraat 58	13-feb-41			21-sep-42	*	24-sep-42	Auschwitz	
1935	3	Schwarzkächel	Etelke (Stella)	02-08-1909	Budapest		Musschenbroekstr 39								A1
1940	1	Schweitzer	Julius Jakob	22-10-1899	Kreuzburg		Fr. v Pruisenweg 25	20-feb-41			18-mei-43		21-mei-43	Sobibor	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
1940	2	Altmann	Augusta Charlotte	20-03-1910	Breslau	Schweitzer, Julius	Fr. v Pruisenweg 25	20-feb-41			18-mei-43		21-mei-43	Sobibor	
1940	3	Schweitzer	Georg Jan	25-12-1937	Eindhoven		Fr. v Pruisenweg 25	20-feb-41							A1/NIG
1945	1	Silverenberg	Albert	23-11-1908	Eindhoven		Hendr. Casimirstraat 21	18-feb-41							A5/NIG
1945	2	Zilverberg	Geertje	31-12-1913	Berghem (Gld)	Silverenberg, Albert	Hendr. Casimirstraat 21	18-feb-41							A5/NIG
1945	10	Silverenberg	Theodore	12-10-1864	Berghem (Gld)		Hendr. Casimirstraat 21	18-feb-41			20-nov-42		23-nov-42	Auschwitz	
1950	1	Silverenberg	Max	21-02-1912	Eindhoven	NJ vrouw (Verstegen)	Waterroosstraat 8	17-feb-41				*			
1950		Silverenberg	Carla	1943			Waterroosstraat 8	25-okt-43							
1960		Silverenberg	Sophia	02-04-1910	Eindhoven		Hendr. Casimirstraat 11								A1
1970	2	Silverenberg	Anna	05-12-1899	Eindhoven	NJ man (Thovis) 2 kind	Roostenlaan 166	24-feb-41							
1975	1	Slager	David	18-06-1899	Steenwijk		Wal 31	3-dec-42		PHK	3-jun-44	V			A7
1975	2	Jacobs	Lydia Amalia	28-08-1905	Groningen	Slager, David	Wal 31	20-feb-41		PHK	3-jun-44	V	5-mei-45	Czerowitz (Roem)	
1975	3	Slager	Jack Norbert	04-06-1933	Eindhoven		Wal 31	20-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII
1975	4	Slager	Leonora Greta	05-01-1936	Eindhoven		Wal 31	20-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII
1980		Staveren, van	Helena	02-07-1909	Utrecht	Slijper	Lijsterlaan 11						28-jan-44	Auschwitz	
1985		Stein	Martha	27-07-1865	Berlijn		H. H. van Brabantpl 14	18-feb-41					9-feb-42	Eindhoven	
1990		Stibbe	Elias	20-08-1904	A'dam		Stratumsedijk 7a	20-feb-41			5-jan-43		5-jan-43	Mauthausen(O)	
1995	1	Stokvis	Barend	01-02-1905	Watergraafsmeer		Alb van Nassaustr 18	13-feb-41		PHK	3-jun-44	V	28-feb-45	Duitsland	
1995	2	Koningswinter	Alida	20-12-1909	A'dam	Stokvis, Barend	Alb van Nassaustr 18	13-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			AIII
1995	3	Stokvis	Mirjam Henriëtte	22-12-1936	Eindhoven		Alb van Nassaustr 18	13-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V	194?	Vermist	
1995	4	Stokvis	Henriette	06-06-1941	Eindhoven		Alb van Nassaustr 18	15-jun-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII
2000	A	Straten, van	Samuel	20-08-1923	Deil		Boschdijk 35	13-feb-41							A1
2005	1	Stranders	Nathan	19-05-1893	Ridderkerk	NJ vrouw	Hoogstraat 47a								A5
2010	A	Stritter	Willy	21-06-1910			St. Jorislaan 15	18-feb-41							
2015	A	Swaab	Levie	14-09-1887	A'dam		Binnenwiertzstraat 24	20-feb-41		PHK	3-jun-44	V	28-mrt-45	Midden Europa	
2020		Swaluw	Harry Leman	24-06-1916	A'dam		Julianastraat 38	20-feb-41							A1
2025		Tannenwald	Fritz	20-06-1924	Frankfurt(D)						15-jul-42		30-sep-42	Auschwitz	
2030	1	Thalmann	Julius	06-01-1875	Bochum		Kleine Berg 35	19-feb-41							A1
2030	2	Jacobsohn	Henriette	18-03-1892	Gross Lobke	Thalmann, Julius	Kleine Berg 35	19-feb-41							A1
2035	1	Tijn, van	Bernard	18-01-1871	Zwolle		Grote Berg 29	12-feb-41					15-jan-41	Eindhoven	
2035	2	Danneboom	Sara Bertha	03-06-1877	Zwolle	Tijn, van , Bernard	Grote Berg 29	13-feb-41							A1/NIG
2035	3	Tijn, van	Antoinetta	25-10-1907	Zwolle		Grote Berg 29	13-feb-41							A5/NIG
2040	1	Tijn, van	Jacob Abraham	06-04-1904	Zwolle		Grote Berg 29	12-feb-41							A1
2040	2	Levy	Johanna	17-08-1901	Wisch(Gld)	Tijn, van , Jacob	Grote Berg 29	11-feb-41							A1
2040	3	Tijn, van	Helene Bella	26-05-1937	Eindhoven		Grote Berg 29	12-feb-41							A1
2040	4	Tijn, van	Bernard	09-07-1939	Eindhoven		Grote Berg 29								A1
2045	2	Jacob	Helene	31-03-1879	Grabow	Tobias (wed)	van Meursstraat 10	17-feb-41							A1/NIG
2050	A	Tobias	Hans	27-01-1908	Grabow		van Meursstraat 10	17-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
2055		Toh-Gelder	Ed.	1942											AIII
2060		Trijbetz	Adolf Abraham	21-06-1914	A'dam		Gestelsestraat 58		SB	PHK	3-jun-44	V			
2065		Tscherny	Georg	21-06-1924			Akkerstraat 13	24-feb-41							
2070	1	Valenca, de	Emanuel	25-07-1899	A'dam		Aug. Sniederslaan 22			PHK	3-jun-44	V			A7/NIG
2070	2	Peeper	Sipora	09-04-1900	A'dam	Valenca, de, Amanuel	Hugo Verrieststraat 7			PHK	3-jun-44	V			NIG
2075	2	Velleman	Theresia	24-08-1900	Den Bosch	NJ man	de Vriesstraat 61	19-feb-41				*			
2080	1	Velleman	Levie	01-01-1906	Alkmaar		Distelstraat 24						14-aug-42	Auschwitz	
2080	2	Cardozo	Rebecca	01-06-1909	A'dam	Velleman	Distelstraat 24						2-jul-43	Sobibor	
2080	3	Velleman	Esther	11-05-1935	Venlo		Distelstraat 24						2-jul-43	Sobibor	
2080	4	Velleman	Marianne	03-09-1937	Roermond		Distelstraat 24								
2080	5	Velleman	Clara	26-05-1939	Roermond		Distelstraat 24						2-jul-43	Sobibor	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
2080	10	Velleman	Mauritz	19-02-1907	Alkmaar		Distelstraat 24								
2085	2	Veltein	Rosa	28-04-1898	A'dam	NJ man (Redeker)	Paradijslaan 9	20-feb-41				*			
2090	1	Viskoper	David	13-08-1904	Den Haag		Jan Luikenstraat 23	20-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			
2090	2	Reisel	Rachel	21-11-1911	A'dam	Viskoper, David	Jan Luikenstraat 23	20-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V			AIII
2090	3	Viskoper	(Jack) Robert	20-04-1935	Eindhoven		Jan Luikenstraat 23	20-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V			AIII
2095	1	Vlijmen, van	Joseph	02-04-1901	Vlissingen		Gaailaan 5	19-feb-41		PHK	3-jun-44	V	14-aug-45	Kdo Wüstegiersdorf	
2095	2	Blomhoff	Fanny	06-08-1897	Eindhoven	Vlijmen, van , Joseph	Gaailaan 5	19-feb-41		PHK	3-jun-44	V			Zweden
2095	3	Vlijmen, van	Bernard André	10-08-1929	Eindhoven		Gaailaan 5	19-feb-41		*PHK*	3-jun-44	V	9-mei-45	Kdo Wüstegiersdorf	
2100	1	Vlijmen, van	Andreas	24-11-1866	Den Bosch		Jan Luikenstraat 1	19-feb-41			20-apr-43		23-apr-43	Sobibor	
2100	2	Epstein, van	Marianne	05-02-1871	Goch(D)	Vlijmen, van ,Andreas	Jan Luikenstraat 1	19-feb-41			20-apr-43		23-apr-43	Sobibor	
2105	2	Jongh, de	Carolina	30-07-1907	Eindhoven	Vlijmen, van , Josef	Staringstraat 29								NIG
2110		Vogel	Günther	30-07-1925	Essen		Akkerstraat 13	10-feb-41			31-aug-42		26-dec-42	Kdo Füstengrube	
2115	1	Vogel	Kurt	03-07-1899	Munchen Gladbach		St. Odastraat 22	20-feb-41			20-apr-43		23-apr-43	Sobibor	
2115	2	Loewenstein	Gertrud	07-08-1904	Hagen	Vogel, Kurt	St. Odastraat 22	20-feb-41			7-aug-42		30-sep-42	Auschwitz	
2115	3	Vogel	Ellen Marie	23-10-1932	M Gladbach		St. Odastraat 22								A1
2120	1	Vries, de	David	18-06-1886	A'dam		Margrietstraat 44	19-feb-41			18-okt-41		13-nov-42	Mauthausen(O)	
2120	2	Haringman	Theodora	29-08-1883	A'dam	Vries, de , David	Margrietstraat 44						28-mei-43	Sobibor	
2125	1	Vries, de	Nathan	03-06-1897	A'dam		van Meursstraat 8	19-feb-41			19-aug-44		31-aug-44	Auschwitz	
2125	2	Bosman	Sophia Eva	25-09-1899	R'dam	Vries, de ,Nathan	van Meursstraat 8	19-feb-41			19-aug-44		22-mei-44	Auschwitz	
2125	3	Vries, de	Abraham	04-10-1925	R'dam		van Meursstraat 8	19-feb-41			21-sep-43		24-sep-43	Auschwitz	
2130	1	Vries, de	Israel	28-01-1899	Winschoten		Willem de Zwijgerstr 79	11-feb-41							A1
2130	2	Groot, de	Francisca	04-03-1901	Wildervank	Vries, de , Israël	Willem de Zwijgerstr 79	11-feb-41							A1
2130	3	Vries, de	Jozef	17-08-1927	A'dam		Willem de Zwijgerstr 79	11-feb-41							A1
2130	4	Vries, de	Max	24-07-1929	Groningen		Willem de Zwijgerstr 79	11-feb-41							A1
2130	5	Vries, de	Rosa	15-11-1933	Eindhoven		Willem de Zwijgerstr 79	11-feb-41							B
2135	1	Vries, de	Isidor	20-09-1876	Zevenbergen		Willem de Zwijgerstr 30	19-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
2135	2	Vecht	Henriette Helena	27-01-1890	Elburg	Vries, de , Isidor	Willem de Zwijgerstr 30	19-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
2135	4	Vries, de	Charles	25-11-1927	Zwolle		Willem de Zwijgerstr 30	19-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
2140		Vries, de	Martijn Marcus	08-03-1874	Zevenbergen		Nassaustraat 11	19-feb-41							A1
2145		Vries, de	Maria	06-08-1890	Weesp		K Onnesstraat 492								A5
2150	1	Wagner	Heinrich	29-01-1881	Gemünden(D)		Helmerslaan 33								Uitgew
2150	2	Aron	Rosa Sara	14-04-1880	Saarwellingen(D)	Wagner, Heinrich	Helmerslaan 33	17-feb-41					8-apr-44	Auschwitz	
2150	3	Wagner	Max	24-06-1908	Fraulautern(D)		Helmerslaan 33								Uitgew
2150	4	Wagner	Erich	01-10-1912	Fraulautern(D)		Helmerslaan 33								Uitgew
2155	2	Warman	Florence	03-08-1907	Londen	NJ man (vd Broek)	Distelstraat 28	20-feb-41				*			
2160	1	Wassermann	Schmul Groinem	22-11-1896	Kamianietz		Fellenoord 40	20-feb-41							A1/NIG
2160	2	Koningswinter	Sarah	03-05-1902	Londen	Wassermann, Schmul	Fellenoord 40	20-feb-41							A1/NIG
2160	3	Wassermann	Salomon Tobias	03-11-1922	A'dam		Gagelstraat 45	20-feb-41		PHK	3-jun-44	V			A7/NIG
2160	4	Wassermann	Mirjam	13-06-1928	A'dam		Fellenoord 40	20-feb-41							A1/NIG
2165		Waterman	Ronald Eric	1944				17-feb-44							
2170		Weglein	Walter	07-03-1926	Ulm		Bilderdijklaan 7	20-feb-41							
2175	2	Sassen	Amalia	07-02-1892	Sittard	Wegloop, Levie (wed)	Kruisstraat 10c	17-feb-41			3-sep-44		6-sep-44	Auschwitz	
2175	3	Wegloop	Hyman	16-05-1917	A'dam		Kruisstraat 10c	17-feb-41			3-sep-44		15-mrt-45	Polen	
2175	4	Wegloop	Jacob	26-07-1926	Eindhoven		Kruisstraat 10c	17-feb-41			3-sep-44		6-mrt-45	Dachau	
2175	5	Wegloop	Mauritz	25-12-1927	Eindhoven		Kruisstraat 10c	17-feb-41			3-sep-44		15-mrt-45	Polen	
2180		Weidmann	Ester				Mathildelaan 67	11-feb-41							
2185	A	Weisz	Elemer	27-12-1905	Takson(H)		Wattstraat 39	17-feb-41			28-sep-42		31-jan-43	Auschwitz	
2195		Werner	Benjamin	30-04-1927	Langendernbach(D)		Rechtestraat 63								

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
2200		Wertheim	Henriette	27-07-1888	Eindhoven		Julianastraat 13	19-feb-41							A1
2205	1	Wertheim	Meijer	05-10-1891	Eindhoven		Kleine Berg 46	14-feb-41							A1/NIG
2205	2	Blomhoff	Celina	03-08-1894	Eindhoven	Wertheijm, Meijer	Kleine Berg 46	14-feb-41							A1/NIG
2205	3	Wertheim	Regina	10-05-1922	Eindhoven		Kleine Berg 46								A1/NIG
2210	2	Wertheim	Sara	13-11-1894	Eindhoven	NJ man (Koning)	Nachtegaallaan 18					*			
2215	1	Wertheim	Herman (Hymen)	17-02-1912	Strijp		Petr. Dondersstraat 24	14-feb-41			24-aug-42		15-mei-44	Auschwitz	
2215	2	Rosenfeld	Esther	08-07-1912	A'dam	Wertheim, Hymen	Petr. Dondersstraat 24	18-feb-41							A1
2215	3	Wertheim	Jaap	01-08-1939	Geldrop		Petr. Dondersstraat 24	18-feb-41							NIG
2220	2	Cohen	Hester (Estella)	19-02-1883	Den Bosch	Wertheim, Jacob (wed)	Petr. Dondersstraat 24	18-feb-41	SB	PHK	3-jun-44	V	31-dec-44	Auschwitz	
2220	3	Wertheim	Emilie Emma	02-08-1909	Strijp		Petr. Dondersstraat 24	18-feb-41		PHK			9-dec-43	Vught	
2220	4	Wertheim	Elias	11-03-1920	Eindhoven		Petr. Dondersstraat 24	12-mei-42					16-feb-45	Mauthausen(O)	
2230	2	Vries, de	Cato	11-08-1875	Zevenbergen	Wertheim, Julius (wed)	Nassaustraat 11								B
2235	2	Grünfeld	Jolan	07-03-1891	Budapest	Wiener (wed)	Willemstraat 65	13-feb-41			13-apr-43		16-apr-43	Sobibor	
2235	3	Wiener	Robert	03-06-1915	Gestel		Leenderweg 361	23-jul-42							NIG
2235	4	Wiener	Theodor	06-12-1918	Gestel		Willemstraat 65	13-feb-41							A1
2235	5	Wiener	Edmond	28-10-1919	Gestel		Willemstraat 65	13-feb-41							A1
2235	6	Wiener	Blanca	25-11-1920	Eindhoven		Willemstraat 65	13-feb-41							
2240		Wijnbergen	Bella	02-12-1880	Stratum		Petr. Dondersstraat 53	14-feb-41							A6
2245	1	Wijnbergen	Joseph	20-09-1869	Eindhoven		Dommelhoefstraat 1	18-feb-41							A1
2245	2	Gans	Eva	26-10-1873	Den Bosch	Wijnbergen, Joseph	H.H. van Brabantpl 6	18-feb-41							A1
2245	3	Wijnbergen	Selina (Selma)	09-01-1898	Eindhoven		H.H. van Brabantpl 6	18-feb-41							A1
2245	4	Wijnbergen	Isidoor Louis	17-01-1902	Eindhoven		Dommelhoefstraat 1	18-feb-41							
2245	5	Wijnbergen	Emile	10-04-1908	Eindhoven		Dommelhoefstraat 29	18-feb-41							
2260	1	Wijnbergen	Salomon	10-03-1873	Eindhoven		Guido Gezellestraat 39	20-feb-41			8-jun-43		11-jun-43	Sobibor	
2260	2	Kosten	Elisabeth	10-05-1881	Heerlen	Wijnbergen, Salomon	Guido Gezellestraat 39	20-feb-41			8-jun-43		11-jun-43	Sobibor	
2260	3	Wijnbergen	Ida	08-07-1911	Eindhoven		Guido Gezellestraat 39	20-feb-41		PHK	3-jun-44	V			NIG
2260	4	Wijnbergen	Henriette	01-02-1913	Eindhoven		Guido Gezellestraat 39	20-feb-41							A1
2260	5	Wijnbergen	Rosalie	04-03-1915	Eindhoven		Guido Gezellestraat 39	20-feb-41							A1
2260	6	Wijnbergen	Marcel	23-11-1918	Eindhoven		Guido Gezellestraat 39	20-feb-41			31-aug-42		31-mrt-44	Midden Europa	
2270	1	Wijnbergen	Bendik	05-02-1908	Eindhoven	NJ vrouw (Bollen)	Potgieterstraat 13	13-feb-41			15-nov-43		1-jan-44	Auschwitz	
2275	1	Wijzenbeek	Emanuel	17-05-1909	Den Haag	NJ vrouw	Heezerweg 229	2-jun-44			3-mrt-44	*	15-mei-44	Auschwitz	
2280	1	Winter	Karl	06-07-1892	Kempen		Willem de Zwijgerstr 67	17-feb-41							NIG
2280	2	Baum	Bertha Sara	20-05-1890	Treysa(D)	Winter, Karl	Willem de Zwijgerstr 67	17-feb-41							NIG
2280	3	Winter	Mirjam Sara	17-08-1922	Düsseldorp		Willem de Zwijgerstr 67	17-feb-41							A1/NIG
2280	4	Winter	Ruth Sara	21-10-1929	Krefeld		Willem de Zwijgerstr 67	17-feb-41							A1/NIG
2285	1	Winter, de	Hermannus	25-07-1876	Tiel		Demer 65	18-feb-41							A1/NIG
2285	2	Frieser	Elisabeth	24-04-1883	R'dam	Winter, de ,Hermannus	Demer 65	18-feb-41							A1/NIG
2290	1	Winter, de	Abraham	07-08-1915	R'dam	NJ vrouw	Demer 65	18-feb-41							A1/NIG
2295	1	Winter, de	Jozeph	02-01-1917	R'dam	NJ vrouw	Demer 65	18-feb-41							A1/NIG
2300	2	Jongh, de	Vrouwtje	03-05-1857	Hoogeveen	Winter, de ,Lazarus	Tongelresestraat 202	17-feb-41					14-jan-43	Eindhoven	
2305	1	Wit, de	Isidor	25-12-1890	Alem		Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2305	2	Rosenfeld	Beletje	08-05-1899	A'dam	Wit, de , Isidor	Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2305	3	Wit, de	Rosetta Flora	22-11-1922	Eindhoven		Hugo Verrieststraat 14	20-feb-41							A1/NIG
2310	1	Wit, de	Louis	03-04-1896	Eindhoven		Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2310	2	Leviticus	Philipina Johanna	19-03-1898	Vierlingsbeek	Wit, de , Louis	Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2310	3	Wit, de	Maurits Louis	02-05-1929	Eindhoven		Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2310	4	Wit, de	Marianne Rebecca	07-09-1931	Eindhoven		Rodenbachlaan 20	20-feb-41							A1
2315	1	Witmond	Maurice	20-05-1894	Monnikendam	NJ vrouw	Pasteurlaan 41	24-feb-41				*			

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
2320	1	Wolf	Salomon	28-01-1880	Zuidbroek		P. Dondersstraat						30-okt-42	Duisburg	
2320	2	Polak	Sara (Seline)	17-04-1887	Almelo	Wolf, Salomon	P. Dondersstraat								A1
2325	1	Wolf	Isaac	05-04-1880	Uden		Akkerstraat 13	20-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
2325	2	Wijnbergen	Sarah Esther	30-01-1890	Stratum	Wolf, Isaac	Akkerstraat 13	20-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
2325	3	Wolf	Salomon	16-04-1927	Eindhoven		Akkerstraat 13	20-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
2325	4	Wolf	Rosa Judith	11-05-1928	Eindhoven		Akkerstraat 13	20-feb-41			11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
2330	1	Wolf	Max Albert Jo	02-12-1915	Tongelre	NJ vrouw	Petr. Dondersstraat 41	17-feb-41				*			
2335	1	Wolff	Hans Lexis	09-03-1885	Berlijn	weduwnaar	Wattstraat 39				11-mei-43		14-mei-43	Sobibor	
2340		Wolff, de	Emile	18-02-1917	A'dam		Alb. Thijmlaan 18	20-feb-41			15-feb-44		12-okt-44	Auschwitz	
2345		Worms	Mozes	02-09-1889			Hugo Verrieststraat 7			*					
2350		Woude, van der	David	12-07-1918	Amsterdam		Franklinstraat 2	20-feb-41			21-sep-43		24-sep-43	Auschwitz	
2355	1	Woude, van der	Calmer	09-07-1907	Groningen	NJ vrouw (Saartjes)	Juliusstraat 29	14-feb-41				*			A6
2360	1	Zadoks	Philip	03-11-1901	Dordrecht		van Meursstraat 8			PHK	3-jun-44	V	20-apr-45	Kdo Wüstegiersdorf	
2360	2	Fainleeb	Bellina (Paulina)	26-04-1910	R'dam	Zadoks, Philip	van Meursstraat 8								A6/NIG
2360	3	Zadoks	Robert	21-08-1940	Eindhoven		van Meursstraat 8								A6/NIG
2365	1	Zeelander	Salomon	02-07-1894	A'dam		Hoogstraat 47a		SB	PHK	3-jun-44	V	5-mei-45	Kdo Wüstegiersdorf	
2365	2	Vries, de	Margaretha	18-10-1898	A'dam	Zeelander, Salomon	Hoogstraat 47a		SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
2365	3	Zeelander	Menno Emanuel	06-01-1925	A'dam		Hoogstraat 47a		SB	PHK	3-jun-44	V	aug 1945	Kdo Wüstegiersdorf	
2365	4	Zeelander	Marianne	14-08-1928	A'dam		Hoogstraat 47a		SB	PHK	3-jun-44	V			NIG
2370	1	Zinader	David Samuel	06-10-1878	Schodnica		Willem de Zwijgerstr 22	17-feb-41							A1/NIG
2370	2	Levy	Erna Sara	15-08-1892	Segelberg	Zinader, David	Willem de Zwijgerstr 22	17-feb-41							A1/NIG
2370	3	Zinader	Erich	22-05-1914	Hamburg		Willem de Zwijgerstr 22	17-feb-41							A1/NIG
2375	2	Zoete, de	Regina	19-10-1901	Tilburg	NJ man (Klop)	Fuutlaan 35	13-feb-41				*			
2380	A	Zuiden, van	Esther	12-11-1887	Smilde		Boschdijk 35				16-feb-43		19-feb-43	Auschwitz	
2385	2	Zuiden, van	Trijntje	27-05-1892	Smilde	NJ man (Ramaekers)	Boschdijk 35	18-feb-41				*			
2390		Zwiklitz, von	Felicitas	21-08-1902	Schöneberg		H. H. van Brabantpl 14	18-feb-41							
4000	10	Alvares Correa	Edgard	22-11-1880	Curacao		Boschdijk 771				23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	20	Bak	Sara	25-07-1888	A'dam	Cardozo	Boschdijk 771	6-nov-42					26-mrt-44	Auschwitz	
4000	30	Berger	Rachel	26-10-1898	Jaffa		Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz*	
4000	40	Bleekrode	Abraham	08-03-1898	Groningen		Boschdijk 771	3-sep-42					31-aug-44	Midden Europa	
4000	50	Bont	Klara	10-08-1905	A'dam		Boschdijk 771				23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	60	Chasin	Sarah	01-09-1901	Preskurari		Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	70	Frank	Salomon	22-04-1896	Middelburg		Boschdijk 771	3-sep-42					26-mrt-44	Auschwitz	
4000	80	Frank	Henriette	30-01-1906	R'dam		Boschdijk 771	3-sep-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz*	
4000	90	Frankenhuis	Rosa	18-08-1879	Haaksbergen		Boschdijk 771								
4000	100	Gazan	Roseline	04-10-1868	A'dam		Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	120	Hond, de	Jacob	31-01-1917	R'dam		Boschdijk 771	3-sep-42			23-mrt-44		26-jan-45	Buchenwald	
4000	130	Leeuw, de	Marcus Mozes	08-05-1864	Groenlo		Boschdijk 771	3-sep-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz*	
4000	140	Mendel	Frieda	07-07-1895	Coesfeld		Boschdijk 771	6-nov-42			23-mrt-44		31-mei-43	Auschwitz	
4000	150	Patakij	Walther Cornelis Harrij	12-11-1898	Berlijn		Boschdijk 771	6-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	160	Perlstein, van	Carolina K S	19-06-1886	Doetinchem		Boschdijk 771	6-nov-42					25-jan-43	Auschwitz	
4000	170	Raaij, de	Eva	05-12-1890	A'dam		Boschdijk 771	20-feb-41			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	180	Rosenfeld	Marianne Thekla	16-01-1884	Wenen		Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	190	Sachs	Alice	02-02-1893	Berlijn	Fleischer	Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	200	Schrenzel	Cire	1898	Jedinetz(R)		Boschdijk 771	20-nov-42							
4000	210	Serphos	Sophia	12-06-1891	Neuenhaus		Boschdijk 771	3-sep-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz*	
4000	220	Simon	W A				Boschdijk 771	10-jun-44							
4000	230	Snijtselaar	Jacobus	12-05-1896	Luik		Boschdijk 771	20-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	

Gezin	V no	Naam	Voornaam	Geboorte datum	Geboorte plaats	Gehuwd met	Adres	Leges lijst	SB	PHK	Vertrek uit W'bork		Overl. In kamp op	Overl. in	Registr. 1944/45
4000	240	Szechtman	Cala	1898	Viropol (R)	ongehuwd	Boschdijk 771	20-nov-42					24-jan-44	Eindhoven	
4000	250	Vas Dias	Maurits Mordechai	13-03-1891	Den Haag		Boschdijk 771	3-sep-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	260	Waterman	Meijer	04-02-1906	A'dam		Boschdijk 771				23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	270	Wijk, van der	Meijer David	01-10-1885	Purmerend		Boschdijk 771	6-nov-42			23-mrt-44		26-mrt-44	Auschwitz	
4000	280	Woude, van der	Saartje	02-04-1888	A'dam	Dotsch	Boschdijk 771	3-sep-42					26-mrt-44	Auschwitz	

Bijlage B Omgekomen joden, in Eindhoven geboren, maar in 1940-1945 daar niet woonachtig

Naam	Geboorte datum	Overlijdens datum	Overleden in
Sara Alter-Wertheim	14-04-1900	21-05-1943	Sobibor
Dina Alter-Wijnbergen	25-04-1873	19-11-1942	Auschwitz
Mathilda Arenson-de Winter	13-12-1893	06-10-1944	Auschwitz
Marianne de Beer-Blomhof	05-12-1894	31-10-1944	Auschwitz
Martin Blomhof	15-05-1897	28-10-1943	Auschwitz
Rozette van Buuren-Hertzberger	03-03-1901	18-01-1943	Auschwitz
Jonas Braaf	23-12-1861	05-03-1943	Sobibor
Celine Cohen-Hartog	16-09-1893	28-05-1943	Sobibor
Helena Cohen-Blomhof	29-11-1895	21-05-1943	Sobibor
Henrietta Cohen-Braaf	11-02-1881	26-02-1943	Auschwitz
Isidor Cohensius	10-12-1902	17-02-1945	Mauthausen
Henri van Collem	01-05-1894	03-04-1945	Bergen-Belsen
Caroline van Dam-Caneel	17-10-1909	17-09-1943	Auschwitz
Philip Elias	23-12-1865	08-04-1944	Bergen-Belsen
Salomon Elias	14-05-1870	28-05-1943	Sobibor*
Johanna Susanne Elias	15-02-1876	14-01-1943	Auschwitz*
Mathias Elias	07-04-1884	09-04-1945	Bergen-Belsen
Arthur Frank	16-08-1930	23-07-1943	Sobibor
Cornelia Fuldauer-Wijnbergen	15-04-1868	05-02-1943	Auschwitz
Paulina Glaser-Braaf	02-01-1869	11-12-1942	Auschwitz
Elfrida Goudsmit-Blomhoff	20-12-1898	18-01-1943	Auschwitz
Benjamin de Groot	20-12-1860	11-12-1942	Auschwitz
Emanuel de Groot	23-07-1876	19-10-1942	Auschwitz
Levie de Groot	02-10-1862	05-02-1943	Auschwitz
Jacob Haas	21-02-1884	09-04-1943	Sobibor
Lena Halverstad-van Dam	13-11-1893	28-05-1943	Sobibor
Jacques van der Ham	30-11-1903	23-07-1943	Sobibor
Henriëtte Hamburger	24-12-1943	sept 1944	tussen Westerbork en Bergen-Belsen
Joseph van Haren	25-03-1910	10-10-1941	Mauthausen
Jacques Hartog	13-05-1895	26-04-1942	Mauthausen
Maurits Hartog	01-02-1897	26-03-1943	Sobibor
David Hartog	11-11-1882	30-04-1943	Sobibor
Rozalina Hartog-de Groot	20-05-1880	05-03-1943	Sobibor
Josephina Hartog	22-05-1890	19-04-1943	Auschwitz
Frederika van der Heijden-Hertzberger	07-11-1878	09-04-1943	Sobibor
Emanuel Herzberger	19-08-1905	1943	Sobibor*
Otto Herzberger	22-08-1875	05-10-1942	Auschwitz
Aleida Herzberger-Staal	28-06-1891	05-10-1942	Auschwitz
Sara Hes-Groenewoudt	26-04-1898	27-11-1942	Auschwitz
Carla Hofmeier-van Collem	01-12-1897	10-09-1943	Auschwitz
Henriette Jessen	09-06-1895	21-05-1943	Sobibor
Eva de Jong	08-07-1929	11-06-1943	Sobibor
Estella de Jong-de Jong	17-05-1907	03-09-1943	Auschwitz
Joseph Kalker	08-10-1900	okt 1943	Auschwitz
Joachim Kaufman	19-08-1896	30-09-1942	Auschwitz
Jeanette Klerk-Andriesse	28-05-1866	16-04-1943	Sobibor
Roosje Kloot-Wijnbergen	20-08-1875	09-04-1943	Sobibor

Sara Kogel-Haas	15-01-1887	23-11-1942	Auschwitz
Emilie Koperberg	17-10-1935	29-10-1942	Auschwitz
Jettij Koperberg	19-08-1930	29-10-1942	Auschwitz
Clara Koperberg-Wijnbergen	20-09-1901	29-10-1942	Auschwitz
Bertha van der Kuijp-de Groot	12-10-1867	23-04-1943	Sobibor
Lina van Leeuwen	22-04-1878	25-01-1943	Auschwitz
Louis van Leeuwen	01-10-1897	sept 1943	Auschwitz
Max van Leeuwen	29-04-1886	21-05-1943	Sobibor
Philip van Leeuwen	26-05-1895	28-10-1942	Kdo Siemianowitz
Anna van Leeuwen	26-05-1888	21-09-1942	Auschwitz
Marcel Levano	14-02-1900	28-02-1943	Auschwitz
Elisabeth Levison-Levison	27-09-1874	27-08-1943	Auschwitz
Elfrieda Markens-Levano	06-12-1898	20-03-1943	Sobibor
Virgine Meijer-Hartog	04-09-1894	12-10-1942	Auschwitz
Alfred Meijerson	09-04-1922	28-01-1944	Auschwitz
Rijntje van Moppes-van Tijn	14-12-1881	04-06-1943	Sobibor
Maurits Neeter	29-07-1915	31-03-1944	Midden Europa
Sebilla Norden-Herzberger	02-08-1889	07-05-1943	Sobibor
Minny Peereboom	05-12-1922	11-02-1944	Auschwitz
Veronika Polak-de Heer	20-03-1884	07-05-1943	Sobibor
Eva van Rhijn-de Groot	30-11-1869	19-02-1943	Auschwitz
Elisabeth van der Rijn-de Heer	17-12-1887	14-09-1942	Auschwitz
Sal Rimini	08-01-1935	23-11-1942	Auschwitz
Rosina Gella de Rooij-Jacobij	12-09-1904	04-06-1943	Sobibor
Elisabeth Henriëtte Sheperd-Brons	18-06-1907		Vermist
Adolf Silverenberg	08-03-1907	31-01-1943	Auschwitz
Henri Silverenberg	06-04-1895	31-03-1944	Polen
Joseph Silverenberg	12-09-1901	28-02-1943	Auschwitz
Rosa Silverenberg	02-02-1905	03-09-1942	Auschwitz
Samuel Silverenberg	21-07-1896	24-09-1943	Auschwitz
Koosje Soubice-Wijnbergen	04-05-1869	05-10-1942	Auschwitz
Henri van Stratum	28-08-1882	23-09-1943	Birkenau
Selma Vieijra-de Wit	28-04-1905	11-06-1943	Sobibor
Kaatje Vorst-van Leeuwen	19-10-1865	28-01-1944	Auschwitz
Joseph Vrengel	19-04-1906	11-06-1943	Sobibor
Bertha Vrengel-de Groot	17-10-1874	30-04-1943	Sobibor
Herman Wijnbergen	17-08-1903	apr 1944	Auschwitz*
Leo Wijnbergen	21-11-1907	23-07-1943	Sobibor
Henri Wijnbergen	16-08-1909	30-04-1943	Auschwitz
Lea de Wijze-Groenewoudt	04-03-1895	17-09-1943	Auschwitz
Mietje de Winter-van Leeuwen	27-09-1857	03-12-1942	Auschwitz
Ida de Winter-Wijnbergen	01-01-1865	23-07-1943	Sobibor
Amalie Wolff-de Heer	19-03-1899	08-10-1942	Auschwitz
Elisabeth de Wolff-Jacobij	18-09-1906	23-04-1943	Sobibor

Bijlage C Bronnenoverzicht

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (Streekarchief)

Archief gemeentesecretarie Eindhoven:

Lijsten van in Eindhoven woonachtige joden (1940, 1941, 1942) en gemengde huwelijken	inv 2518
Voorschriften maatregelen tegen joden, correspondentie individuele gevallen m.b.t. registratie	inv 2519/2520
Correspondentie over joodse eigendommen	inv 2521
Uitgeweken burger- en militaire inwoners	inv 2540
Verklaring omtrent afzonderlijke personen	inv 2609
Terugkeer van joden na de oorlog	inv 5338

Gezins- en persoonskaarten van het Bevolkingsregister tot en met 1938
Overlijdensaktes van Burgerlijke stand tot en met 1950

Overige archieven:

Lijst van in 1941 in Eindhoven woonachtige joden	Oblong B212
Legeslijst registratie van joden	Kl AW 26

Ledenlijst van de Nederlands Israëlitische gemeente Eindhoven tot 1950

Artikelen over gebroeders Hornemann in weekblad Extra	Oblong A062
Publikatie over vluchtelingen kamp Westerbork (Info Dommelhuis)	Bibl Algem B846

Eindhovensch Dagblad 1940-1942 en 1944-1946
Eindhovensche en Meierijsche Courant 1940-1945
Publikatie Helmonds Heem no. 1 van 1995 (fam Grünfeld)

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie in Amsterdam (NIOD)

Lijsten kamp Westerbork van op transport gestelde joden
Lijsten kamp Vught van op transport gestelde joden
Lijsten Centraal Registratiebureau Joden van teruggekeerde joden Archief 250d doos 17
Verordening no. 26 van 27-6-1940 over vijandelijk vermogen
Verordening no. 154 van 16-8-1941 over joods bezit
Rapport van de commissie tot het doen van aangifte van overlijden van vermisten van januari 1983.

Burgerlijke stand gemeente Eindhoven

Overlijdensaktes van na 1950

Kadaster Eindhoven

Kadastrale leggers van in beslag genomen joodse woningen en winkelpanden
Notariële akten van verkoop joodse woningen en winkelpanden

Boeken

J. Cahen en A. v.d. Sande: Joods leven in Brabant
J J. Bader: Oase in de woestijn (joodse gemeenschap Eindhoven vóór 1940)
Dr. J.M.P. van Oorschot: Eindhoven een samenleving in verandering
Le-ezrath ha-am, Het volk ter hulpe (Facsimile uitgave van alle verschenen exemplaren)
In Memoriam (door SDU uitgegeven boek met vermelding van alle Nederlandse joodse slachtoffers)
H. Verwey-Jonker: Er moet een vrouw in
P.W. Klein en J. van de Kamp: Het Philips-Kommando in kamp Vught
I.J. Blanken: Geschiedenis van Philips Electronics N.V. – Onder Duits beheer
Conny Kristel: Polderschouw (Opvang van de joden na de oorlog)
Sophie en Joop Citroen: Duet pathétique (SOBU, Philips Kommando, Langenbielau)
Günther Schwartzberg: Die Kinder vom Bullenhuser Damm (fam. Hornemann)
De komst van Joseph Alexis K. (Herdenkingsboek bij 75 jaar bestaan van Rijks Psychiatrische Inrichting)
Frans Dekkers: Eindhoven 1933-1945
Frans Dekkers: B&W rond de 2e wereldoorlog in Groot-Eindhoven
D.M. de Jaeger: De houding van de Nederlandse politie tijdens de 2e wereldoorlog in de grote steden van Noord-Brabant

Gesprekken

Maurice Witsema
Rolf Loewestein
Max Benninga
Bernard van Tijn
Cas van Houtert

Met dank aan

Dr. D.B. Jochems (geïnteresseerd in Philips Kommando) en Daniel Metz (Int. Inst. Sociale Geschiedenis) voor aanvullende informatie.
Huub de Mul voor informatie over bestemming in beslag genomen joodse panden.
Medewerkers van RHC-Eindhoven en NIOD-Amsterdam voor de uitstekende assistentie.
Dr. J.M.P. van Oorschot voor zijn commentaar op het eerste concept van deze studie.
Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland voor de financiële steun van deze publikatie.